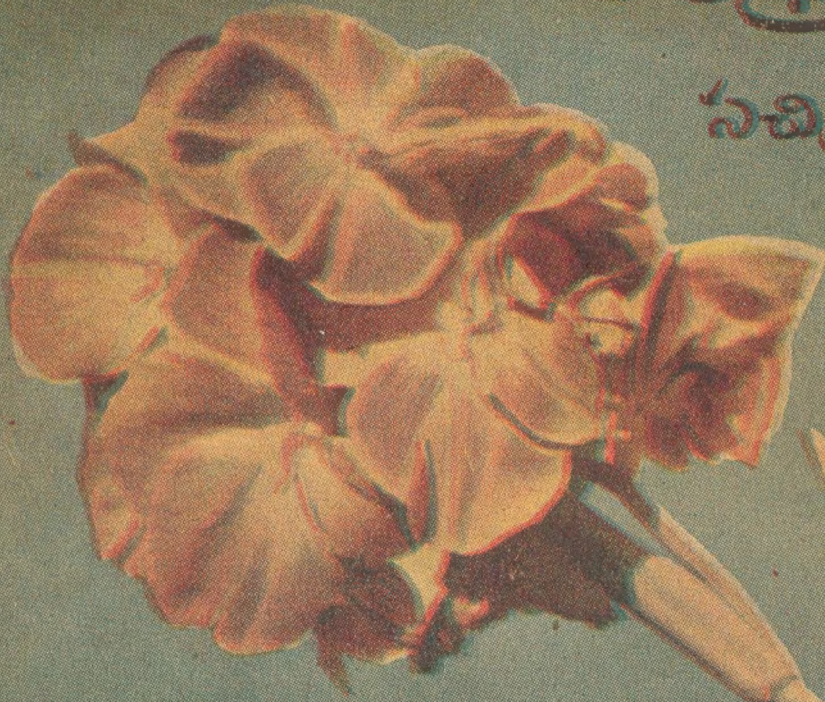

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

4 అణాలు
25-11-53

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEK

సంధి-విగ్రహం

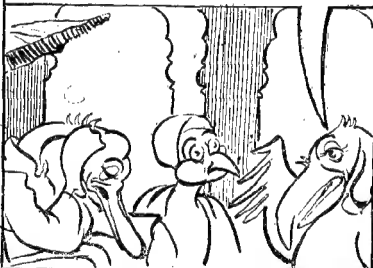
కర్నూలు-విశ్వత్పల్లెల వసంతరావు

(ధవళాంబుడు): "మన దుర్గానికి గల మూర్త్యాన్ని రక్షించాలని నే చెప్పిననూ - మీరామోటులు తక్కువేయక - ఎదురుపాటున వున్నారూ - నీలవర్ణుడను మూడు పేరుతో - మమ్మందరినీ మోసం చేసిన - మేధువర్ణుడ చెప్పు పెట్టినను."

"జానానూ, ధవళాంగా దుర్గాధిని కాక యమమ్మటే మనరాజానికి ముప్పు తేల్చినది ఇక... చిత్రపద్మ రాజ్యంలోగల వింతలను తేకేవాలనూ సవివరముగా వర్ణింపుము."

"మన దుర్గానికి చెచ్చు బెట్టినా మేమువర్ణునై ఈ ద్వీపానికి రాజును చేసినదనిన చిత్రపద్మడు వాగాడనిం చెకాడట!"

"మరాఠీగా వున్నారా? - మహాప్రభూ! ఎన్నారా? - గూడుచారి చెప్పే వింతను? - నావధానులై లోకర్షింపుడు."

"తేడు లేదు! ధవళాంగా నేవన్నది చినుచుంటేని, తదనంతర మేమాయెను?"

"మేమువర్ణుని రాజును చేసినదని - చిత్ర పద్మడు పేరికిన మోడట - అతనిపంత్రి యెట్లు చెప్పెను - నీచుల నెంతయు గోరవించిననూ - వెనుకటి కౌసర్యము వలన - ఎగునెదుకా మిగ్గుకుండరూ!"

హిమవంతంబను పర్వతప్రాంతం లచ్చట వుండెడికొక కాంతారం. ఈ అడవిని పది పోతున్నారూ జూల గుండెగల బేహారోకడూ.

ఇంతలోనే ఆ అడవియంతయు అగ్నిహస్తలలు అలముకొన్నవే.

సమీపముగల వృక్షములన్నీ ఘోషఘోషమంటూ క్రూరహోయనవి: వుట్టలొప్పునూ వాముకట్టే దిక్కుతోచకా పచ్చబొడుగెను.

బేరగాడు పుట్టదరికి - వచ్చుట చూచిన ఆహామూ - మనుష్య భాషను బుట్టినయె - "అర్ధజన రక్షకుడవు నీకె! ఆపదాంధపుడె నీసంపెను!! వేగమే వచ్చు నను రక్షింపుము."

ఎప్పుట్టదో అర్ధనారమని బేహారి నలువెపుల జూచి చివరికి అచోటుదాసెను.

విషసర్పము అయినా అపదవుందని కరుణించిన బేహారి కర్మకు ఒక సంబరట్ట సంచినబొదలొ వదిలెను.

పంపత్తర దండా
సు. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

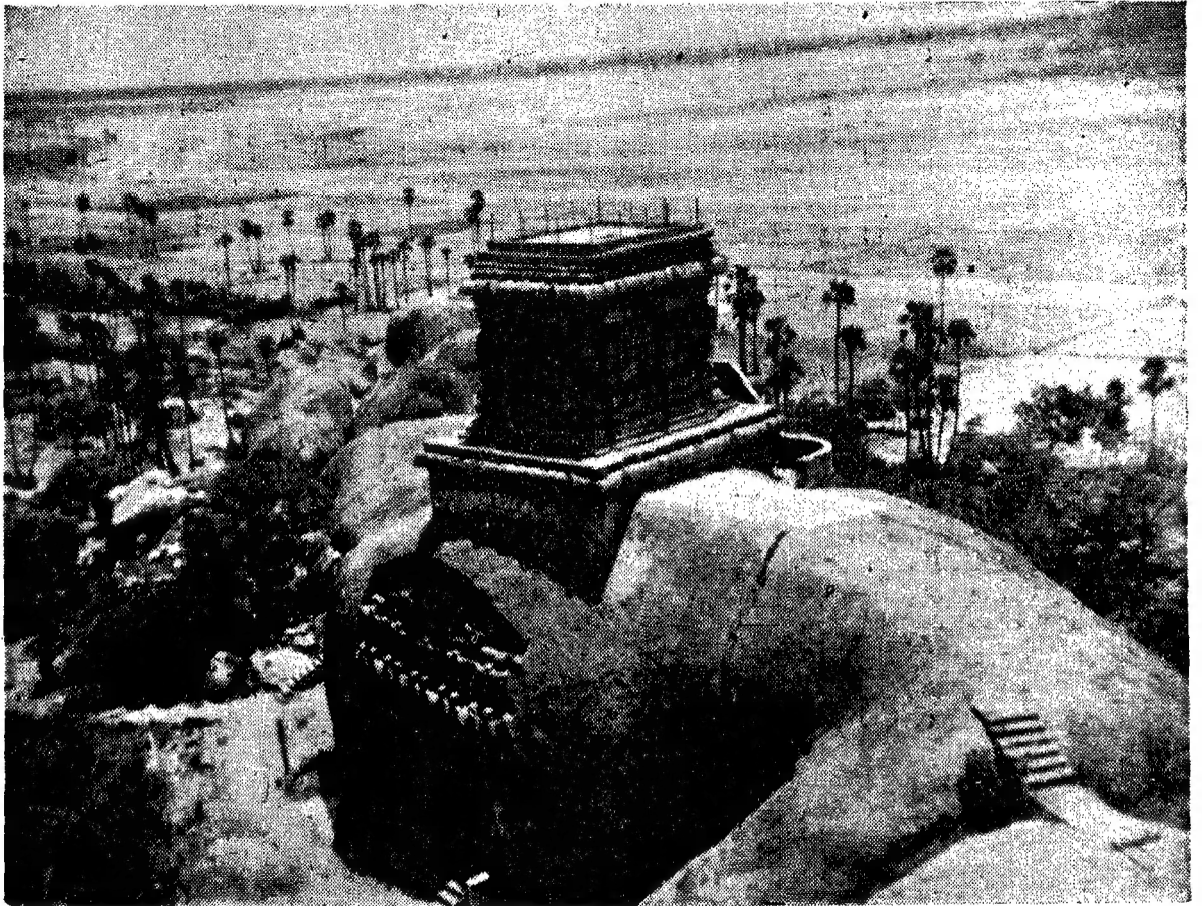

స చిత్తవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

కంపుటము 47
కంచి 12
25.11-53

విజయ కార్తీక బహుళ పంచమి బుధవారం

మహాబలిపురంలో పల్లవులచే నిర్మించబడిన దీప తైలం.

ఫోటో : అనంతలక్ష్మి గారు—కంపూరి.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

పట్న వానంలో పుష్పశోభ
ఫోటో: పి. శివరామరాజు
—మద్రాసు.

కొలకేపం-దాసు వామనరావు	8
ఆరోజులో విన్న సంగతి, ఈ రోజులో పీ కల—కవి	8
కవిచేవత రథచక్రం— వికలాచార్య గోగోల్	8
మూడో కోడలు—రమణశ్రీ	12
ఘంటారావం. విక్టర్ హ్యూగ్స్	16
చుట్టలు—పి. జి. స్వామి	20
విజ్ఞానవీధులు—“డాక్టర్”	26
పిచ్చుకగూడు—“రవి”	30
మనిషిలో మనిషి—రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్	31
పోటీలో నాకథ— ఎ. అన్నపూర్ణ	36
ఆరోజుని—అద్దంకి మాధవ శాస్త్రి	39
పినిమా	44
ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	49

సిద్ధముగ నున్నది.

డాన్ క్విక్ సెట్

(DON QUIXOTE)

మూలం :

సెరివాన్ టెజ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

కవాల ఖచ్చ ప్రశ్నకం.

వెల రెండురూపాయలు

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

మద్రాసు 1.

★ అ క్ష ర తూ ణీ రం ★

శ్రీమదాంధ్ర రాజకీయ భారతం
ప్రస్తుతం శాసనసభాపర్వగతం.
కర్నూలిష్టులు కమ్యూనిష్టులు
మాయాద్యూత వ్యసనావిష్టులు

ప్రజాస్వామ్యాదవ! కులంలో ముసలం
జన్మించిందని తెరలో కలకలం.
ఎంత తరిదినా అమృతంబదులు హాలాహలం
ఎంత పాడినా రాసభాల కోలాహలం.

రసికలోకం వారి స్లేబాక్ నాయకుడు
ఏవేళ కాపాట పాడు మంచి గాయకుడు.
వికటించిందా లక్ష్మన్నకు నంజీవి?
ఏమగునోగదా మంత్రివర్గ భావి!

వెనకటివాటికంటే బావుంటుందనీ,
పొడిచేస్తుందనీ, అనుకున్నాం గానీ,
తెన్నేటి విశ్వనాథ రామాయణం
అంతరష్టుగా లేదంటున్నారు జనం.

“అదిగో విశాలాంధ్ర, ఇదిగో హైదరాబాదు”
ప్రజలు నమ్మినంతకాలం ఛోకాలేదు.
ఇండియాకు భాషా ప్రయుక్త వయస్సు
ఇంకా రాలేదని పండిట్ జీ వచస్సు.

మంత్రి కొక్కంటికి రెండేసి నాలికలు
ఇక కావలసినన్ని వాగ్విర్వ ప్రణాళికలు.
ఈలోగా మనకు భాష ఒకటే భారకం
మంత్రిత్వం భుక్తిముక్తిదాయకం.

నా అక్షరాల లక్ష్యం కానేకాదు కర్నూలు,
చానివెనక బొంచున్న రాజకీయాలు.
వినోదంమీద ప్రభుత్వం పన్నులు,
ప్రభుత్వంమీద నా వినోదం ‘పన్ను’లు.

—నవ్యసాచి.

కాలక్షేపం

“ఆయువు నూలు వత్సరము;
లండు సగంబు నశించె నిద్రచే;-
కా యటలో సగంబు గత
మయ్యెను బాల్యజరా ప్రసక్తిచే;
బాంక తక్కినట్టి సగంబు
గతిండు బ్రహ్మసమృద్ధిచే;-
సాయువు చందలం బగుడు
ప్రాణులకెట్లు సుఖంబు చేసెను?”
తా|| ఆయుస్సు 100 సంవత్సరములు.
అంగులో సగము నిద్రావస్థలో ఖర్చు అయి
పోతుంది. మిగిలిన సగములో సగభాగము
బాల్యవత్సరము, ముసలితనమువల్లను గతిం
చిపోతుంది. మిగిలిన దానిలో సగంభాగం
భుక్తికొరకై పనిపాటులు చేసికొనడంలో
గడిచిపోతుంది. ఆయుః ప్రమాణము
యీ విధంగా చరించిపోతూ ఉంటే,
ప్రాణులకు సుఖము ఎట్లా లభిస్తుంది?
మనిషియైనవాడు నూరు సంవత్సరములు
బ్రతుకగలడు అనే సిద్ధాంతం ఒకటి మన
దేశంలో ఉంది. కాని నూరు సంవత్సరము
లకు మించి 120 సంవత్సరములుగాని 150
సంవత్సరాలుగాని జీవించిన వాళ్లు
యీ యుగంలో కూడా అపూర్వముగా
అక్కడక్కడ ఉన్నారని లోకవాస్తవంగా
వింటూ ఉంటాము. గాంధీ మహాత్ముడు
తాను 120 సంవత్సరముల కాలము జీవించుటకు
సంకల్పించినానని అనేక పర్యాయములు
చెప్పటాడంటే వాడు. కాని, అటు
వంటి మహాపురుషులు రెండు వడ్డీపూర్తి
ఉత్సవాలు మాత్రమే గాక వడ్డీ వడ్డీపూర్తి
ఉత్సవాలు జరిగినవిమ్మట అవతారమును
చారించినప్పటికీ, వారు లేనిలోపమునకై
సంతాపము లోకము కెందుచుండ
గలదు.
కాకిలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయ
ప్రతిస్థాపకులైన కీర్తిశేఖరలకు పండిత
మదనమోహన మాలవ్యాగారు వార్షక్యము
వచ్చినవార్షిక తిరిగి కరీర దార్శన్యమును
బాండు నిమిత్తమై తపస్వి బాబాయన ఒక

స్వామిజీ ఉపదేశానుసారముగా కాయ
కల్ప చికిత్సను పొందియుండిరి. ఈ కాయ
కల్ప చికిత్స పూర్తియైన పిమ్మట,
మాలవ్యాగారికి తిరిగి కొత్త జవసత్తువలు
కొంతవరకు వచ్చినట్లుగా మాలవ్యాగారు
అన్నారు. కాయకల్పచికిత్స అనేది
బూటకము కాదనిన్నీ మన ఆయుర్వేద
ములో చెప్పబడిన కాయకల్పచికిత్స
ప్రకరణము ప్రసిద్ధిలోనికి రావలసినదే
అనిన్నీ స్వామిభవ మిది చెల్లుచున్నానని
సాక్షిభూతముగా చెప్పించారు. అంగులో
ముఖ్యముగా కుటీర
చికిత్సపద్ధతి నాలవ్యాగారికి చేయబడెను.
మోడుగచ్చెయ్యుక్క లేత యిగురులతోనూ
శ్రేష్ఠమైన శేనేతోనూ యీ చికిత్స జరుప
బడెనని, మాలవ్యాగారి చికిత్స పూర్తియైన
పిమ్మట, దానిని గూర్చిన వివరములు కొన్ని
వెల్లడింపబడెను. మాలవ్యాగారు ఆ చికిత్స
పొందిన దినములలో ఒక మంత్రమును
కూడా జపించుచుండినవనిదిగా గురువు
ఆజ్ఞలయినట్లుగా తెలిసింది. ఆ జపమును
మాలవ్యాగారు ఎక్కువ క్రద్ధగా పట్టుదలతో
చేసినట్లుయితే ఆ చికిత్సవల్ల వారికి యింకా
ఎక్కువ గుణముకలిగి యందుమందు తిరిగి
యోజనము కలిగింది. ఈ కాయకల్ప చికిత్స
ప్రభావము ఎంతవరకు సమృద్ధిగిలినదనే విషయములో
దానిని క్రద్ధగా పరీక్షచేస్తేనే
గాని లోకం నమ్ముజాలదు. కాని, ఒక్క
విషయం విస్మయించడానికి వీలులేదు. ఈ
కాయకల్పచికిత్స చేయించిన తపస్వి
బాబాగారికి అప్పటికి వయస్సు 150 సంవత్సరములని
పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. ఇప్పుడు వారికి 160 సంవత్సరములు
వయస్సు అని అవలీలగా అంచనా వేయ
వచ్చు. ఇటువంటి అద్భుతమైన కాయకల్ప
చికిత్సావిధానమును మన దేశములోని
వైద్యవికారదులు కోధించి సాధించి గోకా
నికి బోధించుటకు ఎందుచేత శ్రద్ధవహించ

ర నె అనుమానము కలుగుతుంది.
స్వశక్తియమైన వైద్య విద్య యెడల
యింకా పూర్తిగా మన ప్రభుత్వానికి అభి
మానం అదరణ కలుగలేదు. అటువంటి
పరిశోధనలన్నీ చేయించడానికి ఆయుర్వేద
పరిశోధనాలయాలు కావాలి. అట్టి పరిశోధ
నాలయాలకు కావలసిన పండితప్రవీణులు
ఎక్కడనుంచి లభిస్తారో నిర్ధారణ చేయ
వలసి ఉంటుంది. మహాతపస్సులను ఏ
హిమాలయ పర్వతప్రాంత కాంతారము
లలో ఉన్నారో ఎవరు చెబి వారికి తీసి
కొనిరాగలరు? “అయ్యో! మీరు మాన
వారి జీతమిచ్చి పోషిస్తాం. కావాలంటే,
కాకుడా యిస్తాము. మీరు మా కాయ
కల్పకాలేత లేబరేటరీలో (పరిశోధనాల
యంలో) పనిచేస్తామని వడ్డీలు కంట్రాక్టు
కాగితం వ్రాసియిస్తారా?” అని నెహ్రూ
ప్రభుత్వము తాలూకు ఆరోగ్యవైద్యశాలా
నుంత్రి క్రిమతి రాజకుమారి అమృతకాం
గారు కబురు చేస్తే ఆ హిమాలయపర్వత
గుహలలోనుంచి ఆ తపస్వి తప్పకుండా
ధిల్లీకి వస్తాడా? అదే అనుమానం. అది
అంతా యిది వ్యవధి సందాహంలోకి
పోతుంది.

“చేరి భిక్షాన్న మరగించెదము మేము;
కట్టెదము దిక్కులందు కలితకాటి;
బవ్వలించెద మిలయను పాన్పుమీద;
నేమి కార్యము మాకు సరేంద్రులందు?”
భిక్షాన్నము ఆరగిస్తాము. దిగంబరుల
ముగా ఉంటాము. కటిక నేలనే పాన్పుగా
చేసికొని పవ్వలిస్తాము. కనుక, మాకు రాజ
లలోను అయివైద్యకంతులలోను ఏమి పని
కలదు? అని ఆ తపస్సులన్నులు తిర్క్కి
స్తారు. అటువంటి దిగంబరులకు తెలిసిన
మూలికలను, చికిత్సా ప్రణాళికలను సేక
రించడం అంటే, నులభసాధ్యమైన పని
కాదు. రాజులలో మాకేమి పని? రాజ
కుమారి అమృతకాంతుతో మాకేమి పని? అనే
టటువంటి దిగంబరులు ఢిల్లీసింధులలోకి
వస్తారా? ఢిల్లీలోని రాజభవనాలకు
వస్తారా? అవసరమైనవాడు ఆ మహాత్ముల
కోసం హిమాలయములకే వెళుకుంటూ
పోతా లి. యోగి నరసింహస్వామిగారు
తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని అనులాపురము
నుండి చిన్న వయస్సులోనే బయలుదేరి
హిమాలయ ప్రాంతములకు వెళ్లి అక్కడ గణ
గహన గుహలోనే తత్పరమైతే “తిరిగి తిరిగి
తపస్సుమాధిలోనున్న ఒక ముని పుంగవుని
సందర్శించి తన జన్మ ధన్యమైనదన్నట్లుగా
ఆ యోగి పుంగవునిసన్నిధి తనపాటికి వెళ్ని
ధిగా ఎంచి, వారి యనుగ్రహమున అనేక
ఆమూల్య యోగ రహస్యములను గ్రహించి
తరించినట్లుగా వరిసింహయోగిగారు కొంత
కాలముకింద వెల్లడించుచున్నారు.
కాని, మన ప్రభుత్వ తత్వమునకి యెలా

శాన వాల్మీకి

★ కాలక్షేపం ★

తత్వం గిట్టదు. గాంధీమహాత్ముడు మోకాలు దాటని ముతక అంగవస్త్రం కట్టుకొని తిరిగి నందుకు ఆయనను చూచి అసహ్యించుకొని "Half-naked Fakir" "అర్థ దిగంబర పైగంబరు ఇతడు" అని అంగీకార ప్రధాన మంత్రియైన చర్చిలుగారు చాలాకాలం హేళనచేశారు. గాంధీమహాత్ముడు ఒక నాడు యీ పొట్టి అంగవస్త్రమును కట్టుకొనుటకై తీర్మానించి ఆనాటినుంచి అదే వస్త్రధారణదీక్ష వహించాడు. ఆ దీక్ష ప్రారంభ దినమున తన దీక్షయొక్క పర మార్థమును వివరిస్తూ యంగు యిండియా పత్రికలో ఒక వ్యాసం కూడా ప్రకటించాడు. అప్పుడు ఆ వ్యాసమును విమర్శిస్తూ ఆనీబీసెంటమ్మ చాలా హేళనగా వ్యాఖ్యానం చేసింది. "ముతక ఖద్దరుగుడ్డను అండియా కట్టుకోవలెనని ప్రబోధించడం పరిహాసపాత్రంగా ఉంటుంది. వస్త్రముల

నేత విషయంలో అత్యంత సుందరమైన నక్షి పని చేసే పనివాళ్ళు ఉన్నారు. అటువంటి కళాప్రావీణ్యమును ప్రోత్సహించకుండా నిరుత్సాహపరచడం అవ్యక్తం - అవివేకం. అంతే కాకుండా, మోకాళ్ళు దాటని మొరటు గావంచాను కట్టుకొని బహిరంగ సభలలోకి వచ్చి ప్రసిద్ధుడైన ప్రజా నాయకుడు పదిమందిలో కూర్చుండుట కేవలం అసహ్యం. స్త్రీల సమావేశములలో నికి యిటువంటి వేషంతో వచ్చి తిరగడం అసభ్యం." అని ఆనీబీసెంటమ్మ ఆక్షేపించింది. మహాత్ముని అంగవస్త్రం ఆ అంగనా మణిని ఆవిధంగా అనవసరంగా కంగారుపరచింది. ఆమె మాత్రము సన్నని పసందైన జరీ అంచు వస్త్రములను ధరించేది. మంచి పనితనం గలిన కళాప్రావీణ్యం ఆమె వస్త్ర లావణ్యంలో ఉండేది. ఆయన వేషమును ద్వేషించిన ఆనీబీసెంటమ్మకు నూరేండ్లు

నిండినవి. వేరే లోకానికి వెళ్లిపోయింది కాని, ఆమె భారతజాతిమాత్రం కాలేదు. పూజిత బాపూజీ మాత్రము భారతజాతి పితగా పూజితుడైనాడు. అటువంటి మహాత్ముడు తన జీవితమును తానే తృణప్రాయంగా పరిగణించేవాడు. మరణముకోసం ఎదురుచూస్తూ ప్రాయోప వేళదీక్షలు ప్రారంభించేవాడు. నెలలతరబడి దీరోపవాసములు సాగించేవాడు. "నా జీవితానికి భీమాకూడా చేయలేదు. కనుక నాది విలువలేని జీవితం" అని పలికినవాడు తన ఆహారవిషయంలో అమితమైన నియమనిగ్రహములతో గట్టి పట్టు దలతో తనకు కావలసిన పదార్థములను తెప్పించుకొని ఆరగించేవాడు. తన రక్తపు పోటు ఏవిధంగా ఉన్నదో ఎప్పటికప్పుడు డాక్టరులచేత పరీక్ష చేయించుకొనేవాడు. తన ఆరోగ్యం కించి త్రయిస్తూ చెడకుండా అహారాత్రము శ్రద్ధవహించేవాడు. "నేను 120 సంవత్సరాలు జీవించవలెను" అనే సంకల్పం "మమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం" అన్నట్లుగా ఆయన మనస్సులో ఉంటూనే ఉండేది.

చిరకాలం జీవించవలెననే సంకల్పం లోనే అసలైన ఆరోగ్య లక్షణం ఉంది. మనస్సుకు ఆయుస్సుకు ఏమైనా సంబంధం ఉన్నట్లయితే, ఆ విషయం నీకి ఉదాహరణలు లభిస్తాయి చూపించవచ్చు. "నాయనా! అమ్మాయికి పెరిగ్రాం యిచ్చారా? ఎప్పుడు వస్తుంది అమ్మాయి?" అని కళ్ళు తెరువలేక కలువరించిన 90 ఏళ్ళ ముసలమ్మ, ఏతీణం "హరీ!" అంటుందో అని ఆమె మంచం చుట్టూ కంచెలాగున కన్న కొడుకులు కనిపెట్టుకొని ఉంటే, ఏ విధమైన ఆహారధారకం లేని నిరాధారస్థితిలో మూడు రోజులు ఆ ముదుసలీ సజీవియై యుండి, బహుదూర ప్రాంతంనుంచి ప్రయాణం చేసి బండి దిగి వచ్చిన తన కుమార్తె యింటిలోనికి వచ్చి "అమ్మా!" అని పిలువగానే ఆసక్తితో కళ్ళు తెరిచి తన ప్రేమా సురాగంబలనే తన ప్రాణం నిలిచిఉన్నదని చూపించి, తన తినువు చాలించిన సందర్భములు ఆత్మసంకల్ప ప్రభావ నిదర్శనములను నిస్సంశయం - అవి. కాకతాలీయ విషయములు గాని, అసంబద్ధ విషయములు గాని కావు. అట్టి ముసలివాండ్ల విషయములో ముమ్మాటికీ కావు. ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలము వచ్చేవరకు ఆనాసన దళలో అంశతయ్యగొడ భిక్షుడు భిక్షించి ఉన్నాడంటే ఉత్తమాలు కాదు. "ఆయువు బండలం" కావచ్చు. కాని,

(52 వ పేజీ చూడుడు)

'ప్రోంకైటిస్ మూలంగా
నా శ్వాసకోశాలలో
మంట పుట్టింది'
కాని వెమ్స్

శ్వాసబాధను, మంటను వెంటనే
నివారించినది

పెప్స్ డిజెస్టు గొంతు, రొమ్ము బాధ వేళమనో, విచారకాశాతో ముడు కంటి మీరు పెప్స్ను వచ్చేరించునపుడు ఈ పాత ముడు అదిరి అయి, మీ శ్వాసవ్యాధి గొంతుక. శ్వాస మార్గంనుండి, శ్వాస కోశాలక కొనిపోయినాయి. ఇలా అవి సరాసరి మిమ్మ బాధించే బాగాంను చేడుకుంటాయి అందుకే పెప్స్ అంతక క్రితంకపై, జగద్విఖ్యాతి గాంచినవి. పెప్స్ దిగులను అణచిపెట్టాయి, గొంతు పుండు బాధను ఉపశమింప జేస్తాయి, కఫమును కోపివేసి, శ్వాసవ్యాధను పోగొట్టతాయి. ఇన్ ఫ్ల్యూయెంజా, ప్రోంకైటిస్ నికెత్తుకు ఇది - అమోఘమైనవి.

PEPS

పెప్స్ గొంతు, రొమ్ము డిజెస్టు.
మందులమీదారి అందరివద్ద లభిస్తాయి.

సెలెబ్రిటీలలో విజంటు : దాదా & కంపెనీ, పార్కు రోడ్డు, మద్రాసు-8.

ఆ రోజుల్లో విన్న సంగతిమీద

ఈ రోజుల్లో ఓ కల

పేరుతో ఒక కథ నేడు వ్రాయ గల్గుతూ వున్నాను అంటే - మా వసతిగృహానికి వరదఅనంతరం కొత్తగా దరుజు చేసి వెల్లవేయబట్టి అనుకోండి; ముతీన్నీ శరత్ కాలం కూడా వచ్చింది. చిరుచరి ప్రారంభించింది తెల్లవాటగట్టు. ఇంకా అనుకులమైన దేశకాల పాత్రలను వివరించవలసివస్తే, నూతనంగా ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చింది. పగలు తెల్లటి మేఘాలు దూదికొండలా ఆకాశంమీద నిలబడివుంటూ వున్నాయి! అమావాస్య రాత్రిళ్లు చుక్కలు మింట ప్రకాశమానంగానూ, ఆ చుక్కల్నే అన్నింటినీ కలసి జాట్లు ముల్లెట్టి, చూటకట్టి, అద్భుతరణిలో క్రిక్కిరిపేలాగు నక్కింపజేసినట్లు పవర్లమీదేవి, పూరా చంద్రబింబం పరిభవితేని. ముతీన్నీ దసరా వుత్సవాలు ఆవుతూ వున్నాయి. సరస్వతీ పూజలు, దుర్గారాధనలు, గిలకల పండుగలు, వీరవినోదాలు ఇవన్నీ ఆలెకల ముఖ్యాంగాలుగా వుండి వేడుక గొల్పుతూన్నాయి. నేనున్న ఒక తెల్లవాణుకామన “రగు” కాళీమీదికు తీసుకుని, లోపల గుండెకాయ “లవడవ” దెబ్బరిస్తూవుంటే, జో కొట్టు లా, కళ్ళు మూసుకుంటూ కలకంటూ వున్నాను.

కల అంటే కలకాలముండే వానిలా తోచింది. మీరంతా “కల” అంటే అప్పటి కప్పుడు కనబడి చారిత్రకరూపుల చారిత్రా అంతముంది పోయేనని అనుకుంటారు లాగుంది. ఆలాంటి కలకాదు నాది. నా కలలో మనుష్యులు తల్లక్రిందులుగా నడచేరు. అవ్యక్తంగా మాటాడేరు. నేనూ నా ప్రకృతిరూపంలో వారి సర్వంచేసుకుంటూ, ఈ శరీరంయొక్క వేద మేధ అన్నీ చాటి వేటాకాథలో పడ్డానేమో అన్నట్లు, అన్యత్రాపాత్రగా ప్రవర్తిస్తూ వుంటాను. పరుడెవడైనా ఆ కల తీరుకన్నా డా, ప్రత్యక్షంగా మంచం మీద నిద్రపోతూ నేనూ, నేనే ఆవల నాటకంలో పాత్రలాగు నేడూ ఒకే రకపు శరీరముగాగా ఒకేరకపు గొంతుకలు చాల్చివున్నట్లు తోచి

తీరుతుంది. అయితే నాకు నేనే కలకంటూ వున్నానేమో, అద్దంలో చూచుకొన్నట్లు నా రూపు వాకే కనిపించేది. అంత ఆలా కనబడ్డా “ఇక్కడ కెల్లా వచ్చావు నీవు?” అనే ప్రశ్న పొడమలేదు. అంత మమేకంగా ఆ మాయలో పడిపోయి ఆ కర్మకాండను అనుసరిస్తూవున్నాను.

పర్వకాలమీద పడిగా నిలిచి, పాపి కొండలమీద పడివలాగయిపోయి, పటిసం ఆప్రాంతానికి వచ్చేసరికి కడవలాదికల్లో, **కవికొండల వేంకటరావు**

తెల్లపానకమో అన్నంత సురుగుతో పెరుగుతో వీరభద్రుణ్ణి ముంచెత్తి, ముయ్యేరు కట్టతెగినట్లు అయి, అయ్యేరు విసురు చూపెడుతూ వుంది. “ఓయి! ఓయ్యోయి!” అంటే, “ఇంకేముంది? ఓయ్యోయి!” అని రయితులూ, ఏమల్లోయి! ఏంచేదాం?” అని పల్లెటూళ్ళ ఆడవాళ్ళు, ఆ జనపద ప్రాంతాన్నీ అలబడి పోసాగారు.

అది వుదయమే! బాగా వెలుగొచ్చింది! చట్టా పిట్టా ఎక్కడున్నది ఏమంటూ వున్నది తెలుస్తూనే వుంది. “అయితే అంధ కారమన్నది ఆరువయలది కాదు. అంతః కరణిది!” అన్నట్లు ప్రతి మనిషియొక్క అంతరంగంలోనూ అదో తరంగము వడిచుట్టి సుడిగుండం తిప్పేస్తూవున్నట్లు అయి పోయింది.

ఆపాదు ఆమెకు నీళ్ళాడుపాదు. సులక మంచంమీద, మోకాళ్ళోతునీళ్ళల్లో నీల్లాడి పిల్లణ్ణి కని వొళ్ళు ముతచి వుండన్నార. మంచంక్రింద కుంపటి పెట్టడానికి వరద నీరు, మంచంకోళ్ళ ఉసిఉసి కదలిస్తూవుంది. లేడిడాక్టరు సాయంపొందడానికి అది గట్టు క్రింద ఎదో పల్లెటిపట్టు. జలం చుట్టు తిరిగి మెల్లెక్కి డోన్లో పడిందంట! డోరంతా తప్పించుకు, కొండలు తాడిచెట్ల కెగబాకి, కొండలు ముట్టిపూచి లట్టుకు వెలాడి, కొండలు ముందటకు వెళ్ళి వెనక్కు రచ్చి,

“చచ్చావురో” అని కూలేసి, చావకుండా బ్రతక్కుండా బావురుపిల్లల్లా, గుంట నక్కల్లా, ఈతబడి ఏర్పాటుగా కాపడేరు.

ఒక్క ఈమే ఎవరికి అగపించడంలేదు. అప్పుడు పుట్టినపిల్ల కొత్తనీట తెప్పన లేలి పాత్రావుంటే, తల్లి పురటాలు మునివేళ్ళ మీద నిలబడి బుజాన్ని మోస్తుందా? మోకరించి వేయిచేపుళ్ళకు మొక్కుతుందా?

ఆమెమందు ఏడుకొండలోడు ఎత్తుగా సాక్షాత్కరించాడేమో, పురిట్లో పిల్ల నలా త్రోసేసింది. ఆ త్రోసేవేత తెగింది తల్లికి యొక్క కలగలపు బొడ్డు పేగు. పిల్ల విడివడింది. తల్లి పడిపోయింది. పిల్లతేల్తూ, అరపురాంగు దూరంలో తేరుకుంది. తనీ తెప్పరింది. పిల్ల ఫర్లాంగుదూరంలో వరదనే ఎవరిచేతనో పైకెత్తబడి లాంటిపబడింది. తల్లి అదోపాలనగా పరకాయస్తూ బ్రహ్మ సంవత్సరమరాల తనదారి తాను వెతుక్కు సాగింది. సులకమంచం సులకమంచం లేగి పోయి గుడిసెకో పిలకలా మెరిసిపోయింది.

పురటాలు ఒక బొప్పానిచెట్టు నాధారం చేసుకు, ఆ గొట్టాలంట చిమ్మెట్ల గొట్టి పట్టు నీరు కొడుతువుంటే, అటు తిరిగి ఇటుతిరిగి అన్ని కొమ్మలూ తన బాహువు లాంచి, రాహుకేతువులిట్టూ ఒక్కమ్మడి పట్టి పాలార్చినట్లు ముఖం చూపెట్టసాగింది.

ఏలాగో, నానుడిలా, నాడిలా వ్యాపించి పోయింది నక మొకాల! “బొప్పానిచెట్టు మీద ఆమె పురుడోసుకొంది” అంటే “పురుడోసుకొంది!” అని వెంటనే దేవ గోకంలో నిద్దారం! “మరి పాలకు కొడవ లే”దని మానవలోకంలో ప్రచారం. “ఇంతకూ పుట్టినపిల్ల ఏమైంది?” అని అడిగిన పాపాన్ని ఒక్కడూ పోలేదు ఆ జనపద ప్రాంతాన్ని. అంతా వేళాకోళమాడినాకే “ఈ జలరూంధూటనకు తోడు రుంధూ మాదతం ఏస్తే ఆ బొప్పానిచెట్టు పసలేలి నేని!” అని. ఆమెమాత్రం, ఆపురటాలు మాత్రం, “దేవుని ఘట్టి మనలో వున్నంత నేవు, ఏచెటయినా ఘట్టి, ఏ పుట్టయినా (48-వ పేజీ చూడండి)

శనిదేవతే రథచక్రం

(పెద్ద కథ)

మూలం: నికోలాయ్ ప. గొగోర్.

అకాకి ఉదయాన్నే లేచి జిల్లాపోలీసు అధికారి యింటికి వెళ్ళాడు. అధికారి నిద్రపోతున్నారని నాకల్లు చెప్పాడు. మళ్ళీ కొంగంటికి వెళ్లాడు. ఆయన ఇంకా నిద్ర పోతూనే వున్నాడని చెప్పాడు. కాస్త ఆగి మళ్ళీ పదికొండు గంటలకి వెళ్ళాడు. “నూపగ్గంటుగారు ఇప్పుడే వచ్చి చూడడు,” అని నాకల్లు చెప్పాడు. భోజనాల వేళకి మళ్ళీ వెళ్ళగా, అధికారి తయారు నుమాస్తాలు అకాకిని లోపలికి వెళ్లనివ్వలేదు. “ఇక్కడ నీకేం పని?” అని అడిగాడు. అకాకి జీవితంలో మొదటి సారిగా కొంత కోపం వచ్చింది. అధికారిని స్వయంగా చూడవలసివందనీ, తిన్న లోపలికి వెళ్లకుండా వారు అడ్డుగించలేరనీ, తాను ప్రభుత్వ న్యాయకాఖమండి వచ్చాననీ, తిను ఫీర్యదు చేస్తే అప్పుడు తెలుస్తుందనీ అన్నాడు.

నుమాస్తాలు దీనికిమీ సమాధానం చెప్పలేక పోయారు. వారిలో ఒకడు బొయ్యి అకాకి వచ్చినసంగతి అధికారికి చెప్పాడు. అధికారి కథంతా విన్నాడు. విని, అసలు విషయం చూడకుండా అకాకిని నిజం ప్రశ్నించాడు. అంత అర్థరాత్రివేళ అకాకి ఆవేపు ఎందుకు తిరగవలసివచ్చింది? అలా రాత్రిళ్ళు తిరగడం అతనికి అలవాటా? బాంచోర్ గృహానికి వెళ్లాడా? ఈ ప్రశ్నలతో అకాకి మతిపోయింది. మారు

చూట్టాడకుండా వెనక్కి వచ్చేశాడు.

ఆ రోజంతా అతడు ఆఫీసు చాయలకు పోలేడు. ఆఫీసు మామెయ్యం జీవితానిక్కా ఇదే మొదటిసారి. మర్నాడు ఆఫీసుకు వెళ్ళాడు. మామాయి “తుంకురస్త” ధరించాడు. పాతకోటు ఖరీదైనట్టయ్యిందని. కొత్తకోటు దొంగిలించబడిందనే వార్త చాలమందే హృదయాలను కలచివేసింది. కొందరు ఉద్యోగులు మాత్రం, అకాకిని సందృఢులకితే పనిగట్టుకుని ఏడిపించే మనస్తత్వం కలవాళ్ళు ఉన్నారు. వాళ్ళు ఇంత మంచి అవకాశం మళ్ళీ రాదని అకాకిని మరికొస్తే ఏడిపించారు.

నిజంగా సానుభూతి కలిగినవాగుమాత్రం చందాలు పోసుకొని అకాకికి వ్యాధిని ప్రయత్నం చేశాడు. కాని అందరూ దైర్య క్షుణ్ణులూ రూపచిత్రం తయారీకి ఇదివరకే చందాలు వేసివున్నారు. పైగా ఆ డివిజన్ హెడ్ నుమాస్తాగారు తన స్నేహితుడు వ్రాసిన పుస్తకానికి జేసికో, తనకింది ఉద్యోగులందరిచేతా చందాలు వేయించాడు. అందుచేత అకాకికోసం చందా వసూలు చేయవలసిన చ్యేబప్పటికి చాలకొద్ది మొత్తమే వసూలయింది.

వారిలో ఒకడికి అకాకిమీద చాలాజాలి కలిగింది. భవభూయం చేయలేకపోయినా, సలహా అయినా యిద్దామని యిలా చెప్పాడు: “నువ్వు పోలీసులదగ్గరికి వెళ్ళ

బోకు. ఎవరన్నా పోలీసు అధికారి తనపై అధికారాల పెప్పుకోసం ఒకవేళ, నీకోటు వేడి పట్టుకున్నా, అది నీకేనని చట్టరీత్యా తేలేదాకా పోలీసుల చేతినుండి బయట పడకు. అందుచేత నువ్వు నూటిగా (ఫలానా) పెన్షనునిషి దగ్గరికి వెళ్ళు. ఆ పెన్షనునిషి తన పలుకుబడి ఉపయోగించి ఆరూ అధికారులచేత వ్యవహారం త్వరగా తెనుజేటూ చేయగలడు—”

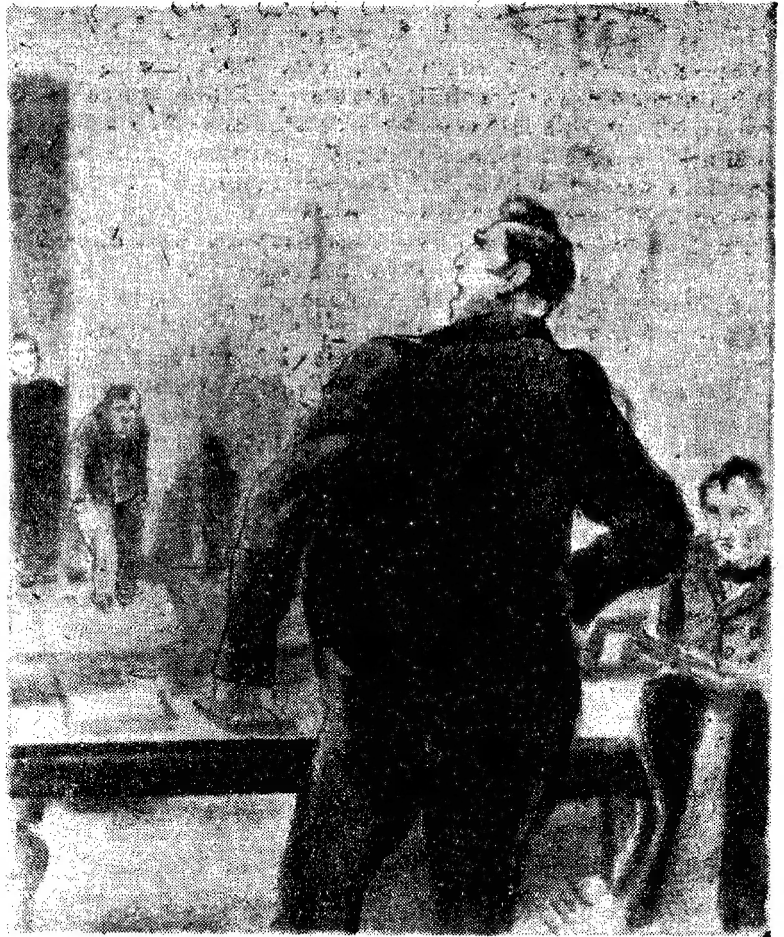
గత్యంతర మేమీ లేనందున అకాకి అకాకియేదీ (ఫలానా) పెన్షనునిషి దగ్గరికి వెళ్లడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆ పెన్షనునిషి అధికార ‘హోదా’ యేమిటో యిప్పటికీ అజ్ఞాతంగానే వుంది. ఆయన యింకవలసే పెన్షనునిషి అశక్తమనీ, ఇప్పటిదాకా చిన్నమనిషిగానే వుండేవాడనీ పాఠకులు గ్రహించాలి. అడిగాక ఆయన పెన్షనునిషితనం ఆయనకంటే పెన్షనుమనుషులైనవారి పెన్షనునిషితనంతో పోల్చిచూస్తే వెప్పకొదగింది కాదని కూడా గ్రహించాలి. అయితే కొందరు శక్తియుతే అప్రధానంగా పరిగణిస్తానో, దాన్నే మరి కొందరు అత్యంత ప్రధానంగా పరిగణిస్తారు. ఈ (ఫలానా) పెన్షనునిషి తన ప్రాధాన్యాన్ని వృద్ధిచేసుకోదానికి అడ్డుమైన పద్ధతులూ అవలంబించేవాడు. ఉదాహరణకి, తక్కువ తరగతి ఉద్యోగుల తలదైనా వస్తే, వారిని మేడ మెట్టమీదనే కలుసుకుని

అనువాదం : నందూరి రామమోహనరావు

మాట్లాడి పంపేసేవాడు. అయినా పంపిస్తావా డివీడూ సరాసరి దర్శనం చేసుకోడానికి వీలేదు. బోలెడుమంది గుమాస్తాల ద్వారా లిఖితపూర్వంగా దర్శనం చేసుకోవలసిందే. 'ప్రతి రోజు' బేరంలో, ప్రతి చాలి ఎక్క వారాలు వెలుకొనే పద్ధతి అంటున్నారేలాగ వ్యాపించివుంది. ప్రతి వాడూ తన ప్రాంత అనుకరించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. ఒకసారి ఒక చిన్న గుమాస్తాకి ప్రమోషన్ వస్తే యిలాగే జరిగిందట. అన్నీ ప్రశ్నోక్తంగా ఒక చిన్న ఆఫీసును హెచ్చుగా నియమించాడు. వెంటనే ఆతగాడు ఆఫీసులో ఒక భాగం తనకోసం కేటాయించుకుని అడ్డాలు కలుపున్నాడు. దాంతో ఒక మోటార్ బస్ స్టేషన్ చాగా కూడా తనప్పటికీ, అందులోనే తన్ను చూడవచ్చేవారిని కూర్చోబెట్టాడు. ఆ వాటా గుమ్మంధగ్గర ఒక బంజారును ఉంచాడు. ఆగంతుకులు వచ్చినప్పుడల్లా వాడే తలుపు తీసి ప్రవేశపెట్టేవాడు. ఇదంతా ఆ గుమాస్తా గారు డివిడన్ కోసం పడే ప్రామాణాలు.

ఇక డివిడన్ పెద్దమనిషి సంగతి: ఆయన అలవాటు, ఆచారాలు దామరరిగివుంటాయి గారి కొంత మోతాదు మించివుంటాయి పిడుంది. ఆయన పవతికి పునాది నిక్కచ్చి తనం. "ఖచ్చితం, ఖచ్చితం, ఎప్పుటికీ ఖచ్చితమే!" అని బల్లబద్ధి చెప్పి ఎగుటి మురిసి కళ్ళలోకి చూసేవాడు. నిజానికి అలా చూడవలసిన అవసరంలేదు. ఎంగుకం శ్రీ ఆయనదగ్గర పనిచేసే పదిమంది ఆయనం శ్రీ నిత్యంగా చూలిపోతూనే ఉంటారు. అయినా మూడవ చూడగానే చేస్తున్న పని వదిలిపెట్టి, అంతా శ్రీని ముందుకే వారు. ఆయన తన్ను గాటివేయవరకూ అలాగే వరసగా చేతులు కట్టుకుని సుందరి తరవాతి కూర్చునేవాడు. ఆయన ఉద్యోగంలో మాట్లాడటం మహా మృదువుగా వుండేది. ఎప్పుడూ మృదువైన వాక్యాల్లో ఉండేవాడని చెబుతారు: "ఏం, కొన్నా కొన్నా?" "ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలుసా?" "నీ ముందు సుందన్న మురిసి ఎవరో తెలిసే మాట్లాడుతున్నావా?"

ఈ కాస్తా ముందే, ఆయనంత దయాధూరి వ్యాసమునూ, స్నేహితి లేదు. నీ హితు లడిగినది కావనలేదు. తనకంటే ప్రేమాని సమక్షంలో, చాలా కంగారుకు ప్రవర్తించేవాడు. తనతో సమానైనవారి దగ్గర, తనంత మంచిగాను లేవట్లు ప్రవర్తించేవాడు కొని తనకంటే కిందితరగతి మనుషులు కనిపించాగో, మురిసి చిత్రంగా మారిపోయేవాడు. ఒక్కసారిగా పెద్దవారు తాళం వేసుకునేవాడు. ఒక్కొక్కసారి

"ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలుసా? తెలుసా? తెలుసా అని?"

వాళ్ళతో సరదాగా మాట్లాడాలనే కోరిక ఆతని కళ్ళలోంచి తొంగి చూసేది కొని మళ్ళీ తన్ను తీసే హెచ్చరించుకునేవాడు: "నీకంటే తక్కువవాళ్ళతో మాట్లాడటం మంచిదేనా? బోంబుబామా? నీ గొప్పదనం తిరిగిపోయా?" అని. ఈ హెచ్చరిక ఫలితంగా, అతడు పెద్దవల తాళం తీయకుండా మూగవాడిలాగ కూర్చునేవాడు. మరీ అవసరమైతే "ఆ, ఊ, ఓ, ఏం," అని కొన్ని గుమలమూత్రం చేసి పూకుకునే వాడు. దీనితో అతనికి "మూగవాడ" అని పేరు వచ్చింది.

ఈ పెద్దమనిషి దగ్గరికి అకాకి కార్య రియో వెళ్ళాడు. వెల్సినవే ఆకాకికైతే మంచిది కాదుగాని పెద్దమనిషికి మాత్రం సరిగ్గా కావలసినవే. ఆవేళి ఆయన తన ప్రయత్నం గడిలో కూర్చుని ఎవడో

చిన్ననాటి స్నేహితుడితో మాట్లాడుతున్నాడు. ఆ స్నేహితుడు చాల సవత్సరాల వియోగానంతరం కొత్తగా పెద్దమనిషిని కలుసుకున్నాడు. ఇంతలో 'బాప్ మావేకిన్' అనే పేరుగల మురిసి గొరగార్ని చూటానికి వచ్చాడని బంజారు వచ్చి తెలిపాడు. పెద్దమనిషి "ఎక్కడా వాడు?" అని అతినిర్లక్ష్యంగా అడిగాడు. "ఎవరో ఉద్యోగి సార్" అన్నాడు బంజారు. "కాస్తే పాగమమ వాణ్ణి. ఇప్పుడు వీలేదు," అన్నాడు పెద్దమనిషి.

వీళ్ళందరిలో పెద్దమనిషి పెద్ద అబద్ధం ఆడాడని చెప్పక తప్పదు. చిన్ననాటి మిత్రుడితో మాట్లాడవలసిన విధులన్నీ అయిపోయాయి. కొంతసేపటినుంచి స్నేహితుడిరూ మాట్లాడడాని కేమితే ఒకరి మొహం లొకరు చూసుకుంటూ, గోమృ

★ శనిదేవత రథచక్రం ★

గిట్టుకుంటూ కూర్చున్నాడు. అప్పుడప్పుడు ఒకరి పిచ్చు ఒకరు తట్టి “ఇంకా ఏమిటోయ్ విశేషాలు ఇవాన్ అబ్రాహామిన్?” “ఏమన్నా యోయ్ విశేషాలు సిపాన్ వార్తాపానిన్” అనుకుని మళ్ళీ మానంలో పడుతున్నారు. అందుచేత అకాకితో మాట్లాడడానికి అతనికి కావలసినంత తీరక వున్నది. కాని తన దర్జన భాగ్యంకోసం ఏ వుద్యోగి అయినా పడగావు లుండవలసిందేనని, తన మిత్రుడికి ఎంతక పరచాలనే సరదాకోసం అలా ఆజ్ఞాపించాడు.

చివరికి ఎంత ప్రయత్నించినా మిత్రుడితో మాట్లాడడానికి మాట దొరకని పరిస్థితి వచ్చింది. పడక కుక్కీలో హాయిగా జేర్చబడి కాల్యం మొదలెట్టిన ముట్టకూడా పూర్తిగా కాలిపోయింది. మానం సహించరానిదిగా వుంది. అప్పుడు మాత్రాగా జ్ఞాపకంవచ్చినట్లు నటించి, తలుపుదగ్గర వినో కాగితాలు పట్టుకు నుంచున్న తన సైక్లబరీతో “అ. నాకోసం ఎవడో కాదు కున్నాడన్న వుంది. వాణ్ణి లోపలికిరమ్మను,” అని ఆజ్ఞాపించాడు. అకాకి లోనికి వచ్చాడు. అతడి వాలకం, చిరిగిన బట్టలూ చూడగానే “ఏం కావాలి నీకు?” అని పెద్దమనిషి కఠినస్వరంతో గద్దించి అడిగాడు. (పెద్దమనిషి ప్రస్తుతపు హోదాలో ప్రవేశించడానికి ముందు వారంకోజల పాటు తన ప్రయత్నాలు గదిలో అద్దంముందు నుంచుని ఆ కఠినస్వరమా, అప్పటి ఖింగి మా అభ్యాసం చేసుకున్నాడు.)

అసలే భయభీతివస్తూ వున్న అకాకి యీ గద్దించుటో మరంత డెడరిపోయాడు. అతనికి మాటకిముందు “చాలా” ఉపయోగించడం బాగా అలవాటు. ఈ కం గాటలో మరికొన్ని సార్లు అమాట ఉపయోగించి చేతనైతేవరకూ తన పరిస్థితి విన్నవించుకున్నాడు. తన కోటు చాలా కొత్త

దనీ, దాన్ని దొంగలు చాలా యిదిగా దొంగిలించారనీ, తనకి చాల యిదిగా వుందనీ, దొంగగారు కరుణించి పోలీసు అధికారంతో మాట్లాడి తన కోటు వెదికించి యిప్పించాలనీ, మనవిచేశాడు.

అకాకి యీలా మనవి చెయ్యడం ఏ కారణంచేతనో తమించరాని అపరాధంగా తోచింది పెద్దమనిషికి.

“ఏమిటయ్యా, ఆ పేలాపన? ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలియదా? మంచి మర్యాదా అక్కర్లేదా? దీనికోసం నాదిగిరికి వచ్చావా? నువ్వు ముందు మా అట్టేసుకు పిటివను పెట్టాలి. అది డిపార్టుమెంటు హెడ్కుకి, అక్కణ్ణించి డివిజన్ హెడ్కుకి, అక్కణ్ణించి సైక్లబరీకి వెడుతుంది. సైక్లబరీ నాకు తెచ్చియస్తాడు. అదీ జరగవలసిన పద్ధతి. అంతేగాని నీ యింకం వచ్చినట్లల్లా చెడ్డా మనుకుంటున్నావా?”

“దొంగగారు కోప్పడితే చెప్పలేను,” అని అకాకి తనకి చేతనైన వాలుసుమాటలా పోగు చేసి సమాధానం చెప్పబోయాడు. ముచ్చే మటలు కాదుకుంటూ “కాదు సార్. సైక్లబరీల్ని నమ్మడానికి వీలేదండీ. వాళ్ళు మంచివాళ్ళు కారండి,” అన్నాడు.

“ఏమిటేమిటేమిటి?” అని ఆశ్చర్య పడినట్లు అభినయించి పెద్ద మనిషి గొంతు హెచ్చించాడు: “ఎంత ధైర్యం! ఎంత సాహసం! ఎంత—ఎంత పొగరు! ఈ రోజుల్లో కుర్రాళ్ళకి పెద్దమనుషులతో మాట్లాడమే తెలియదు. ఛీ!” అన్నాడు. పెద్దమనిషి అకాకి వయస్సు దగ్గరి దగ్గరిగా యాభై వుంటుందని గుర్తించినట్లులేదు. ఒకచేతి గుర్తించికూడా అతన్ని కుర్రాడుగా భావిస్తున్నాడంటే, అతన్ని డెభ్యయ్యేళ్ళ వాళ్ళతో పోల్చి వుండాలి. “ఎవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలుసా? నీముందు నుంచుం డెవరో తెలుసా? తెలుసా? తెలుసా? తెలుసా అని,” అంటూ యింటికప్పు ఎగిరిపోయేలాగ అరిచి, బల్లనూ పిడికిలితో గనమని కబ్బించేశాడు. ఈ కబ్బానికి అకాకికంటే ధైర్యవంతుడే అగలేడంటే అకాకి అసలు నిలబడలేదని ఊహించవచ్చు.

అకాకి పంచెంద్రయాలూ కాసేపు తను పనులు మానేసి జడతీర్చు పొందాయి. వణికాడు, తూలిపోయాడు; బంబ్రోతులు అతన్ని అవతలికి నాయం పట్టకపోతే అక్కడే కుప్పకూలిపోయేవాడే. స్మృతి లేని స్థితిలో అతన్ని మోసుకెళ్ళారు. పెద్దమనిషి హృదయం ఆనందంతో కుప్ప

గంతులు వేసింది. తన గొంతుకప్పు అనుకున్న దానికంటే గట్టిగా పని జరగడం, తన గద్దించుటో వోక మానవుడు స్పృహ తప్పి పడిపోవడం, ఇదంతా అతనికి పట్టరాని సంతోషం కలిగించింది. తన స్నేహితుడేమనుకుంటున్నాడో నని క్రిగంటితో చూశాడు. మిత్రుడుకూడా కొద్దిగాభయపడుతున్న నూదనలు కనిపెట్టి మరంత సంతృప్తి పడ్డాడు.

అకాకికి తను మేడమెట్టు ఎలా దిగాడో, ఎలా పీథిలో పడ్డాడో జ్ఞాపకం లేదు. అతని కాస్తా చేతులూస్వాద్దినంతపాపాయి. జీవితంలో ఏ వై అధికారిచేతా యిన్ని తిట్లు తినలేదు. పిథుల్లో మునుకుపాను తనతోంది. తుపానులోపడి నోరు తెరుచుకుని నడవసాగాడు. ఈదురుగాలి అన్ని పేపుల్నించీ మొదలైంది. ఒక్క మాటకూడా మాట్లాడలేని స్థితిలో అతడు యింటికి వచ్చాడు. గొంతుక వాచి పోయింది. మొదలు నరికిన చెట్టులాగ పక్కమీద పడిపోయాడు. సుమారు డైవ మనిషితిట్లు ఒక్కొక్కప్పుడు ఎంతవస్తేనా చేస్తాయి!

మర్నాడు తీవ్రంగా జ్వరం వచ్చింది. పెంట్ పీటగ్నబర్ న గ ర వాతావరణం దయవల్ల అతని జ్వరం అనుకున్న దానికంటే త్వరితంగానే ఉద్భుతరూపం దాల్చింది. అందుచేత డాక్టరు తీరక చేసుకుని వచ్చి, రోగి నాడి పరీక్షించేసరికి, ఇక చేయవలసిన దాల్చే కనిపించలేదు. కాకపోతే వైద్య కౌశ్రు ప్రయోజనాలు రోగికి పూర్తిగా లేకుండా యెం దు కు పోవాలని విధి మందిచ్చాడు. రోగి ఇక ముస్సయ్యారు గంటలకంటే యెక్కువ జీవించదని నిర్ధారణగా చెప్పాడు. ఇంటి యజమానులారీ కేసి తిరిగి “మీ రితనికోసం వృథా శ్రమపడవద్దు. చివరగా ఒక కెవ పెటిక మాట్లాడి వుండండి, యిప్పుడే,” అన్నాడు.

అకాకి యీ మాటలు విన్నాడా? వింటే, అతని మనస్సు ఖోభించిందా? సౌఖ్యలేక మైనారుచివాసి యెరగని తన వ్యర్థ జీవితానికి దుఃఖించాడా? మనకి తెలియదు; అకాకి మాత్రం చావుబ్రతుకుల కెరటాల వుయ్యాలలో ఒకసారి అటూ ఇటూ పూగుతూ మూలుగుతూ పడుకున్నాడు. బాగా సంధించింది; సందిలో ఏవో అర్థంలేని దృశ్యాలు చూసి పలకరిస్తున్నాడు. కాస్తేపు పె బ్రో వి చ్ తో మాట్లాడేవాడు; కోటు కుట్రపెట్టమని అడిగేవాడు. మరి కాసేపు ‘మంచంకింద దొంగలున్నారోయ్’ అని గోలపెట్టేవాడు, దుప్పటికి కింద దొంగలున్నారనీ, లాగి

శ్రీకృష్ణ సాంఘిక వ్యవస్థ

కాష్మీర్-కుసుమ్

పుస్తక మాలా వాచివీధి

సుగంధ ద్రవ్యరక్షణ మాలా

సాంటలక్స్

కుండ, గిట్టు, కాట్టు, ముటిమలకు

ప్రేమలీలా

ప్రసిద్ధమైన మైసూర్ ఉడువత్తులు.

యునైటెడ్ కన్స్ట్రక్షన్ - మద్రాస్ - 1.

బాంబు: పబ్లికేషన్

పారెయ్యమనీ ఇంటి యజమానురాలి చేతుకు నేనాడు. కాస్తేపు అగి, తనకు కొత్తకోటు వుండగా, పాతకోటు వంక కొడుకు తగిలించారని కోప్పడేవాడు. తరవాత తన యెదురుగా (ఫలానా) పెద్ద మనిషి వున్నట్లు భావించి, ఆయన తిట్టే తిట్లన్నీ విని "క్షమించండి బాబూ" అని ప్రార్థించేవాడు. కాని చివరికి పెదమనిషిని కనిపిస్తే తిట్టసాగాడు. అక్కాకి నోటినుండి బూతు లెప్పుడూ విని యెరగని యజమానురాలు భయపడింది. పైగా యెవరో పెద్ద మనిషిని పట్టుకు తిట్టడం యింకా భయం కలిగించింది. తరవాత, అక్కాకి బొత్తిగా అర్థంలేని నాగుడు వాగసాగాడు. ఈ వాగుడు సారాంశం ఎంతనేపు చూసినా ఆతని కోటుచరించే.

ఎలాగైతేనేం అక్కాకి అక్కాకి యెవరో అంతిమ నిశ్వాసం విడిచాడు. అతని గదికి గాని, సామాన్యకుగాని అధికారులు సీక్యురెయ్యలేదు. మొదటి కారణం అతనికి వారసు లెవరూలేదు; రెండో కారణం వారసులకు భద్రంగా అప్పగించదగినంత ఆస్తి లేదు. ఉన్నవల్లా కొన్ని ఈక కలాలు, దస్తా తెల్లకాగితాలు, మూడు జతల మేజోలు, రెండు మూడు, పూడిపోయిన పంట్లాంటివూ "తుండునడ్డ" అనబడే పాతకోటు, యంతే. ఈ ఆస్తి చివరికి ఎవరికి సంక్రమించిందో చేపుడిక్కుడా తెలియదు. ఈ కథంతా నాతో చెప్పిన వ్యక్తి అక్కాకి ఆస్తినిగూర్చి పెద్ద ఆసక్తి చూపలేదు. అక్కాకి శివం బయటకు తీసుకుపోబడడం, పాతిపెట్టబడడం మాత్రం సజావుగా జరిగిపోయింది.

అక్కాకి పుట్టి పెరిగిన సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ నగరం అసలుబంటి ప్రాణి నెరగనట్లే వ్యవహరిస్తోంది. ఎవరినెల్లా రక్షణపొందని, యెవరిచేత ప్రేమించబడని, యెవరికి ఆసక్తి కలిగించని వొక జీవి, చేరికి యాగ అందికా విడవకుండా నూదితో గుచ్చిపట్టుకుని మైక్రోస్కోపు కిందపెట్టి పరీక్షించే మనస్తత్వంకల మానవ శ్రద్ధాపరకొధకులకు కూడా కించి తొక్కుకం కలిగించేలా పోయిన వొక అభాగ్యుడు ధూగోశవలం నుంచి మాయమైపోయాడు. అధికారులు అవహేళన తప్ప మరొకటి యెరగదు. జీవితంలో ఏ అనాధారణ కార్యమూ తలపెట్టి కూడా యెరగదు. అవసాన సమయంలో కొత్తకోటు అనే దివ్యజ్యోతి అతని జీవితపుటిరుగుదారులలోకి దిగవచ్చి తగ్గకాలం మెరిసి, తుణికానందం కలిగించి అంతర్ధానమైంది. ఆ పిమ్మట మళ్ళీ గాఢాంధకారం ఆవరించింది. ప్రపంచ మూర్ఖులైనవారి మూర్ఖాలకే అర్థమైన

అశేనికీటం అతని శిరస్సు నలంకరించింది. అతడు మరణించిన చాల రోజులకు, ఆఫీసునుంచి ఒక బంట్లోతు వచ్చాడు. తక్షణం ఆఫీసుకు హాజరు కావలసిందని ముఖ్యాధికారి ఆజ్ఞాపించాడు. కాని బంట్లోతు వచ్చినదారే తిరిగి వెళ్ళి అక్కాకి అక్కాకియెవరో ఇక రాదని విన్నవించాడు. ముఖ్యాధికారి "ఎందుకు రాకు?" అని గద్దించి అడగగా, "వచ్చిపోయాడు; నాలుగురోజులకిందటే పాతిపెట్టాడు," అని బంట్లోతు సమాధాన మిచ్చాడు. ఈరీతిగా ఆఫీసులోనివారు అక్కాకి మరణ వార్త విన్నారు. రెండోరోజున అక్కాకి స్థానం లోకి కొత్త ఉద్యోగి వచ్చాడు. ఉన్న ఒక్కలేడా ఏమిటంటే అక్కాకి గుండటి అక్షరాలు వ్రాస్తే యా కొత్త గుమాస్తా కొంచెం కొలగా వ్రాస్తాడు.

కాని అక్కాకి ఇంతటితో అంతమొందలేదనీ, తన వ్యర్థజీవితమొక పగ సాధించడానికీగాను, మరణానంతరం గొప్పసంతోభానికికారకుడయ్యాడని ఎవరుకోహించారు? కాని నిజంగా జరిగింది అజే; దీంతో మన కథకి అనుకోకుండా అపూర్వమైన, అద్భుతమైన ముగింపు వీర్చుతుంది.

కాలింకిన్ వంటెనమీదనూ, దాని సమీపంలోను ఏదో దెయ్యం తిరుగుతోందని హఠాత్తుగా సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ లో వదిలి పుట్టింది. ఈ దెయ్యం ఒక ఉద్యోగివలె వుంటుందనీ, ఆ ఉద్యోగి పోయిన తన కోటు కోసం వెదుకుతూ వుంటాడనీ, ఆదారిన ఏమనిషి వెదుకున్నాసరే, పెద్దా, చిన్నా, గొప్పా, తక్కువ భేదం లేకుండా ఆపి, కోటులాగి, తనదో కాదో తేల్చుకుని వదిలి పెడుతూవుంటాడని, అది పిల్లి, నక్క, ఎలుగుబంటి-చేనిచర్మంతో కుట్టినదైనాసరే, ఎంత ఖరీదుగురైనా సరే తనదవునో కాదో పరీక్షించి చూస్తాడనీ పుకారు పోయింది. ఆఫీసు ఉద్యోగుల్లో వొక జాకకోజున దెయ్యాన్ని చూసి, వెంటనే అది అక్కాకి అక్కాకి యెవరో అని గుర్తు పట్టాడు. గుర్తు పట్టగానే భయం ముంచుకొచ్చి, పిక్కుబలం చూపించాడు. అందుచేత అతడు అక్కాకిని దగ్గర్నించి చూసే అవకాశం కలగలేదుకాని, అక్కాకి తన్ను దూరంమంచే చూపుడువేలు వ్రూపి దెదిరించినట్లు గ్రహించాడు. ఈవిధంగా అన్ని వేపులనుంచీ పోలికలకు ఫిర్యాదులు చేరాయి. మామూలు గుమాస్తాలేకాక ఇంకా పెద్ద అధికారులు సైతం, దెయ్యం లాగుకూండడంమూలంగా తమ పేపులు, బుజాలు చరిబాధకి లోనవుతున్నాయని అభియోగం మోపారు.

పోలీసులు దెయ్యాన్ని సజీవంగాగాని, నిద్రవంగాగాని పట్టుకునితీరాలనీ, ఇంకెవరూ

యిట్లాంటి పనులు చెయ్యకుండా గట్టిగా శిక్షించాలనీ నిశ్చయించారు. అందుకు తగిన యేర్పాట్లూ కూడా జరిగాయి. ఒక సారి దెయ్యాన్ని దాదాపు పట్టేసుకున్నంతవని జరిగినట్లు అనిపించింది. ఒక కాపలావాడు కిరినెష్న్ నీ వీధిలో గట్టి తిరుగుకూండగా దెయ్యం కనిపించింది. ఎవడో మాటే సంగీతాధ్యక్షుడు ఆదారిన పోతుంటే దెయ్యం అతన్ని పట్టుకు లాగబోయింది. అజే సమయంలో కాపలా మనిషి జరిమిద పామును పట్టుకున్నట్లు దెయ్యాన్ని పట్టేసుకున్నాడు. పట్టుకుని, తనతోటి పహారావాళ్ళను శేకేశాడు. వాళ్ళు పరుగుతునివచ్చాక, దెయ్యాన్ని గట్టిగా పట్టుకోమని వాళ్ళతో చెప్పి, తన బంధించుకు పోయిన ముక్కుల్ని విడుదల చేసేందుకు ముక్కు పొడుం పీలుద్దామనుకున్నాడు. ముక్కు పొడుం పొట్టం బూటులో వున్నందున, వంగుని దెట్టి తీశాడు. చిటికెడు పొడుంతీసి కుడిముక్కు మూసి ఎడమ ముక్కులోకి దట్టిస్తున్నాడు. నశ్యంపాటుకు దెయ్యం కూడా తాళలేకపోయింది. "నశ్!"

మని పిడుగులాంటితుమ్మ, దెయ్యాలతుమ్మె వుండాలి, తుమ్మింది. తుమ్మ ఫలితంగా తుఫానుజల్లవంటి తుంపుర్లు పహారావాళ్ళ ముగ్గురి ముహూలోను కొట్టడం, వాళ్ళ కళ్ళ మూసుకుపోయి దెయ్యాన్ని విడిచిపెట్టడం, దెయ్యం అంతర్ధానంకొవడం అంతా ఒక్కసారే జరిగింది. కళ్ళు తెరిచేసరికి ఏమీలేదు. అసలు దెయ్యాన్ని పట్టుకున్నారో లేదో కూడా అనుమానించవలసినంత అద్భుతంగా యిదింతా జరిగిపోయింది. అప్పటినుంచీ, పహారావాళ్ళకి వచ్చిపోయిన మనుషులంటే యెంత భయం కలిగిందంటే, బ్రతికివున్న మనుషులయినాసరే, పట్టుకోవడానికీ భయపడేవారు. దూరంమంచే "ఏయ్, ఎవరక్కడ? నీదార్లు నువ్వునో?" అని శేకలేసేవారు. దీని ఫలితంగా అక్కాకి దెయ్యం కాలింకిన్ వంటెనకు దూరంగా వున్న

ఒక గంటలో యౌవనము

కా ముస్తం భున

దాతపుడి, సంపాదకుడు నిచ్చుకో పాటి, రెవిన్ నిరాకరణ వ్యవస్థయిది కత్తి అభ్యాసము నిచ్చును. డి. 2.8.0.

మదనమంజరి ఫార్మసీ

184, చైలానా రోడ్డు, చైలానా-1, విజవాడ-శ్రీనివాస పెడికర్ల రోడ్డు-పాల్వరోడ్డు రామండ్రి-ఈశ్వరరావు & కో. వెయిన్ రోడ్డు నెల్లూరు- ఆర్డన్ పార్క్-1 (ఇంకరొస ఇతర కేంద్రా ల్లో ఏకేంట్లు కావాలి).

రచయితలకు మనవి

మాకు కథలు, గేయాలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపేవారు

ఈ క్రింది అంశాలను గమనించ ప్రార్థన.

ప్రచురించని వానిని తిప్పి పంపడం వారు బుక్ పోస్టుకు అవసరమైన స్థాంతులను, రచనలూ, చిత్రాలూ, ఫోటోలూనే చేర్చి పంపాలి.

బుక్ పోస్టుకు అణా స్థాంతులకు తక్కువ కాకుండా పంపాలి.

రచనలను కొయితానికి ఒకే కైపున సిరాతో వ్రాసి పంపాలి.

ఫోటోలు కనీసం కాద్దు నైజాల్ వుండాలి. నెగటివ్ లు స్వీకరించబడవు.

చిత్రాలు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసి పంపాలి. రంగుల చిత్రాలు స్వీకరించబడవు.

ప్రచురణ విషయాన్ని వెంటనే తెలియజేయగలగలము.

నిరాకరించబడిన రచనలను తిప్పి పంపడానికి మాకు కనీసం ఒక మాసమైనా వ్యవధి అవసరం. ఫోటోలు, చిత్రాల విషయంలో యింకా ఎక్కువ వ్యవధి కావలసివుంటుంది.

ప్రచురించే వానిని గురించి ప్రచురించే ముందు మాత్రమే తెలియపరచగలము.

మాకు పంపిన రచనలను, ఫోటోలను, చిత్రాలను గురించి మా కార్యాలయం నుంచి ఎవ్వరిమైన సమాచారమూ అందనిదీ, వాటి ప్రతులను యితర పత్రికలకు పంపవద్దని ప్రార్థన.

రచయితలూ, చిత్రకారులూ, సహృదయంతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

— సంపాదకుడు.

★ శనివార రథచక్రం ★

ప్రాంతాలకు కూడా పోయి, పిరికివాళ్ళని చూడగొట్టడం సాగించింది.

అయితే, యీ యథార్థ చరిత్ర యిలా అల్పభూతి పరివర్తనం చెందడానికి కారణ భూమిపైన పెద్దమనిషిని మునం మరిచి పోయాం. నిజం దాచగూడదు గనుక, ఒక విషయం చెప్పి తీరాలి. అకాశీ అనంతలి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత పెద్దమనిషి నిజంగా బాప పడ్డాడు. ఆధికారికంగా అతడు కలిసంగా ప్రకటించినా, వాస్తవం పూర్తిగా మార్చవం కోల్పోయిన బాపతని చెప్పడానికి వీలేదు. అందుచేత చిన్ననాటి మిత్రుడు కాలపు పుచ్చుకుని వెళ్ళిపోగానే అకాశీని గూర్చి ఆలోచించాడు. ■ రోజునూచీ అకాశీ అతని మనస్సును కలవర పెడుతూనే వున్నాడు. ఈ ఆందోళన భరించలేక ఒక వారం పోయిన తర్వాత, అతడు వార్తా పాదుడై అకాశీ యింటికి పంపించి, తనవల్ల సహాయమేమైనా కావాలేమో అడిగి రమ్మన్నాడు. అకాశీ జ్వరగ్రస్తుడై అకసాత్తుగా మరణించాడని వివరంగానే అతనికి పడ్డాడు. ■ రోజంతా మనస్థిమితం లేక

ఆందోళితుడై సంభ్రమించాడు.

ఊరికే కూర్చుంటే తోచవని, ఆసాయం లేక స్నేహితుడింటికి బయల్దేరాడు. స్నేహితుడి యింటినిండా చాలమంది సమావేశమై వున్నారు. అంతా తనతో సమాన హోదావారే. అందువల్ల వారితో సంభాషించడానికి, వారి ధర్మోక్తలలో పాల్గొనడానికి సందేహించనక్కలేక పోయింది. కులాసాగా నవ్వుతూ, తుట్టుతూ హృదయం విప్పి మాట్లాడడంవల్ల మనస్సు లేతకపడింది; ఆందోళన మరుగు పడింది. మనిషి వికసించాడు. సాయంత్రముంతా యిలా వినోదించాడు. రాత్రి భోజనానంతరం రెండు గ్లాసులు హంపేన్ త్రాగాడు. సంతోషం పురికొల్పడంలో హంపేన్ దేనికి తీసిపోదని అంతా ఎరిగినదే. మధుర ముదిరామత్తుడైన పెద్దమనిషి యేవో సాహస కార్యాలు చేస్తే గాని ఇంటికి తిరిగిపోగూడదని నిశ్చయించుకున్నాడు. ఎక్కడికి పోదామో అనుకున్నాడు. అతనికి ఒకానొక మర్యాదను రాలైన జర్మన్ స్క్రీతో పరిచయం వున్నది. ఆమెపేరు కెరాలినా ఇవానోవ్నా. ఆమెకీ,

పెద్దమనిషికి స్నేహసంబంధంవున్నది. ఆమె వద్దకు పోవడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.

మన పెద్దమనిషి తయారైనప్పుడు చిన్నమనిషి కాదనే విషయం పాఠకుల గ్రహిస్తారనుకుంటాను. భార్య, బిడ్డల వున్నారు. కొడుకు బిడ్డరిలో పెద్దవాడు అప్పడే ఏదో ఉద్యోగం కూడా చేస్తున్నాడు. అడవిల్ల పడచోళ్ళే యాడుగి; అందమైన పిల్ల; ముక్కు కొంచెం వంకరగా వున్నా ముద్దోస్తూ వుంటుంది. ఈ ముగ్గురూ పొద్దు స్నేహితుడై కలిసి జీవించే యిద్దరు పెట్టుకుని “గుడ్ మార్నింగ్ పాపా” అంటారు. అతని భార్య ఇంకా యావనవతి, రూపసి వతి నే కనిపిస్తుంది. ఆమె ముందు తన చేతిని ముద్దు పెట్టుకోనిచ్చి, తరవాత అతని చేతిని ముద్దు పెట్టుకుంటుంది. కుటుంబవ్యవహారాల యంత సంతృప్తికరంగా, సంతోషదాయకంగా వున్నా పెద్దమనిషి నగరంలో వేరొక చోట స్నేహితురాలి కలిగి వుండితే తన హోదాకు తగిన పని అని భావిస్తాడు. ఈ స్నేహితురాలు అతని భార్యకంటే చిన్నదికాదు, రూపవతికాదు. అయినా ఆమెతో ఆతిడెందుకు స్నేహం చేస్తున్నాడూ అంటే సమాధానం చెప్పలేము. ప్రపంచంలో కొన్నికొన్ని సమస్యలు యిలాగే ఆర్థంలేనివి వుంటాయి. పెద్దమనిషి గుమ్మం దిగి తన స్వేచ్ఛిబండి ఎక్కి ద్రోవ రును “కెరాలినా ఇవానోవ్నా యింటికి పోయింది”, అని అజ్ఞాపించాడు. వెచ్చటి కొట్టులో హాయిగా ముడుచుకుని కూర్చున్నాడు. మనస్సు చాలా ఉత్సాహంగా, ప్రకౌంతంగా వుంది. అతడు తనంతట తను ఆలోచించడానికి ప్రయత్నించకపోయినా, ఆలోచనలు వాటంతట వచ్చి వస్తున్నాయి, పోతున్నాయి. ఆలోచనలు కూడా ఎంతో కులాసా కలిగిస్తూ మనస్సును జోకొడుతున్నాయి. ఇటువంటి మానసికస్థితి ప్రతి రష్యన్ కీ ఉల్లాసం కలిగిస్తుంది; ఇంతకంటే మంచి మానసికస్థితి వుంటుందంటే ఏరష్యను న మృదు పెద్దమనిషి ఆ సాయంత్రం మిత్రుడి గృహంలో జరిగిన విశోధక సమంతా జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు ఏయే ధర్మోక్తలకు సభికులంతా పగలుపడినవానో అవన్నీ జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు. కొన్ని ధర్మోక్తలకు మళ్ళీ బిగ్గరగా అనుమని, మళ్ళీ నవ్వుకున్నాడు. కొని ఉండివుండి ఎక్కడించి వస్తుందో, ఎందుకొస్తుందో తెలియకుండా చలి గాలిపీచి అతని ముఖాన్ని కరిచి కరిచివాయేడి. ముఖంనిండా మందు కొట్టుకుని కొట్టు కాలరు తడిపి చేపేడి. గాలికి కొట్టు కాలరు అతని ముఖానికి రెపరెప కొట్టుకునేది. అందుచేత ప్రయాణం అంత సుఖంగా లేదని అనుకోనాగూడు

మాత్రాగా పెద్దమనిషికి ఎవరో వెనక నుంచి కొలలు గుంజునట్లుంది. వెనక్కి చూశాడు. పొట్టిమనిషి ఎవడో చీరిగిన పాతకోటు తొడుక్కున్నవాడు అక్కడ నుంచునివున్నాడు. ఆమనిషి అక్కాకి అక్కాకి యెవీ అని గుర్తుపట్టడం, పెద్దమనిషి భయ విహ్వలడై చిగుసుకుపోవడం ఒక్కసారే జరిగింది. అక్కాకి ముఖం మంచుకంటే తెల్లగా, కవంకంటే వికృతంగా వుంది. అక్కాకి నోరు తెరిచాడు. పెద్దమనిషి భయం తగ్గనాటికే మైంది. కృశానపు అలౌకిక వాసన నెడజల్లుతూ అక్కాకి యిలా మాట్లాడ సాగాడు: "ఆ. నువ్వు దొరికావా యిన్నా. త్వరిత శివప్రదేశ్ కి పోతావో నీ కొలలు నాచేతులో వుంది. నీకోటు కావాలి నాకు. నాకోటుగురించి నువ్వు బాధపడలేదు. పైగా నన్ను నిర్దయగా తిట్టావు. సరే, నీకోటు యిచ్చేయ్యి, నాకు అవసరం."

ఈ మాటలన్నీ ఘటనకు విశిష్టమైనవిగా పెద్దమనిషి. అభీములను, ఇతరత్రును, ముఖ్యంగా కింది తరగతి ఉద్యోగులవద్దకు ఎంతో ధైర్యంగా వుండే మనిషి. అతని దీర్ఘగంభీరకాయం చూసి ప్రతివాడూ "ఆహా, ఏం మనిషోయ్," అని మెచ్చుకునే వాడే. అయితే నేం యీ అవాంతరం ఏమయిందో మాత్రం అతని గాంభీర్యం పటా పందలైంది. బైటికి గంభీరంగా కనిపించే అందరిలాగానే అతిదుకూడా, యీ అలౌకికకారం సన్నిధిలో చెప్పలేని భయం అనుభవించాడు. గబగబా కోటువిప్పి పారేశాడు. చంటిపిల్లడు కేకవేసినట్లు "ఇంటికి పోనియ్, త్వరితగా," అని ధైర్యవరు ఆజ్ఞాపించాడు. యజమాని కంఠం భయ భ్రాంతిగా వుండడం, తిన్న కూడా యెవో స్పృశించినట్లు అనిపించడం మానీ ధైర్యవరు కూడా భయపడి కమ్మ రుగిసింది బండిని బాగాలాగా పోనిచ్చాడు. ఆరునిమిషాలు చాలకుండా పెద్దమనిషి తన యింటికి వచ్చేశాడు. పాలిపోయి, భయంతో గజగజ తలుపుతూ, కోటు లేకుండా పెద్దమనిషి యింటికి వచ్చేశాడు, తన స్నేహితురా లింటికి వెళ్ళడానికి బదులు ఎలాగో కూలు తూనే తన గదిలోకి వెళ్ళి ఆరాత్రంతా అతి దుర్బరంగా గడిపాడు. మర్నాడుదయం టీ తాగిన కుమార్తె తండ్రిని చూసి "అలా వున్నావేనావా?" అని అడిగింది. "కాని నాన్న మాట్లాడకుండా కూర్చున్నాడు. తనకు జరిగిన అనుభవాన్ని గూర్చి ఎవ్వరితోనూ ఒక్కమాటైనా చెప్పలేదు."

ఈ అనుభవం అతనిని అపూర్వంగా పనిచేసింది. కింది ఉద్యోగులతో "ఏం కొన్సెక్విండా? నీ యెదల నుంచున్న డెవో తెలుసా?" అని అడగడం తగ్గిం

చాడు. ఎప్పుడైనా అన్నా, సంగతి సందర్భాలు విచారించి అవసర మనిషి నేనే అనేవాడు. కాని యంతకంటే గొప్ప నా కృమిటంటే, అలా నానంచే అక్కాకియ్యం

భూలోకంలో కనిపించడం మానేసింది. బహుశా పెద్దమనిషి కోటు అక్కాకికి సరిగ్గా సరిపోయి వుంటుంది. విడలాగున్నా, (56-వ పేజీ చూడండి)

అ స లై న గొల్ల భామ మార్కు పాలగుర్తు

ఈ త్రమమైన వాటిని కొనటం ప్రయోజనకరమని జీవితంలో మనకు త్వరలోనే తెలిసేస్తుంది. త్రమమైన పలుకు కొనం కొంచెం అదనంగా అయ్యేదిబట్టి సద్వినియోగమే అవుతుంది మన తెలివంద్రులు యెరిగియుండిరి, మనకు తెలుసు. కాబట్టి గొల్ల భామ మార్కు పాలు అనేక దశాబాలుగ భారత దేశంలో విరి, కోరి వాడబడుతున్నది. ప్రజాభిమానం చూరగొన్న ఈ పాలు అట్టి అభిమానానికి పాత్రమయ్యేట్లు తయారు చేయబడ్డవి.

ఆ అదనపు దమ్మిడిల విలువగ్రహించండి.

ఈ త్రమమైన వాటినే కొని వాటిని సద్వినియోగం చేయండి

వివరములు తెల్పు కరపత్రం కొనం మాకు వ్రాయండి :

నెస్టల్ ప్రాదక్టు

(ఇండియా) లిమిటెడ్,

పో. బా. నం. 180, మద్రాసు - 1.

మూడో కొడలు

ప్రముఖ రత్న ఘడియల్లోనే, అతీత మయన సౌందర్యగర్వంతో మూడో కొడలు ఇంట్లో ఆడుగు పెట్టబోతోంది. అడుగులు తడబడకండా నిశ్చలమైన శీమతో విపాదం ముందు పెట్టాలో తికమకపడుతూ, కుడి యెడమల శేడాలు తెరిచి, ఎడమపాదం పెట్టి ఆయింటికి మహాపచారం చేసింది. అత్తగారు, తనతల్లి, పెదతల్లి, అక్కలూ, అన్నలూ తనకున్న బంగువర్గం యావత్తూ ప్రళయం పెట్టండి వెళ్లవలె వచ్చినట్లు, “కుడి, కాలు, కుడికాలు” అని కేకశెయి.

“కుడికాలు పెట్టమ్మాయ్! ఎన్నిసార్లు చెప్పినా బుద్ధి లేకండా పోతోందే?” అని అత్తగారు ప్రభువ శాసనంచేసి, మూడో కొడలిమీద ప్రయోగం చేశారు. అందరి ముఖాల్లో కళ్ళపెళలూ... ఫెళ్ళపెళలూ... అంతా మూడో కొడలివైపే ముఖాలు తిప్పి, “ఈ నిమిషంలోనే, నీ బుద్ధి చలించి పోయిందా అమ్మాయ్? కుడియనా, ఎడమయనా పొరబాటు లేదనుకున్నావా?” తేనీ, నిలదీసి నాగదీసి అడిగాడు. దాంతో, తన జీవితం అంగకార బంధురమైన ట్టని పించింది. గుడ్లగుబులు తొలికూతలు కూసే నీచవాతావరణం అలుముకొని, వెలుగుని మింగేసి చీకటి త్రాచులు బుసగొడుతూ, ఉంబయ్యా అని భయం వేసింది... మూడో కొడలికి; ... ఆయింటి మూడో కొడలు... ఒక్క చిరునవ్వు పెదవివంపులో... క్రుంచి పొరవేస్తూ, “ఏం చెయ్యమంటారూ?... ఏదో పొరబాటు... అంతమాత్రంచేత నా బ్రతుకు బంపలైపోదురండి!” అంది—ఆ అహంకారానికి, గర్వానికి, విన్నవాళ్ళంతా దృగంతలో నందించుకొన్నారు...

అత్తగారు మాత్రం పూర్వకాలేదు. ముఖం ముచ్చటగా చిటిచిరుకొంది. “ఏదోనమ్మా! చిన్నపిల్ల... కుడియెడమ శేడాలు తెరిక... పొరబాటున...” — అంటూ నలుగురూ ఇద్ది చెప్పబోయారు. ఈమాత్రం దానికే, ఇద్ది రాధాంతం సిద్ధాంతం చేస్తుంది, ననుకోలేదు.

వీళ్ళందరికీ, ఎడంకాలే మాత్రం ద్రోహం చేసింది? ఎడం పాదంవైపు కుడి పాదంవైపు తీవ్రంగా ఒక్కసారి చూసి, కొడలు నవ్వుకొంది. రెండూ సమాన బూటకాలతో, సౌందర్య గర్వంతో తులనానుకున్నాయ్!...

ఏదో పూహించుకొని, ఉయ్యకొంది... తనింట్లో ఆడుగు పెడుతున్నప్పుడు... మేడ మీద పావురాలు... గుబుగుబాడినయ్!... కొకిలలు కుయ్యలేదు... దూరంలో రావి చెట్టుమీద కూర్చుని, మూడో కొడలి గృహప్రవేశం తమాషా చూస్తున్నయ్!... పిల్లలంతా అన్నార... కొకిలలు... కుయ్యడం మానేశాయని... ఇండాక ట్టుంచీ తెగకూసేయని... అంతా అనుకున్నారు, “తీరా సమయానికి, కూత కుయ్యడం మానేశాయే—”...

ఆ రాత్రి—గేద తన్నేసిందని... కాలీ తపాలాయిచ్చేసి వెళ్ళిపోతుంటే, ఓక్క మొహం వేసుకు చూచింది అత్తగారు. ‘అమ్మగారు ఆడుగు పెట్టడం... అప్పుడే అనర్థాలన్నీ అనుపద్ధం! అంటూ లోపగ్లో పలే గొణుక్కుని ఉంటుంది. మూడో కొడలి విషయం ఇట్టే పనిగట్టేసి పుంటుంది...

రమణ శ్రీ

చుట్టుపక్కల జనం... తన్ను చూడడానికి బిల్బిలాడుకుంటూ వస్తున్నారు... మూడో కొడలి లాచ్చింది... మూడో కొడలి లాచ్చింది... అని. తను, వాళ్ళందరికీ నిర్వికారంగా దర్శనమిచ్చింది. అంతా అన్నిరకాల దీవెనలన్నూ, పొగడ్తల్ని అగడ్తలు చాటిస్తూ, అత్తగారి అప్పహెన్ని పొగిడారు. “మీ మూడో కొడలిలెంత అందిగా, బాగుంటుందమ్మా!... కాస్త పలుకు పెడసరిం గాని... ఎంత నాజూకు... ఎంత నాజూకు - మంచి గుణం... గుణానికితిగ విషయం... చాలగుటమ్మా! ఇంతకంటే మంచికొడలేక్కడ లేగలూ?!”

అత్తగారు నమసుకూ, “రాత్రి గేద పాలివ్వలేదమ్మా! పాలికావుని తన్నేసింది” అంది...

“అసలది ఒకప్పుడు పాలిచ్చిందటలే అమ్మా!” అని నలుగురూ నాగదీసి నెళ్ళి పోయారు.

వాళ్ళంటూన్న మాటలూ, అత్తగారి సమాధానాలూ, అన్నీ తన తల దిమ్మెక్కించినయ్!... నేడెలాంటి స్తుతులు చేసేవాళ్ళు రేపు నిదలు మోపడాని

క్కుడా, వెంటనే నిద్రపడతారు!... ఇలాంటివాళ్ళందరినీ, ఒక కంటికి దూరం గానే చూస్తుంది తను—తను రావటమేమిటి?... వీళ్ళంతా పరామర్శ చేయడమేమిటి?... తన అందంకోరి వీళ్ళ కెంతుకు ఇద్దరి కొడళ్ళకంటే తనే అందమైందట! తనే సుగవంతురాలట!... ఈ పొగడ్తలన్నింటికీ నివృత్తించి బూడిద చెయ్యాలనిపిస్తోంది తనకు—వాళ్ళ కెదురుగానే, హోరాహోరీ పొదుతూ, “ఈవారే మీరు పొగుడుతారు... రేపేమైనా శేడా వస్తే, తెగడుతారు. మీవికాకి బుద్ధులు....” అని, నాలుగు చీవాట్లూ వేసి, “నా గుణం తెలిసిందా?” అనా లనిపించింది. అయినా, వీళ్ళందరినీ ఓడించి, దెబ్బలాడి విజయశంఖం పూరించగలదా?... ఏమో!...

అత్తగార్ని... పెద్దకొడళ్ళని... తను బాగా ఆకర్షించుకొని, తన చుట్టూ తిర్రేట్టు చేయాలి... అప్పుడు గాని, తనకి సంతుప్తి ఉండదు. తన అంద చందాలకి, లావణ్యానికి తన నిలువలుండవు...

మొదటిసారి, అనేకసార్లు తన భర్తని కలుసుకొన్నప్పుడు నిర్మోహమాటంగా, ఈ ప్రశ్న వేసేది... ఈ విషయాన్ని గురించే నొక్కినొక్కి పడే, పడే అడిగి వినిగించేది. “నే నేలా వున్నాను? మీ కంటికి నేను నచ్చావా?... నేను అందమైనదానన్నావా?” అని నట్టి మొట్టగా, వేరొకళ్ళం గా ప్రశ్నలు వేసేది... దానికి, తన సమాధానం చాండి దాక నిద్రపోవడం తన కలనాటు లేదు...

తన కెంతుకు గర్వం?... దేన్ని చూచి అహంకారం?... దేన్ని అనుకొని మిడిసిపాటు?... పెద్ద కొడళ్ళని చూడబోదానూ అంటే, వాళ్ళు తనని చూచే ఈర్ష్యపడేనా... అందుకే వాళ్ళిద్దరి కిద్దరూ అంటే... వాళ్ళుగాడే గిటేసికొడు... వాళ్ళు వాసనే తను సహించలేదు... వాళ్ళంటే తన కసహ్యం - వాళ్ళనగా ఎంత?... వాళ్ళలెక్కంత?... అందులోనూ ఒకామె నలుపు... మిడిసిగ్గు... మరొకామె ఒక జాబ్బులేదు... నగలేవు... ఒక్క చిక్కిన శరీరం... అన్నిపంజరం... అందుచేతనే... తన అందమైందని, ఆమెవల్లమిక్కలదనీ... వాళ్ళకి అనూయ... అనూయ జ్వాలలు వాళ్ళను ఆపాదమ సకం దిహించుకపోయేవి... తనని చూచి, ఒకామె హుంకరించేది

గర్జించేది - గొణుక్కునేది - అయితే, తనం
లెక్క చేయకండా, ఒక్క నిశ్చలమైననూపు
చూసి, విమూఢం చలించకండా, జడవి
వయ్యారంగా తిప్పుకుంటూవెళ్లిపోతోంటే,
వాళ్ళిద్దరూ తనవెనక ఎన్ని ఆగాదాలు.
తిప్పుకున్నానో తనకేం తెలుసు?...అయితే
యేం? తన సొందర్వ్యభాలలో వాళ్ళు నిరం
తిరం దహించుకుపోతున్నారట. వాళ్ళొక్కళ్ళలో
నిశ్చలమైన మంటలు!... వాళ్ళ గుండెల్లో
ధియంకరమైనమంటలు!... తనస్పృహించు
కుంది, తను మోగించుతుంది...

లోలోపల జ్వేమలు పెంచుకోంటూనే,
నానావేషాలు వేస్తూ కపట ప్రేమలు నటిస్తూ
తనతో తిక్కుతూ తాగుతూ, నవ్వుతూ

ప్రేలుతూ మాట్లాడేవాడు...తను ముఖ
వంగా సమాధానమిస్తూంటే రెచ్చిపోయి,
తనభాషలో యాసనివేక్కిరిస్తూ, "అయ్యేంది
మాటలేపిల్లా?" అనేవారు...

రోజూ తను ప్రాధులే, చక్కగాకాఫీ
కాచుకొని, ఇడ్డీ యో, ఉప్పాయో,
పూరీయో తెప్పించుకొని కడుపునిండా
తినేది...కాని మతకబారి, నీరుగారుతూ
మత్తెక్కించే పాడుచెడ్డన్నంవాళ్ళిద్దరిలాగా
తనూతనలేకపోవడమే తనఅవరాధమైంది...

తినిష్ట మొచ్చినట్టు, మొగుడికైనా
చెప్పకుండా, కావల్సినవన్నీ తెప్పించుకు
లింటూంటే, చూసేవాళ్ళ కళ్ళకి గారడీ
జరుగుతున్నట్టు అనిపించక మరెలా కనిపి

స్తుంది?...సాయంకాల మయేసరికి,
చామంతి పూలో మద్దెపూలో, కనకాంబ
రాలో తెప్పించుకొని, పాడుగా బారెడు
జడ, అందా లాలికించే మెడమీదనించి,
వయ్యారంగా జా ర్చుతూ, మనస్సునుడి
కొరడాలా తయారుచేసి, బిధిలోంచి
నడుస్తూ వెళుతోంటే చూడని వాళ్ళ కళ్ళకే
పాపం!...ఇవ్వన్నీ చూస్తూ తన భర్త
మాత్రం ఏమనగలడు?...అదీగాక, ఏమనక,
ఉరుకున్నాడంటే, తన జీవితం సార్థక
మైనట్టు భావించుకోబట్టే!

ఇక నాటినించీ, ఇంట్లో గుజగుజలూ
విజవిజలూ విసుక్కునదాలు, కనుక్కున
దాలూ...క్రింద...ఇద్దరు కోడళ్ళూ,

“కుడికాలు పెట్టమాయ్! నీ కెన్నిసార్లు చెపుతున్నా బుద్ధిలేకుండా పోతోందే?”

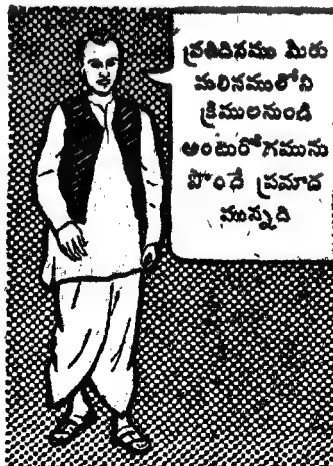

మూడో కోడలు

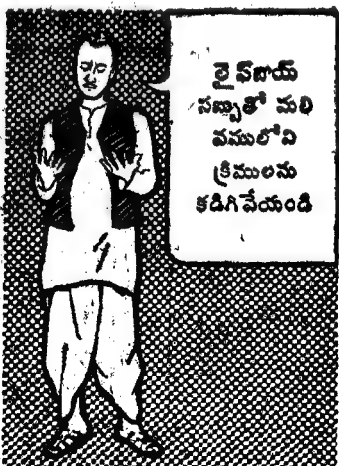

తంకం సాగించారు. వాళ్ళు యాత్రం తక్కువ కాళ్ళా?...వాళ్ళు అనే అన్నాడు. ఆత్ర వాడితో... “మేం మాత్రం తక్కువ కాళ్ళా?...మీ మాడో కోడలికంటే మేమూ ఎక్కువే వదుతున్నాం?!” ఇంట్లో తబ్బిరిసి, పూలకనీ, పూలకనీ, ఖబ్బు పెట్టడం మాటా తెలుసు...అమ్మగారం

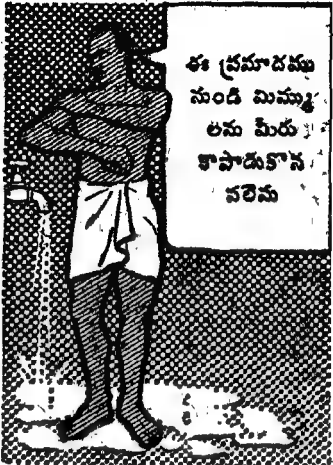
మేమూ తెప్పించుకుంటాం... పోవటా, పోవటా మాటా తెలుసు. ఎలాగనా, ముందోచ్చిన తెలుసుకంటే తెలుసు వచ్చిన కోమల వాడిలాంటి...!” అన్నాడు. చర్చలన్నం ఉన్నదన్నట్లుగానే వదిలి గోలంలా దిమ్మరించేశాడు. “ఇదే మనూ

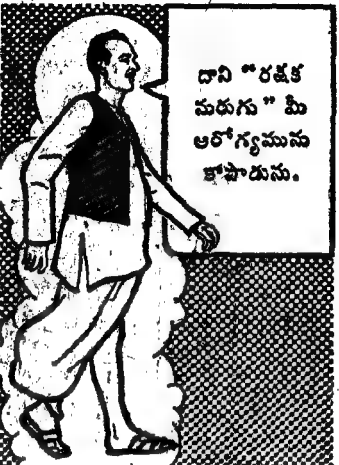
ప్రతిదినమూ మీరు మరలనములోని క్రిమిలనుండి అంటురోగమును పొందే ప్రమాదమున్నది

లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో మరి మరలని క్రిమిలను కడిగివేయండి

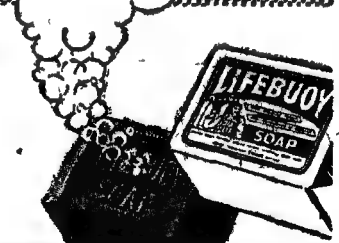
ఈ ప్రమాదము నుండి మిమ్ములను మీరు కాపాడుకొనవలెను

దాని “రక్షక మదన” మీ ఆరోగ్యమును కాపాడును.

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు

ప్రతిదిన మరలనములోని క్రిమిలనుండి మిమ్ములను రక్షించును

యత్నమున్నా...ఎప్పుడూ తేలింది” అని అతడు అక్కర్లులేనా సలుకుంటూ త్రుంటే, “నర్సి మీ ముద్దుల మాడో కోడల్ని అడగడమే!” అని సాగదీశాడు. అనాటినించి, వదల్చుకోక, అవకాశాల్లో కర్మ నీవాదకం కావ్వేసి, కాటలిన సమస్త విధాలైన బిడ్డలను తెప్పించుకుని, తనదం సాగించాడు నిరంకుశంగా...

మాడో కోడలు నిరంతరం మానూ ఊర్చుకోలేకపోయింది...తల్లనివాద నిరంకుశమూ, “మీమాటా పూచుకున్నా రా?... నీ ఖబ్బు తెచ్చితి మీ పుట్టింటించి తెచ్చు కొన్ని సామ్యు!...నాకా మాత్రం అధికారం కూడా లేదా?...అలా సమస్త సామ్యు తగలచెడుతోంటే...మానూ ఊరుకున్నా రా?” అని పురికొల్పింది...భార్య దిమ్మలోనింది కాదు...తన భార్య చెప్పేదే నిజమయితే, ఈ దురంతాన్ని అరికట్టాలి.. డెబ్బుని పూర్తి దక్షతతో కాపాడుకోవాలి “ఇలాగలే నాలుగు రోజుల్లో చిప్ప వేదికొస్తుంది...” అంది భార్య...పుట్టింటి డెబ్బుతో కాస్త, అజాగ్రత్తగా ఖర్చు పెడుతోంటే, కళ్ళు కుట్టిన పెద్దకోడల్లు... సమిష్టి సామ్యునే ఖర్చు పెడుకున్నారు. తన కళ్ళేరురుగా రోజూ పన్నెండుసార్లు మానూనేవున్నాడు...తన అన్నగార్లు వదిలెగార్లకి పొట్టాలా అమ్మ...అందించటం...మానూనే పున్నాడు...అందులో తినుబంధారాలూ...పువ్వులూ...న్నెలూ... పొడవూ...ఇంకా రకరకాలు...

అందుకే తనభార్య గోల పెడుతోంది... తనూ సమిష్టిలోంచి సామ్యులిసి, ఖర్చు పెట్టబోతుంటే... “తీసింది చాడే!... ఇంక తియ్యకు”...అని గవీరాడ అన్నగార్లు.

“నేనే తియ్యలేదే” అన్నాడు. వాళ్ళు పదిసార్లు తీశాకన్నారు...ఇత నిరంతరం తియ్యలేదన్నాడు... మాటా మాటా అనుకొని, మాట్లాడే మారుకొన్నారు.....

మాడోకోడలి సంభాషణంతో చెవులు రిక్కించింది... “నేనే తియ్యలేదు... మా పుట్టింటివాళ్ళసామ్యు తెచ్చుకొని ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నాను... చేతే పుంటే, మీ అడవాళ్ళని ఖర్చుపెట్టి మాకుచేసుకోమనండి”...అని సమాధానం చెప్పకొంది.

ఈ సమాధానాలు యిగోల ఇంట్లోవాళ్ళ చెవుల్లో పూర్తిగా వదలగొట్టింది...నలుగురు నోళ్ళలోపడి ఈ విషయం జాత నానినట్లు నానిపోయింది... అనేకమంది అనేకవిధాలనుకొన్నారు... మాడోకోడలు ఇంట్లో సచ్చి డెబ్బు గోగతనంచేసింది... స్వచ్ఛగా తినయిచ్చంవచ్చినట్లు డెబ్బు ఖర్చు

తొట్టుకుంటుందనీ... ఇక కుటుంబం విచ్చి
తయ్యేయడానికి విడిపోతారనీ... ఎవరికి వాళ్ళే
యమునా తీరే అన్నట్లు, ఎవళ్ళ కుండ
వాళ్ళదీ... ఎవరి కంఠం వాళ్ళదీ... ఎవరి
మాట వాళ్ళదీ అయిపోతుందనీ...

కోటి కొచ్చినట్లు అంటూ, మనస్సుకు
తోచినట్లు అనుకోసాగాడు...

పెద్దకోడళ్ళు ఎవళ్ళకి వాళ్ళు ఇది మా
పుట్టింటి సామే అన్నాడు...

ఇలాగే, కయ్యలూ, కయ్యలలో నెల
కోజులు గడిచేసరికి బ్రహ్మాండం బద్దలైన
టనిపించింది... మూడో కోడల తేవిధంగా
ఖచ్చు చేయకపోయినా, పెద్దకోడళ్ళు మాన
మన్నా మానలేదు...

ఎలాగూ ఇది విడిపోవడానికే వచ్చిం
దన్నాడు, నలుగురూ.. ఈ అభాండ్లమంతా,
మూడో కోడలి నెగ్గిమీదకే తోకేసేరు...
ఇంట్లో అడుగు పెడుతూనే, ఎడం పాదం
పెట్టిందనీ... దాని ప్రభావమే, ఇదనీ...
విడిపోక తప్పదనీ... ఈ కుటుంబం ఇంత
కాలం ఎంత బాగా పోసినా ముందు సాగ
బోదనీ... అంతా అనుకున్నాడు.

ఒక రోజు అన్నగారూ పెద్దతన,
పక్కింటి పెద్దమనిషితో, మూడో కోడలి
దుండగాలు వస్తేనూ, డబ్బెల్లా తగలెడుతు
న్నదీ వివరించి చిప్ప చేతికి రావడానికి
సిద్ధంగా ఉన్నదన్నట్లుగా చెప్పాడు.

ఒకో ఆడవాని కారిదరిదం అలా
పుంటుందనీ, ఆవిడ రాకతోనే తమరి
ఇంట్లో కలహాలు పెచ్చు పెరిగాయనీ, ఇది
వరకంత ప్రకారంకా ఉంటూ ఉన్నదీ
ప్రపంచానికి తెలిసిందేననీ... ఈవిధంగా
మూడోకోడలు మీద వెయ్యలవలసిన అభాం
డాలూ, నిందలూ మోపి, ఇక విడిపోక
తప్పదని ఆ పెద్దమనిషితో అన్నాడు.

“అలాగే ప్రకారంకా విడిపోండి” అని
నలహా ఇచ్చాడు పెద్దమనిషి...

ఈ సంగతంతా చిక్కతన విన్నాడు.
ఇంకేముంది?... పెద్దకోడలు అరుస్తూ,
“దాని సామ్యుడి ఖచ్చు పెట్టుకుంటే మీ
కోర్కెలేకపోయారు!... ఎప్పుటికీ కానీ
మనవి మాడు బాపైలే!” అని విడిపోవ
డానికి సిద్ధపడ్డాడు.

తెక్కలన్నీ తల్లుకుని, వచ్చిన వల్లు
పంతుకొని, ఆరకరాల చాలాన్నీ చీలి
గట్టి ఇల్లు మూడు భాగాలుగా విభజించు
కొన్నాడు... అన్నీ సరికూర్చు తల్లరచు
కొని, ఒకళ్ళ భాగంలో మరొకళ్ళు
ఉండడంగాని... సామాన్లు వేరుకోవడా
నికి గాని సిద్ధమకొన్నాడు.

ఎవళ్ళ వ్యవహారం వాళ్ళదీ... ఎవళ్ళ
ఉద్యోగం వాళ్ళదీ... వాళ్ళు వీళ్ళతో
చూట్టాడు... వీళ్ళు వాళ్ళతో చూట్టాడు

కొరు... ఒకళ్ళ నీళ్ళు ఒకళ్ళు ముట్టుకోవన్నా
ముట్టుకోరు.

ఆ తర్వాత, కొడుకులు ముగ్గురూ తన
కత్తెదురుగా మూడు బాటలలో చీలిపోవడం
చూచి, కన్నీళ్ళు కార్చింది. ఒక కడుపున
పుట్టిన బిడ్డలే... ఒకవోట, ఒక రత్నాన్ని,
ఒకే సంస్కారాన్ని పెంచుకొన్న, పంచు
కొన్న వ్యక్తులే!... నేను విభిన్న దృక్ప
ధాల్లో, వేరుయిపోయి, ‘నీ నెవరు?... నే
నెవరు?...’ అన్నంతగా, తమ రక్తబాంధ
వాల్సిన మర్రిపోయి, తేలివస్తూన్నాడు...

తన కళ్ళముందు, నాటకంలా జరిగిపో
తోంటే మామూలు ఉండిపోయింది. ఏం చేయ
గలదు? ఎన్నో విధాల చెప్పిచూచింది.....
ప్రయోజనం లేని చెప్పడం...

ఆ యిల్లు మూడు ముక్కలైపోవడానికి,
మూడో కోడలే కారణమన్నాడు లోకులు.
నిజ మెంతవరకో, ఎవరి కేరుక?... దీనికి
సంబంధించిన నిజం, చాక్కునుండి బయ
టికి రాలేకపోతోంది! దీనింతకీ, ఎడమ
పాదమే కారణమా?

దినదినమునకు ఇంక

స్వచ్ఛమైనటువంటియు, ఇంక

మనోహరమైనటువంటియున్న చర్మము

రక్సోనాలోని **కేడిల్** తో ఈ అద్భుతమైన
చూర్మను మీరు తెచ్చుకొంటారు

రక్సోనాయొక్క కేడిల్ తో గుడుగుకొన్న
మరుగును మీ చర్మముమీద మెల్లగా రుద్ది
తరువాత కడిగివేయండి. మీ చర్మము
దినదినమునకు ఇంక మృదువుగాను,
ఇంక స్వచ్ఛముగాను అగుటను
చూస్తారు.

రక్సోనా

ఈ ఒక్క కేడిల్ తో గుడిసిన నల్లు

* చర్మమును బోషించేటటువంటియు, చర్మమును
మెత్తగా చేయునటువంటియున్న మౌనం
ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్ చేయబడినది

B.P. 107-50 TL

బ్యాంక్ ప్రోగ్రామ్ లో వినియోగించే వసతి ఇంటిలోని కలహాలను తగ్గించుట

11

పారిస్ లో నాటర్ డామ్ చర్చి నేటికీ (రచయిత కాలం నాటికీ) అద్భుత శిల్పసృష్టి. కాని ఇంతకాలం స్వీయసౌందర్యం నిలుపుకున్నప్పటికీ, ఈ అపూర్వనిర్మాణం పట్ల కాలమా మానవుడూ చెప్పిన అపచారానికి భేదం కల గకమానదు. ఫ్రెంచి చక్రవర్తుల ఆధ్వర్యంలోనే నిర్మించబడినప్పటికీ ఈ క్రైస్తవ దేవాలయంపట్ల ఫ్రెంచి దేశీయులు శిల్పకారులు అంతగా భక్తి గౌరవాలు ప్రదర్శించలేదు. క్రైస్తవ దేవాలయాలన్నిటిలో మేటి అనదగిన ఈ సుందర శిల్పం ముఖాన వార్షిక క్రైస్తవోత్సాహం ఆఘాతాలివ్వాలి కూడా అనేకం కానవస్తాయి. కాలం గుడిది; మానవుడు మూర్ఖుడు.

నాటర్ డామ్ చర్చివంటి మహాస్మర గంభీర నిర్మాణాన్ని, అక్కడి శిల్ప వైభవాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడిన వారందరూ, దేవాలయ ప్రాంగణంలో ముగ్ధులై మూడు బహిర్వాసాలు కనిపిస్తాయి. ఈ మూడింటి గోడలలో ఫ్రెంచి రాజవంశీయుల మూర్తిశిల్పాలు లుండేవి. ఆ శిల్పాలిప్పుడేమై నాయో తెలియదు. ఇప్పుడు డక్కడ కూర్చున్న గవ్వారాలు కూత్రం విగిరిఉన్నాయి. మూడు ద్వారాల మధ్యనూ రంగుల అద్దాల ముద్రిన మూడేసి కిటికీలు, శిల్పని ప్రంభాల పైభాగంలో శిల్పవిశేషాలు, మూడు బహిర్వాసాల పైనా రెండు గాలిగోళురాలూ ఉన్నాయి. ఇక్కడి ఉదార శిల్పసృష్టి ప్రపంచంలోనే అరుదు. అడుగడుగునా శిల్పవిశేషాలతో బహిః ప్రాంగణం ముద్దుట గొలుపుతుంది. శిల్పాలు లెక్కలేనన్ని ఉన్నప్పటికీ ప్రేక్షకులకు విసుగు వుట్టదు. సమశ్రుతిలో

స్వరాలు మేళవించినట్లున్న శిలా శిల్పసంపద ఈ దేవాలయంపై దివ్యగీతం వినిపిస్తున్నట్లుంటుంది. శిల్పకారుల అపార పరిశ్రమ శిల్పకళతో మేళవించి, ప్రతి శిలాఖండానికి ఒక విశిష్టత చేకూర్చింది. ఈ శిల్పసృష్టి ఈశ్వర సృష్టిలా పరాకాష్ఠ అందుకుంది. కాని ఆధునిక శిల్పకారుల జోక్యంవల్ల సమశ్రుతి చెడి కళాపిపాకువుల కివ్వకు కొంత మనోవ్యర్థ కలిగిస్తుంది. బహిః ప్రాంగణానికంటే అపచారం జరిగిందో, మొత్తంమీద దేవాలయాని కంటే అదే అపచారం జరిగింది; మధ్యయుగానికి చెందిన క్రైస్తవ శిల్పానికి, దేవాలయాలకూ అదే అపచారం జరిగింది. పారిస్ నగరం విస్తరిస్తూనే ప్రపంచా నేలమట్టం పెంచుకుంటూ వచ్చింది. దేవాలయప్రదేశానికేర్పాటుయిన పడకొండు సోపానాలు కాలక్రమేణా ఒక్కొక్కటిగా నేలమట్టంలో కలిసిపోయాయి; తరువాత దిగువశిల్పాలుమాయమైపోయి. కాల ప్రభావంవల్లనే సోపానాలు అంతరించి ఉండినవ్వును. కాని కాలకృతమైన అపచారం తిక్కులే. పైగా కాలం దేవాలయానికి ఒక పురాతన శోభ కూడా ప్రసాదించింది. కాని మానవులు చేసిన అపచారం మాత్రం అత్యధికం. శిల్పాల తొలగించడంతో వారు తృప్తిపడలేదు. మధ్యయుగ శిల్పానికి చెందిన ఈ కట్టడంలో ఆధునిక శిల్పాలు అతికించి కొన్ని వికృతమైన మార్పులు చేశారు. కళా కాంతి లేని దారు కవాటం ఒకటి సెంచుద్వారానికి తగిలించారు.

ప్రాంగణం దాటి దేవాలయంలో ప్రవేశిస్తే ఎత్తైన ఒక శిలాప్రతిమ కనపడేది. అది ఇప్పుడు డక్కడలేదు. మందిరంలో ప్రతి స్తంభంపైనా, కుడ్యాలలోనూ నిర్మించబడిన శిలా కృతులు లేవు. గోధిక్ శిల్ప విశిష్టత ఉట్టిపడే ప్రార్థనా సేదికమీద యెవరో కుప్పతిప్పలుగా ఆధునిక శిల్పాలు మలిచారు. గోడల పై గవాక్షాలలో రంగురంగుల అద్దాలకు బదులు రంగు

మూలం : అనువాదం :
విక్టర్ హ్యూగో సూరంపూడి సీతారామ

ఒరియా మహిళ

ఒరిస్సా చరిత్రలో అపూర్వశిల్పకళానంద

చిత్రకళానంద మైనది. వట్టి రాళ్ల బండలనుండి అద్భుతశిల్పకళలతో రాజేండు దేవాలయాలు ఒరిస్సా ప్రతిబింబ ప్రపంచమంతటా చాటుతున్నవి ఆ రాష్ట్రంలో ప్రతిసంఘానికి ఇప్పటికీ తమ ప్రాచీన దేవాలయాలన్నాయి. వీటిలో అన్నిటికన్న అధికంగా గౌరవప్రభావులు గాంచినది విస్ఫందేహంగా పూరిలోని జగత్తుకు నాథుడు జగన్నాథుని దేవాలయమే. ఉత్తరాన 20

మైళ్ల దూరంలో నల్లని కోనానా దేవాలయం కలదు. దానిలో బ్రహ్మాండమైన సింహములు, ఏనుగులు, ఏగ్రహాలు, సింహాసనాలు, యుద్ధరంగ దృశ్యాలు, దాడి దృశ్యాలు చెక్కబడి

వున్నవి. ఒరిస్సా ప్రజలు వారి జీవితంలో పరిపాలనా సంబంధమైన సంక్షేమాలనూ

రచి చూడటం; వర్షాభావ, జలము పరిస్థితులను కూడా

ఎదుర్కొన్నారు. అయినప్పటికీ, వారు విశ్వం

ఒక్క విశ్వాసాలతో తమతమ మతసంప్రదా

యాలకు బద్ధులై. నిరాదంబర జీవులుగా ప్రకాశం

లగా. వినయ విధేయతగల జాతిగా ఉన్నారు.

ఇండియాలో మారుమూల
లోను నివసించేది వివిధ వర్గాలతో
నిరంతర సన్నిహిత సంబంధాన్ని
మేము ఏర్పరుచుకున్నాము. వారు
తమకు కావలసిన పెట్రోలియం
ప్రాధకులట్టి మాపై ఆధారపడు
తున్నారు గనుక మేము కూడా
వారికి సేవచేయడము గొప్పగా
భావిస్తున్నాము.

బర్మా-పెల్...

భారత జీవితంలో ముఖ్య భాగమై యున్నది

మంటారావం

లేని 'తెల్ల' అద్దాలనున్నాడు. పైగోడలకు పసుపు పచ్చనిరంగు పూసి వర్ణసమ్మేళనం భిన్నపరిచారు. శేటి క్రైస్తవ మతాధికారులకు పసుపుపచ్చని పూతలపట్ల ఇంత మోజెందుకు పుట్టిందో తెలియదు. పూర్వం హంతకుల గృహాలపై ఈ రంగుపూసే వారు! ఇంతేకాదు. ఎత్తైన గాలిగోపురం పడగొట్టి, పైన మూత పోసించినట్లు ఒక అర్ధచంద్రాకారపు లోహఖండం అమర్చారు.

మధ్యయుగ శిల్పానికి ప్రతిజ్ఞలోనూ ఇదేవిధంగా అపచారం జరిగింది. దీనికి కాలమే కాదు; రాజకీయ విప్లవాలు, మత కల్లోలాలు కూడా కారణాలే. విప్లవావేశంలో మానవులు మంచి చెడ్డల మాట తలకెట్టరు. రాజులకు మతాధికారులకు సంబంధించిని శిల్పాలు కూడా నిలువలేదు. ఇంక ఆధునిక కళాకారులమాల చెప్పవక్కరలేదు. కాలమా విప్లవాలు కొంత నివృత్తిపాతబుద్ధితో సేవా ప్రవర్తించాయి; కాని ఆధునిక శిల్పాలు కేవల పక్షపాతబుద్ధితో గోధిక శిల్పానికి అన్ని విధాలా భ్రష్టస్వరూపం కల్పించారు. (ఫ్రాన్స్ లో 12 వ శతాబ్దంలో ఆరంభమై వ్యాపించి 16 వ శతాబ్దంలో అంతరించింది గోధిక శిల్పం. దీనినే మధ్యయుగాల అనాగరిక శిల్పం అని అధిక్షేపించే వారు కూడా.)

నాటర్ డామ్ చర్చి ఏ ఒక్క విశిష్టకళా విధానానికి చెందినది కాదు. అన్ని కాలాలకూ చెందిన శిల్పాలు అక్కడ గోచరిస్తాయి. అది రోమన్ చర్చి కాదు; గోథిక చర్చి కాదు, ఆధునికమూ కాదు, పూర్వాలమూ కాదు. అది సంధియుగపునిర్మాణం. దేవాలయ నిర్మాణ ప్రారంభంలో కాక్లస్ మొట్టమొదటి ప్రంభాలు నిర్మించారు. తరువాత మత యుద్ధాల ఆనంతరం గోథిక శిల్ప ప్రభావం కనపడుతుంది. అయితే ఇది కూడా పూర్తిగా నిలవలేదు. ఆందువల్లనే నాటర్ డామ్ చర్చి నిర్మాణంలో పాశ్చాత్య శిల్ప కళాపరిణామచరిత్ర స్పష్టంగా గోచరిస్తుంది. క్రెడగా పరికించే వారికి ఫ్రాన్స్ దేశచరిత్ర, శిల్పచరిత్ర సక్రమానుక్రమణికలో గోచరిస్తాయి.

ఈజిప్టులో పిరమిడ్స్, భారత దేవాలయాలు, యూరప్ లోని ప్రసిద్ధ క్రైస్తవ మందిరాలు ఏ ఒక్క శిల్ప నిర్మించినవి కావు. అవి జాతీయ కళాసంపదకు దర్శనాలు. తరతరాల కళా సంపదను సమన్వయించి తీర్చిదిద్దిన సంపుటా లివి. కళా పరిణామంలో కూడా సమాజ పరిణామధర్మమే వర్తిస్తుంది. మొదట రోమన్ కళా విశిష్టత, తరువాత గోథిక శిల్పవిధానం, ఆపైన గ్రీక్-రోమన్ మిశ్రమవిధానం ఒకదానిచెంబ ఒకటి ఈ మందిరాలలో సువర్ణ క్రమాతాయి. వీని నిర్మాణం కతాబాలకొద్దీ సాగడమే ఇందుకు కారణం. (అయితే ఒక్కొక్క శిల్పవిధానానికి చెందిన మందిరాలూ లేకపోలేవు.) ఈరితిగా యూరప్ లో ప్రసిద్ధ మందిరాల నిర్మాణం ఆరు కతాబాలపాటు నిరాఘాటంగా కొనసాగింది. ఇటువంటి మందిరాలలో పారిస్ లోని నాటర్ డామ్ చర్చి ఒకటి. ఇంతమాత్రాన ఇవి దైవప్రార్థన కనుకూలం కావనకో కూడదు. లోపలి మందిరాల విభాగం ప్రార్థనా కేదల ఏర్పాటు మొదలైనవి అన్నిటా ఒకేరీతిగా ఉంటాయి. వృక్షకాండా లాకే తీరున ఉన్నవృక్షికే కాఖోపకాఖలు, మత పుచ్చ ఫలసమదాయాలు వేర్వేరు తీరుపైసట్లు, దైవమందిరాల ఏర్పాటు ఒక తీరునే ఉండే, పై తెచ్చగాలు కళావైభవ్యమూ, రీతివైభవ్యమూ వెల్లడిస్తాయి. ఇది పదిహేనో శతాబ్దంనాటి నాటర్ డామ్ చర్చిని గురించిన చరిత్ర. ఇంక పారిస్ నగరం ఎలా ఉండేది?

గోపురా లెక్కి పారిస్ నగరాన్ని చూస్తే ఒక అద్భుత

దృశ్యం కనపడుతుంది. సీన్ నది మధ్యలో ఉయ్యాల ఆకారంలో ఉన్న ఒక చిన్న ద్వీపంలో ప్రారంభమైంది పారిస్ నగర చరిత్ర. ఇప్పుడా ద్వీపభాగాన్ని నీటి అంటున్నాడు.

ప్రారంభదశలో సీన్ నది జలాల్ పారిస్ నగరానికి పరిమాణాలు. చిరకాలం ఈ ద్వీపంలోనే సుప్రావస్థలో గడిపింది పారిస్. ద్వీపాని కిలునైపులా నదిపై రెండే వంతెనలుండేవి. నగరంలోకి ఈ వంతెనలమీదనించే ప్రవేశం. ఈ వంతెనలే క్రమపుల దాడి నుంచి నగరాన్ని కాపాడడానికి పెట్టని గోడలుగా ఉండేవి.

కాలక్రమేణా జనసంఖ్య పెరగ నారంభించింది. ద్వీపం ఇరుకై కడలదానికి చోటులేక పారిస్ ఇంక నదిదాటింది. ఇప్పుడు వంతెనల కవళల గృహరక్షణకోసం ప్రాకారాలు గోపురాలు వెలిశాయి. (వీని శిథిలాలు పడనిమీదకి కతాబాలవరకూ కనపడేవి. తరువాత అవి అంతరించిపోయాయి.)

జనావాసయోగ్యమైన ఈ ప్రదేశం ఇంకా విజృంభించ నారంభించింది. వందలకొద్దీ కొత్త గృహాలు లేచాయి. చివరికి స్థలం చాలక ప్రాకారం దాటి విస్తరించాయి. ఫిలిప్ ఆగస్ట్ కొత్తదురాలు నిర్మింపచేశాడు. పారిస్ నగరాన్ని కవలయ పరిమితిలో నిర్మింపించడానికి ప్రయత్నించాడు. దగ్గరదగ్గరలోనే ఇళ్లు లేచాయి. చోటుచాలక అంతస్థులెక్కి ఆకాశాని కెగ్రాకడం మొదలుపెట్టాయి. ఒకదానిని మించి మరొకటి ఉచ్చుత్తుగా పైకి వెరిగాయి. వీధులు సన్ననై చీకటికోణాలయినాయి. అయినా చాలలేదు. ఇంక నిగ్రహించలేక ఫిలిప్ ఆగస్ట్ కోటగోడలుదుాకి విస్తరించాయి. కారాగారపు గోడలు దూకి విడివడిన బందీలవలె కోటగోడల కవతల జనావాసాలు యధేచ్ఛగా విస్తరించాయి. ఈమారు తోటలూ, దోడ్ అమర్చుకుని సుఖావాసాలుయినాయి. తిరిగి 1867 వ సంవత్సరానికి కొత్త పరిధి లభిస్తమైనాయి. తిరిగి అయిదో చార్లెస్ కొత్తగా గిరిగీశాడు. కాని ఈ గిరి బాటదానికి పారిస్ ఆత్మే కాలం పట్టలేదు. ఇంక పారిస్ మరింత వేగంతో విజృంభించ నారంభించింది.

ఇటువంటివే దేశాలకు రాజధానులు కాగలిగిన నగరాలు. దేశంలోని రాజకీయ, సాంఘిక, నైతిక వైజ్ఞానిక వాహినులు ఇట్లు వంటి నెలపుకే చేరగలవు. అయితే వీనిలో కొత్త నీటితోపాటు పాత నీరుకూడా చేరడం మానదు. యుగయుగాల నాగరిక ప్రవంతు లిటువంటి స్థావరంలోనే చేరి రాణింపుకు వస్తాయి.

పదిహేనో శతాబ్దం అఖరుదశలో పారిస్ గుడి నిర్మణ్యాలను కూడా సడలించి వ్యాపించింది. వ్యాపించి నిరోధించి నిలిచిన ప్రాకారాలన్నిటినీ నేలమట్టం చేసింది. వరద ముంఠత్తినప్పుడు మైదానంలో అక్కడక్కడ చెట్లు తరిత్తి చూసినట్లు ఈ మహా నగరంలో అక్కడక్కడ కోటల శిథిలాలు తల చూపుతూ ఉంటాయి.

పదిహేనో శతాబ్దానికి పారిస్ ఒక విశిష్టమైన ఆకారం ఏర్పడింది. ఎత్తైన గోపురమెక్కి చూస్తే—యూవనవతులైన ఇద్దరు పుత్రికలమధ్య నిలిచిన వృద్ధమారవలె, మూడు ప్రత్యేక నగరాలుగా, కనబడుతుంది. సీన్ నదిమధ్య ద్వీపానికి పరిమితమైనది నీటి; సీన్ నది దాటి దక్షిణానికి వెరిగినది యూనివర్సిటీ; ఉత్తరానికి వెరిగినది విల్. మూడింటిలోనూ అది వికాసమైనది విల్.

ఈ మూడు ప్రాంతాలకూ ప్రత్యేక లక్షణాలున్నాయి. నీటిలో (మధ్య ద్వీపభాగంలో) క్రైస్తవ మందిరాలధికం. విల్, అంటే ఉత్తరభాగంలో రాజ హార్వల్లు, ధనవంతుల ధిక

నాలు అధికం. యూనివర్సిటీలో (డక్షిణభాగంలో) విద్యాలయాలు హెచ్చు—ప్రసిద్ధ న్యాయసభా భవనం, నాటర్ డామ్ చర్చి నీటిలో ఉన్నాయి.

అంటే పారిస్ లో ఉత్తరాన ధనవంతుల దర్బారం, మధ్య నీటిలో విషన్ అధికారం, డక్షిణాన విశ్వవిద్యాలయాధికారి ప్రభావం అధికమన్నమాట. వీరందరిమైనా రాజనియమితుడై ప్రవోక్ట్ అధికారి. ఈ ప్రవోక్ట్ పారిస్ పురపాలకాధికారికాడు, రాజును బాధ్యుడు.

డక్షిణాన విద్యార్థులు సేరాలు చేస్తే నీటిలో విచారణ జరిపి, ఉత్తరభాగంలో శిక్ష విధించేవారు. మహారాజు దుర్బలుడైతే విద్యాలయాధికారులు జోక్యం కలిగించుకొని విద్యార్థుల్ని ఉరితీసే అధికారం తమకే ఉన్నదని దబాయించి, తమ విద్యార్థుల్ని తమ విశ్వవిద్యాలయాలవద్దే ఉరితీసేవారు. ఇటువంటి అసందర్భపు అధికారాలే కాకుండా గవ్యమైన అధికారాల్ని కూడా ప్రజలు సాధించుకోవాలంటే విప్లవాలూ దోమ్యాలే సాధనాలు. బలవంతాన కాకపోతే మహారాజులు ఎన్నడూ ఏ వర్గానికి ఎటువంటి అధికారాలనూ ధారిత్రం చేయలేదు.

మూడు నగరాలలోనూ వీధులు, బాటలు అల్లిబిల్లిగా అల్లుకు పోయినట్లుంటాయి. కాని శ్రద్ధగా పరికిస్తే ఈ చిక్కుదారులలో కూడా తీరు తెన్ను ఉన్నట్లు బోధపడుతుంది. మూడు నగరాల మధ్యనుంచీ, పారిస్ కి ఈ చివరనుంచి — చివరకు ఉత్తర డక్షిణాలుగా రెండు రహదారులున్నాయి. మళ్ళీ మూడునగరాలలోనూ ఒక్కొక్కదానిలో మూడేసి వీధులు తూర్పు పడమరలకున్నాయి. ఆకులో ఈ నెలకు ఈ నెలలున్నట్లు ఈ ప్రధాన మార్గాలనుంచి చిన్నచిన్న రోడ్లు పారిస్ అంతటా అల్లిబిల్లిగా అల్లుకుని ఉన్నాయి.

గోపురం పైనుంచి మాస్తే నీటి నేలకెక్కిన ఒడవలె ఉంటుందని ఒక రచయిత అన్నాడు. యూనివర్సిటీ దాదాపు చతుర్భుజాకారంలో ఉంటుంది. విల్ ఉత్తరానికి విస్తరించి పోయింది. మందిర గోపురాలు, భవనాల అంతస్తుల జనుక నగర నిర్మాణం కనపడదు. ఆకాశాని కెగిరినూస్తే పారిస్ విశ్వరూపం గోచరించవచ్చునేమో!

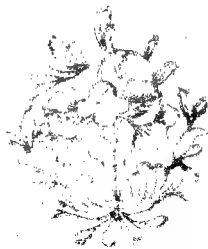
నాటర్ డామ్ చర్చి గోపురంనుంచి మాస్తే లెక్కలేనన్ని మందిరాలు, వాని గోపురాలు కనపడతాయి. దూరాన విశ్వవిద్యాలయం, ఇటు రాజభవనాలు, అక్కడక్కడ ఉరిస్తంభాలు, నేర గుల శిక్షకోణం నిర్మించబడిన ఇనపచక్రాలు దూరాన పొట్టి గుడిసెలు, దుబ్బులుకల మెదానం, మాయనిలయంకూడా గోచరిస్తాయి. — అంతటా రోమన్, గోథిక్, గ్రీక్ — రోమన్, ఆధునిక రీతులన్నీ గోచరిస్తాయి. ఈ నగరంలో ఫ్రెంచి జీతచరిత్ర శిలా

శిల్పంతో రచించినట్లు కళ్లకు కట్టినట్లుగపడుతుంది. దాదాపు ఫ్రెంచిరాజు లందరి ఛాయలూ ఏ నిర్మాణంలోనూ కనపడక మానదు. వివిధకాలాల స్మృతి చిహ్నాలను పోగుచేసినట్లు కనపడుతుంది.

పారిస్ నగరభోధను చూడాలంటే ఏ పండుగరోజునో ప్రభాత సమయంలో గోపురమెక్కి చూడాలి. అప్పుడే దైవ మందిరాలలో గంటలు మేలుకొంటాయి. నూర్యధగవానుని పతాక తూర్పున సంతత మివ్వగానే చర్చి గంటలు ఒక్కటొక్కటిగా మేలుకొంటాయి. వాద్య ప్రవీణుడు మొదట క్రుతి పరికించినట్లు మొట్టమొదట అక్కడక్కడ ఏ ఒక్కటిరెండు మందిరాలలోనో గంటలు మోగడం ప్రారంభిస్తాయి. ఎక్కడో ఆకాశంనుంచి వినవస్తున్నట్లుండే ఈ ధ్వనులకూ రూపం సిద్ధించినట్లనిపిస్తుంది. తరువాత ఉన్నట్లుండి ఆకస్మాత్తుగా అన్ని మందిరాలనుంచీ, వేలాది చర్చుల ఉపరిభాగాలనుంచి గంటలన్నీ గణగణ మ్రోగుతాయి. అయితే ఈ ధ్వనులలో అప్రకృతి రాదు. ప్రతి ఘంటా నినాదం ఒక్కొక్కటే బయలుదేరి ఆకాశాని కెగిసి అక్కడ క్రమక్రమంగా అన్నీ మేలివిస్తాయి. అప్పటికే సమ్యక్త ధ్వని తరంగాలు నగరం నలుమూలలా వ్యాపిస్తాయి. అది మొదలు ఘంటారవం మందిరాలలో జనించి భూమ్యాకాశాలను నిరంతరాయమై మధురస్వరంతో నింపివేస్తుంది. ఈ స్వర సమ్మేళనంలో వివిధ స్వరాలు కూడా ప్రత్యేకించి వినపడుతూనే ఉంటాయి. కొన్ని స్వరాలు సన్ననై తీక్షణంగా ఉంటాయి. కొన్ని మందరస్థాయిలో గంభీరమై అంతర్యామీనివలె ప్రవహిస్తాయి. రాజమందిరాలలోని ఘంటలు అధికార దర్పంతో మ్రోగుతాయి. మధ్యమధ్య నాటర్ డామ్ చర్చిలోని గంట గంభీరస్వరం అన్నిటిని మించి నగరాన్ని దద్దరిల్ల చేస్తుంది. మొత్తానికి సప్త స్వరాలనూ పలికిస్తాయి పారిస్ దైవమందిరాలలోని గంటలు. ఈ ఘంటా నినాదాల తరంగాలలో పారిస్ నగరం మేలుకొంటుంది.

పారిస్ నగరంలో పగటివేళ వినవచ్చే ధ్వని సముదాయం నగర సంభాషణవలె ఉంటుంది; రాత్రివేళ నగరం ఉచ్చాఘ్రాస నిశ్వాసాలు విడుదలన్నట్లుంటుంది. కాని పర్యవేక్షణలో ప్రభాత సమయంలో వినవచ్చేది నగరగానం అనవచ్చు. ఈ నగరగానం క్రమక్రమంగా ఆకాశంలో వ్యాపించి తరువాత నగరంపైకి మెల్లి మెల్లిగా దిగి లక్షలాది ప్రజల రణగణ ధ్వనిలో బయమైపోతుంది. నగరం నాలుగు దిశలా ఆకాశం నాలుగు జంఘ్రవాద్యాలతో జంఘ్రగానం వినిపిస్తున్నట్లుంటుంది. పారిస్ నగరం ఒక జంఘ్రవాద్య సమ్మేళనం. ప్రభాత ఘంటా నినాదం ఒక అద్భుతగాన విశేషం. ఇటువంటి అద్భుతమైన నగరం ప్రపంచంలో అరుదు.

(ఇంకా ఉంది)

‘చుట్టాలు!’ అమాచితమమకుంటే
టల్లా పోస్తాయి. దీనికి కారణం, వాళ్ళు
వచ్చి మనది నెలగ్రాసం వారంలో జాలలో
తూడేస్తారని కాదు—ఈ కరువు రోజుల్లో
అది కూడా వుండొచ్చు—కొనియంతకంటే
ప్రజలమైన కారణాలున్నాయి.

మాది సముద్రపువీధున వున్న వొక
వూరు. మాకు సముద్రాని కెదురుగానే పెద్ద
మేడ యిల్లా, దాని చుట్టూ తోటా
వున్నాయి. ఇదిగాక సుమారు అరవై యేక
రాల మాగాణి వుంది.

ఒకనాటి వుదయం—యెనిమిది గంట
లవుతుంది. ఏడున్నర గంటల రైలు
వెళ్లింది. ఇంతలో వొక ట్యాక్సీ వచ్చి
యింటిముందు నిలిచింది. అంకు
లోంచి సుమారు నలభైయేళ్లతన మనిషి,
ఆవెనక ఆయన భార్య సుమారు నలభైయే
గ్యావిడా, యెద్దిరు మొగపిల్లలాదిగారు.
ఆయన నిల్చునూలు చేసుకున్నాడు.
ఆవిడ మంచి జరిపట్టుచిరా, దానికి తగిన
జాకెట్టూ ధరించింది. మోడర్న్ ఫేషన్ లో
వుంది. చేతిలో యుటిలిటీ బ్యాగూ,
కార్లకి విలనైన స్టీప్ డ్రూ వున్నాయి.
పిల్లలకి కూడా అవ్వుతేట్. డ్రెస్సు
చేశారు. కారు చప్పుడు విని
మా ఆవిడా, దానీరామి యెద్దిరు నాకర్హా
వచ్చారు.

ఆయన సన్నుచూసి ‘ఏమాయో!
సంపత్! క్షేమంగా’ అని మా ఆవిడవేపు
చూసి ‘ఏమిటా చూస్తున్నావు క్షేమా! మీ
రఘునందక బాబుని; నన్నే మరిచిపోయేవా
యేమిటి? అద్దగో మీ పిన్నీ, తమ్ముళ్ళూ
నిలబడే వున్నారు’ అనగానే మా ఆవిడ
వార్లని లోపలికి తీసుకు పోయింది. ‘మీ
నాకర్ల కేలేమిటి?’ అని ఆయన నడిచాడు.
చెప్పాను. ‘యేస్! రంగన్నా
సామానుపట్టుకురా’ అంటూ తిన్నగా మేడ
మెట్లెక్కి నా పడకగదిలోకి వెళ్లి అక్కడ
తన తోలు నూటుకేమా, భార్య బ్రంకూ,
పిల్లల చిన్న పెట్టెలూ, బెడింగులూ పెట్టిస్తూ
న్నాడు. రంగన్నంటున్నాడు, ‘బాబు

గారిదీ గది.
‘మీ రంగం పరవా లేదు. ఈ గది
చాలులే. ఆ మంచం, పరుపు బాగానే
వున్నాయి. మరి నాకోసం యేమీవెయ్యకు.
ఓయ్ నూకాయా! అమ్మగారికో మంచం,
పిల్లలిద్దరికీ రెండు మంచాలూ వేయించి,’
అని చెబుతున్నాడు. ట్యాక్సీవాడు ‘సంప
త్తుమార బాబూ! నా అక్క యిచ్చేస్తే
చెల్లొనంటే, వాడి కైదురూపాయ లిచ్చి
పంపిస్తేను.

లోపలి హాలులోకి వెళ్ళేసరికి మా
ఆవిడా, చుట్టాలూ వున్నారు. ఆయన,
‘మానేపూ పిల్లా! మాకోసం నువ్వేమీ యెక్
స్ట్రాగా చేయించక్కర్లేదు. నాకు రాత్రి
యేవో వొక ఫలహారం, నిద్ర పొయ్యే

చుట్టాలు

టప్పుకు వొక అర్బ కేరు ఆవుపాలూ అల
వాటు. మీ పిన్నిమాటా అంతే. అన్నంలో
మీగడ పెరుగుంటే నేనాని ఆవిడకీ, మీ
తమ్ముళ్లకీ పనికిరాదు. పిల్లలకి మాత్రం రాత్రి
పడుకోబోయే ముందు నేతిమిరాయి అల
వాటు. నువ్వొకేమీ చేయించొద్దు. ఇంతకీ
వంటవాళ్ళున్నారకదా. వాళ్లే చేస్తారు’ అని
తనభార్యతో, ‘ఏమే! యిది మన స్వంత
యిల్లులాంటిది. వున్న కొద్దికోజాలా మొహ
మాటంపడకుండా నీక్కొనలినవి చేయిం
చుకో. ఓయ్ సంపత్! మీ అత్తకి యామధ్య
బుడ్ల పెడకో, యేవో జబ్బూ, మీ చిన్న
బావకి యెనిమిదూ వస్తే మా డాక్టరుగారు
ఫలం మార్చుమన్నారు. ఇది సముద్రపొడ్డూ.
అదీగాక నిన్నూ, మా పిల్లనీమానీ యెన్నో
సంవత్సరాలెందని మరో ఆలోచనలేకుండా
యిక్కడికి వచ్చాం. అన్నట్లు, నీకూకు
డందాలి!’

‘మా కారదా? అది కేవలాయెల్లండో
రావాలి. వాళ్లే కారేటికి యివారే
కలవు లారంభి. ఇంతలో మా పెత్తండ్రి
కూతురు శాంత, దాని కొడుకూ వెనకింటి
లోంచి వచ్చి ద్వారం దగ్గర నిలబడ్డారు.

వెంటనే రఘునందనుగారు: ‘ఈమని పెని
కొయ్’ అన్నా డిలీవరసంగా ఆమె వేపు
మాస్తా.

నా నునక్కుకి బాధ కలిగిందిగాని
వోడ్చుకుని ‘అది మా విశ్వంబాబు కూతురు!’
అన్నాను.

‘లక్ష్మీపురంలో పంచాయితీబోరు గుమా
స్తా,’ అతడు పెడివి విరిచిసి, ‘ఆగుంట
డెవకు?’ అని సరికి నాకు అరికారి మంట
నెల్లి కొచ్చింది.

మా శాంత పిన్నతో తలవొంచి కుని,
మెల్లిగాలింది, ‘మామయ్యగారూ! వీడు నా
కొడుకు. కలవలికి మా అన్నయ్య రమ్మని
రాస్తే మొన్ననే వచ్చాం.’ అంతలో
మరింకేమి జరుగుతుందో అని మా ఆవిడ
శాంతతో, ‘వొడినా! వొంటింట్లో యేవో
చప్పుడవుతోంది. వెంకమ్మగారు నూతి
దగ్గిరకేరు. పిల్లిగానీ పాలు తాకేస్తాండేమో
చూడండి’ అని దాన్ని పంపించింది. తర
వార చుట్టమూ అతని కుటుంబం మేడెక్కి
పోయేరు.

‘సరేగాని, యాయన యేవరు? నొప్పడూ
చూచిన జ్ఞాపకంలేదు. మున కుటుంబం
భోగట్టాలన్నీ తెలిసినవాడలా నున్నాడు?’
అని అడిగాను.

‘మన పెళ్ళికి వచ్చేరు. మా పిన్నితోటి
కోడలు తండ్రిని, యాయన తల్లిని, ఓకేలు
విడిచిర పినతండ్రి పెత్తండ్రి పిల్లలుట.
వోమాటు మా రామన్నయ్య యేవో సంద
ర్భంలో చెప్పేడు.’ అని మా ఆవిడ అన్నది.

‘వీళ్ల చేవురు?’

‘బాగా తెలిదు. రామవరమో, వెంకటా
పురమో ఏవో.’

ఈలోగా మేడ మీద నించి ఆవిడ
‘రామీ! రామీ!’ అని దానీదాన్ని పిలిచి,
‘బాబుగారికి, నాకూ, పిల్లలకీ, వేణ్ణీకు
తీసి, సబ్బువుంచు’ అని కేకేసింది.
ఆయన రంగన్నని పిలిచేడు. మరి
కొన్ని నిమిషాలకి ఆ కుటుంబం అంతా
కిందికి దిగారు. రంగన్న ముందు నడు
స్తున్నాడు. వాడి బుజుమ్మోడ నాలుగు
టర్కితువాళ్ళూ, వోచిరా, వో జల్లారు

కోవటి, పట్టుపడ్డా వున్నాయి. కింది హాలులో వాళ్ళు నే ఆవిడి అయ్యాలో అమ్మాయి! మా బట్టలు ప్రయాణంలో కుళ్ళయినాయి. చాకలి బట్టలు లేలేదు. మీ దా బయ్య గారికి అంతా అందరే.

అన్నంటుగా ప్రయాణం చేయించేరు. అంటాంది.

ఆయన చాలే, మణి! ఈ సోదంతా యెందుకూ? ఇంతకీ పిల్లగానీ, అల్లుడుగానీ, వాళ్ళ బట్టలు వాడేస్తున్నామని యేమైనా

అనుకుంటే గదూ. రహో, యెల్లండో, మన నాకరు బట్టలు పట్టుకుని రాసేస్తాడు. అంతగా నీకు ముచ్చటైతే పిల్లలో పట్టు చీరా, అల్లుడిలో మార్పుస్కిన్ను నూటూ మనం వేళ్ళముందు కొనియియ్యి. అనేసి నీళ్ళ

త్వరగా నురగను తెచ్చు సన్లైట్ బాద కుండ తెల్లగాను మరియు ప్రకాశవంతముగాను ఉతు కును

“మేస్తారు, నేను సొగసైన పిల్లనని చెప్పుచున్నాను. అది ఎందువల్లననగా, తల్లి నా ప్రాకోలను సన్లైట్ సబ్బుతో తళతళమని మెరయు నంత తెల్లగా ఉతుకును. సన్లైట్ యొక్క దాం ఎక్కువ మిగడవంటి నురగ త్వరగా, సులభముగా, బాదకుండా, మరిచియును బయటకు తరిమి వేయును.”

“నేను నా క్లాసులో మిక్కిలి సునోహరమైన పిల్లను. సన్లైట్ తో ఉతుకుట నారంగు ప్రాకోను ఎంత ప్రకాశవంతముగా నుంచునో చూడండి! సన్లైట్ బట్టలను పాడు చేయకుండా అవి ఇంక ఎక్కువ కాలముండుటకు సహాయపడును.”

బట్టలను కాపాడును, శ్రమను తగ్గించును, ఖర్చును తగ్గించును

S. 219-X52 TL

కొట్టా! పెళ్ళయి.

నీళ్ళపాతెన తరవాత మేడెక్కుతూ రఘునందనుగారు, 'కాంతా! కాఫీ, టిఫిను మేడమిడి! తెచ్చి' అని ఆర్డరిచ్చేరు. పాపం మాకాంత అలాగేనని వాళ్ళందరికీ అని తీసుకెళ్ళి యిచ్చింది. ఇదంతా చూస్తూవుంటే నాకు తలతిరిగి నట్టయింది. ఆ సమయానికి మా డ్రైవరు రామగోపాళు వచ్చి, 'బాబూ! కమిషనరు గారు కబురుపెట్టేరు. తమరు బయలుదేరితే కారు రెడీ చేస్తా'నన్నాడు. సరేనని నేను స్నానంచేసి, కాఫీ, టిఫిను తీసుకుని బయటికి వచ్చినది. 'ఏమాయో! పెద్దకారు కొన్నావే! ఏమిటిది?' 'మడితేరు. వైసుచేర్చినయింతరవాత కొన్నాను. పాతికవేలైంది.' అంటూ నేను చెప్పేను.

తిరిగి నే నింటికి వచ్చినది పన్నెండు గంటలైంది. మా చుట్టం నాకోసం యెదురు చూస్తున్నాడని మా అర్థా చెప్పింది. నేను వెంటనే డ్రెస్సు మార్చుకుని ఆయన్ని రమ్మనిచెప్పి భోజనానికి కూచున్నాను. అప్పుడాయన 'మాకావూ, సంపత్! నాకు పదిగంటలకి భోజనం అలవాటు. మీ అత్తా, పిల్లలూ, నేనూ కలిసి

వొకమాటే భోజిస్తాం. మా వంటవాడు మేడమిడికే తెచ్చేస్తాడు.' అంటే నేను నాకొరకు కనిపెట్టుకుని వుండక్కర్లేదనీ: ఆయన తన యిద్దం వచ్చినప్పుడు భోజియ్యుచున్నాడని చెప్పేను.

తరవాత జరిగిన సంగతేమిటంటే మారంగన్నా, నూకాలూ ఆయనకీ, రామి అవిడకీ, పిల్లలకీ ముందు సేదచేసి, తరవాత మాకు కొవలసిన పనులుచేసే యేర్పాటు ఆయనే చేసేడు. వాళ్ళు భోజనం, టిఫిను మేడమిడికే తెచ్చిం చుకొవడం, అవి మాకాంతే తీసుకెళ్ళడం ఆరంభమైంది. నాకు యిదంతా మా అర్థావల్ల తెలిసింది. మా అవిడ కాంతని వొడ్డంటే, ఆ అమాయకురాలు, 'హానీ వొడినా. ఇంటికొచ్చిన పెద్దమనుష్యులకా మాత్రం చేస్తే యెంపోయింది. వాళ్ళ నగారవంచేస్తే అన్నయ్యే మనుకుంటాడో.' అన్నాది. మాకాంతపేరుకీ తగినట్లు కాంతిమూలే. అది మా పెత్తంద్రీ కూతురు. చిన్నప్పటినుంచీ నాకు అన్నదమ్ములూ, అక్కచెల్లెమ్మూ లేకపోవట్టి, దాన్ని చూస్తే నాకు తగని అభిమానం. దానికిద్దరు కొడుకులు. పెద్దవాడికి నేనే చదువు చెప్పిస్తున్నాను : ఎం. బీ.

నాలుగోసంవత్సరం చదువుతున్నాడు. మా కారడకూడా యాయేజే మెడికలుకా లేతలో చేరింది. వాళ్ళిద్దరూ కొద్దిరోజుల్లో వొస్తారని చూస్తున్నాం.

ఇక కథ. నాకొరకు తెలిసివుండేది కాదు. నే నింటికి రాగానే, 'రాంగోపాల్! నే గం రావోయ్. కారు పనివుంది' అనే ఈ విషయమేది. ఏదైనా కొత్తపిక్చర్స్తే, 'ఏమాయో, సంపత్! మీ అత్తా, బావలూ, బ్రాగ్రాం నేకాకోయ్. నువ్వు; అర్థాకూడా రావాలి. రెండోఅటకీ కారు రెడీచెయ్యమని రాంగోపాల్ చెప్పు' అనీ వాడు. మొట్టమొదటిసారి మేమందరం సినిమాచూడగిరకాదిగేం. వెంటనే ఆయన 'సంపత్! బాక్సుయెంగేజీచేసి లేకపోతే మీ అత్త హా ఎంజామ్ చెయ్యలేదన్నాడు. జేబులోంచి పర్సుతీస్తాడేమనని వొకమినిటూ చూసేను. కానీ అటువంటిదేమీ జరగలేదు సరిగదా తనభార్యతో, 'మనీ! అల్లుడు బాక్సుతీసుకుంటున్నాడు. నువ్వు యిజీగా కూచుని చూడొచ్చు' అంటున్నాడు. మరి చేసేది లేక డ్రైవరుచేత బాక్సుతీకెట్టు తెప్పించేను. ఈవిధంగానే యింనుమిందు ప్రతీ కొత్తఅటకీ జరిగేది.

మా చుట్టాలొచ్చిన వారంతోజాలకి మా కారడగిరించి తెలిగ్రాం వచ్చింది. అదీ, మాకాంతకొడుకు విజయం, మర్నాడు ఎక్కు పెన్సులో వాస్తున్నామని. దానికి మేడమిడి గది వుంటే నేకానీ వీలేదు. అక్కడ యాచుట్టాలు మకాం నేసేరు. వాళ్ళు యింతలో కదిలేటట్లు లేదు. మేడ, వాళ్ళు అక్రమించేరని మానాకర్కకీ, మా అవిడకీ కొపంగా వుండేది. నామెత్తడనమే యిందుకు కారణమనే వాళ్ళు. ఆరోజు మధ్యాహ్నం వొంటిగంట పుతుంది. నేను కిందహాలులో యాజీచేరులో కూచుని కళ్ళుమూసుకుని యేదో ఆలోచిస్తున్నాను. కొంతదూరంలో నువ్వుండగిర, రంగన్నా, నూకాలూ, రామి, చేరి బాతాఖానీ ఆరంభించేరు.

నూకాలు : రంగన్నమామా! ఈసుట్టం గొప్ప డాబునేస్తున్నాడు. లోపల లొటారంనాగుంది. ఎప్పుడునూనా బాబుగారి దిశకునేస్తోంటం, బాబుగారి చిక్కిల్లు, అన్నీ వాడేతున్నాడు. నూలే గొప్పనక్కనాగున్నాడు (నక్క అంటే అతిలోభి. విశాఖ జిల్లాపదం).

రంగన్న : అదేగా. బాబుగారు మామం హాకు: ఆలోచిస్తా కాబట్టి మేడమిడి కెల్లమేనేడు. 'ఏం బాబూ! అంటే 'హానీ రా' అంటారు. అమ్మగోరి పట్టుకోకలూ, రైకలూ, యాయమ్మ వొడిగేస్తున్నాది.

బోనోమింట్ చ్యూయింగ్ గమ్ - విరేచనకారి

2, 5, 10 ప్యాకెట్లలో
అభిందు.

వెస్ట్ మినిస్టర్ రెవరెండ్ర్ రిమిడెడ్, లండన్ వారి వయాపి.

ఎజెంట్లు : ఓరియంటల్ మర్కెంప్రైట్ ఏజెన్సీ.

99 - ఎ - ఆర్మీరియల్ నీఫి, ముద్రాను.

బట్టల వీరువారికి తాళాతానెయ్యం డ న్నా బాబుగా రూతుకుంటాను.

రామ : అదేటిగాని, మాకాలుబావా! తాళం నోరెరగని కొంతమృగోరే ఆర్కి, బిల్లకి అన్నంకాణ్ణించి అన్నీ మేడ మీదికి తీసు కెల్లా రి ల. 'ఏట మా' అలాగని నేనాకుట్టపమృ నడిగితే మొకం పిల్లెంమమని అవంబలమ్మ నువ్వురంగా నేడట. అంచేతి యాయమ్మకి కొంతమృగె య్యాలి ల. ఆ యెం క మృగే నే నీ న కొంటు తినొద్దు గావాల.

రం : ఒరే! మన బాబుగారికి యెక్కడి కెల్లానికి కాక దొరకడు. ఎటెల్లాఅన్నా కారెంట్లో వుండడు. నాకలి బట్టలు ఆర్కి నాకొడు తెల్ల డిన్నాడు. యిప్పటికి నేడు. అంతా వొడుల్లాడితే. కారడమ్మగో రొచ్చి అర్పి కింద కీడుతారు. బాబుగారు అట్లు రాకుండా వుండాలి.

నూ : మామా! నేను మంచి గమ్మత్తు నేతాను. ఆ నుట్టపోణ్ణి 'బాపూ నా తిల్లికి రోగ మొచ్చిపడేది. సప్త జేంట్లో. పది రూపాయిలుంటే యిప్పించండి. బాబు గారు జీతాలితే యిచ్చేతా' నంటానురా.

రం : ఓరెక్కోడా! నా నా ప నే నేసేలా. ఏటన్నాడో తెల్పు. చెక్కు బొమ్మ వోడాది. అదో వో చెక్కు యెత్తాల్సి నాకు.

రా : సెక్కేటి బాబూ, అదేటి నేస్తుంటారు.

రం : నీకు తెల్లు. బాబుగారి కాడో పుత్రికం వుంది. అందులో కామితంమీద సంతకంనేసి యంత డిబ్బా అని రాతారు. ఎప్పుడేసేతి కియ్యాలలో ఆడి పేరు కూడా రాతారు. ఆ కాయిత మెట్టుకెలి, యిదిలో పెద్ద మేడ, 'వేంకు' కాడికెలి నూపుతే డిబ్బారు. రాంగోపా లెన్నో సార్లు బాబుగారి కలా తెల్లడు.

నూ : అయితే మామా! ఆ సెక్కోదో యిచ్చాడా?

రం : అది బొందిచ్చేడు. బుక్కే నే గాడికాడ. అదినాకొడు తెల్లట్ట. బట్టలు తెచ్చినట్టే.

(అందరూ నవ్వారంభించేరు)

నూ : బాబుగో రింట్రా.

రం : యిన్నిరా. నాకే నెప్పేదా మన కంటున్నాను.

వాళ్ళ బాతాకానీ అంతా నిజమే. తన చెక్కుబుక్కు రాగా నే యిచ్చేస్తానని నాదగ్గర మూడు వొండలు బదులని తీసుకున్నాడు. నాకంత అయోమయంగా వుండేది. హమ్మసలేక, అవిడదీ పిల్లడిదీ ట్రిటుమెంటు యెంతకాలం వుంటుందని అడిగితే 'దాక్షు, వాటికి ప్రాలంఘకు

ట్రిటు మెంటు చెయ్యాలంటున్నాడు. ఎన్నా కుంపడిమో ఇంకా తెలిపడంబాదు.

నేను కొంచెం కదిలినదికి నాక దైక్కడివాల్లక్కడి కెల్లిపోయేరు. కొంతసే పైంతర వాత చుట్టాలతో మా కారడ మర్నాడు యెక్క పెసలో వొస్తున్నాడని చెప్పడానికి మేడమీది కెళ్లేను. ఆ సంగతి రంగ న్నంతకిముందే చెప్పినట్లుంది. నేను వెళ్ళే సరికి వాళ్ళు భార్యాభర్త ర్తద్వరూ నామంచం మీద కూచున్నారు. నేను చూసి వెనక్కి తిరిగిపోతూవుంటే ఆయన, 'రావోయ్. అంత మొహమాట మేమిటి? మీ అత్త యేమీ అనుకొనురే' అన్నాడు.

ఆవిడ, 'పిల్ల రేపు ఎక్కు పెసలో వొస్తున్నాదిట! యంకెవరో కుర్రాడు కూడా వొస్తున్నట్టా బావో?' అన్నది.

'వాడా? మా విజయం. కొంత కొడుకు. ఎం. బి. నాలగో యేడు దదువు కున్నాడు. కారడ కూడా ఆ కాలేజీలో నే మొదటి సంవత్సరం చదువుకొంది.'

ఆయన, 'సంచాయిజీబోరు నుమాస్తా కొడుక్కి ఎం. బి. యెలాగ చెప్పిస్తున్నాడోయో?'

'లేదండీ. నేనే చెప్పిస్తున్నాను. వాడు తెలివైనవాడు. అన్నికొనులూ మెడ ల్లుతోనే ప్యాసఫుతున్నాడు. అలాటి వాణ్ణి వొడిలెయ్యటం నా కిష్టంలేదు.'

ఆయన కల వూచి 'వాళ్ళు లాడిలో వున్నారా, హాస్టలులోవున్నారా?' అన్నాడు 'ఇప్పటికి వాడు మెన్ను హాస్టలులోనూ, అది విమెన్ను హాస్టలులోనూ వున్నాడు. వొచ్చే సంవత్సరం అక్కడి వోయెస్తా బిటుమెంటు పెడదా మనుకుంటున్నాను.'

'అలాటి పనిమాత్రం చెయ్యకు. ఏమంటే

■ కుర్రాడికి మీ కారడతో యాకృతుల నేటను వుండనుంటాడు. బుర్ర తిరిగిపోతుంది. పెద్దవాణ్ణి నేను చెప్పింది విను.' నాకు చిరాకువేసి 'అదంతా నేను చూసుకుంటానురెండి' అనేశాను.

ఆవిడ, మాట మార్చేసి, 'ఏమోయ్! పిల్లకి మేడమీదే అలవాటని రంగన్న చెప్పేడు.' అన్నది. నామాట చొరసేయకుండా ఆయన నంకుకుని 'భయంలేకే. మజు వుండేది కొద్దికాల మేకదూ. ఈలోగా అల్లుడికి తెలియదా యేమిటి? మన్నిడిస్తట్టు చెయ్యడు అని అడిగాడురే. అయితే పిల్ల యెప్పుడొస్తుందోయో?'

'తెలుసాయంకాలం ఎక్స్ ప్రెస్ లో వొస్తుంది.'

'నంపేతే. అట్రెముకే మేండాక్ రింటికివెళ్ళి, తరువాత పోస్టాఫీసుకెళ్ళి మా ఫూరికి తెలిగ్రాం చెయ్యాలనుకున్నాం, నాబట్టూ, చెక్కు బుక్కు తెమ్మని.'

'మీరు మరో యెరేంజిమెంటుచేసుకోవాలి!' అని నేను కిందికి దిగిపోయేను.

■ సాయంకాలం కారదా, విజయం, యిద్దరూ కారుదిగినే నాకూ, అరూకి, కొంతసే ననుస్కారం చేసేరు. కారడ మాకు తెలియకుండా మేడమీది కెళ్ళిందికాబోలు, కిందకిదిగి వాళ్ళమ్మతో 'అమ్మా! మేడమీదివరే నారూము, వాన్నగారి రూమా ■ క్షమించేరు?' అంటే 'చుట్టాలు. నువ్వ

ఆ తి మూ త్ర వ్యా ది వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మాత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవుడి

అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు. (Diabetes)

ఇది యంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే. దీని పాలిడీనవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువును ఆనన్ను చూతుంటారు. దీనికి దాక్షిణ్య ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కవివెల్తురు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము పున్నంతకాలం మాత్రం డక్టర్ తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం వియియ వెడలడము. దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాదవుండు, కురుషోయ, కంటిపోక ఇతర దిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛార్మె ఆధునిక కాలంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటం వల్ల వేసక నేలమంది మృత్యుముఖంనుండి వియియవచ్చును. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండి మూత్రంలో చక్కెర కనిపి అవకాశముమాత్రం గూడ వివరిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు దాగ తేలిక యిస్తుంది, దీనికి నత్యం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవకరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగం కర పత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా సంపుతము.

■ నిక్కం బద్ది రేదిదు రు. 8-12-0 డ

పాక్కింగు పోస్టేజీ ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,

పోస్టాఫీసు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

MONEY'S
MODEL LETTER - WRITER &
BUSINESS CORRESPONDENCE
224 Pages Price Rs. 1-8-0
Postage As. 10.
A. S. Money & Co., (AP)
14, Sambier Street, Madras-1.

★ చుట్టాలు ★

యీగదిలో వుండు. విజయం, వాళ్లమ్మగదిలో వుంటాడు. అని చెప్పేలోగా రఘునందను గారూ, ఆయనభార్య, పిల్లలూ కిందకిదిగి, యిద్దరూ కారదని కాగలించుకుని, విజయం చేపు వోక చూపు విసిరిసి, 'అమ్మాయి! మీ మామయ్య లిద్దరూను, మురళీని, కిసి చూడు. యీవారోందరం కలిసి భోంచేద్దామని' చెప్పేడు.

ఉదయం యేడుగంటలైంది. మేమందరం డైనింగ్ హాల్లో కాఫీ, ఫలహారాలకోసం కూచున్నాం. మా విజయం స్నానం చెయ్యి దానికల్లేడు. వంటవిడ వెంకమ్మగారు మాకు పేట్లో టిఫిను పెడుతున్నాది. మా కాంత వోక పెద్ద చెందిపల్లెంకో టిఫినులూ, గ్లాసులూ పెట్టింది. ఒక కెటిల్లో కాఫీ వోస్తున్నాది. ఆదిమానీ మాకారద, 'ఎవరికత్త అవన్నీని?' అంటే 'మేడమిది చుట్టాల కోని' చెప్పింది. పిల్ల మేఖం, కళ్ళూ, ఎర్ర బద్దాయి. తాచుపాములాగ లేచి 'ఏమిటి! వాళ్లకి మేడమిదికి నువ్వు తీసుకళ్ళవం? నాన్నగారూ! మీరెలా గూరుకున్నారు? ఇదేనా, భోజనంకూడా తీసుకెళ్తున్నావా?' కొంత పూరుకుంది.

'ఇదీనా? సిగ్గు' అని కార దంటూ వుండగా విజయం స్నానం చేసి వస్తూ 'ఏమిటదీ' అన్నాడు. 'నీవునేం కొడుకావా. నువ్వెళ్ళి బాయిలెట్ చేసుకుని కాఫీకి దయచెయ్యి' అని మాచేపు మానీ 'వాళ్లకోగం నేను కుదురుస్తానని' మధ్య హాయిలోకి వెళ్లి 'ఏమండోయ్! తాతగారూ,

కాఫీకి టిఫినుకీ దయచెయ్యండి' అని కేకే సింది. మిడనుంచి, 'స్నానం చెయ్యండి తినమమ్మా. రావినీ నీళ్ళూ అన్నీ సిద్ధంచేసి రమ్మను' అని వినిపించింది.

'అలాగా! గామి పెరట్లో పనిచేసుకుంటున్నాది. నేన్నీళ్ళూ, నన్నీళ్ళూ, అన్నీవున్నాయి. ఆ బట్టలేవో అవ్వగారు పట్టుకొస్తే అన్నీ మీకు తయారుచేస్తారు' అనీసి లోపలి కొచ్చిందికారద. ఈలోగా విజయంకూడా వచ్చి టిఫినుతీసుకుంటూ 'ఏమిటి కారదా, బాంబుపెల్లలాగవిసురుతున్నావుమాటలూ? ఎవరిమిదీ? అన్నాడు. నేను, 'ఏమీలేదు. దానికోపం నీవతెలిదా యేమిటని' సరికేను.

మేడమిది గ్రూపం తొందకిదిగి యిటూ, అటూమాడకుండా స్నానాలుచేసి, టిఫిను కాఫీ నేవించి మేడమిది కల్లేడు. మరికొంత సేపటికి 'రాంగోపాల్! కాదు సిద్ధం చెయ్యి. డాక్టరు దగ్గరికెళ్ళాలి' అని కేకేకాడాయన. దానికి మాకారద, 'తాతగారూ! కాదులో నేనూ, బావా మా ఫ్రెండ్డింటికి పదిమొక్కడూరంగా వున్న విలేజీకి వెళ్ళాలి. కాబట్టి, వో జిట్టా మీ ది వెళ్ళండి.' అని జివాబుచెప్పి, నాలో, 'నాన్నగారూ! నీళ్ళు కారుమీద డాక్టరు దగ్గరికి లేదు, యేమీలేదు; పికార్లు తిరగడం, హింగులు చెయ్యడమూ నట. మన రాంగోపాలు చెప్పేడు. నాన్నగారితో యెందుకు చెప్పలేదంటే ఏమునుకుంటాగో అని పూరుకున్నాడట.' అంది. ఇంతలో డ్రైవర్ వస్తే 'ఏమోయ్! అమ్మాయి చెప్పింది

నిజమేనా' అంటే, అవునన్నాడు వాడు. కారదా విజయం కలిసి వెళ్లేరు. నేను యేమీ పనిలేక హాయిలో కూచున్నాను. మా రంగన్నకి రఘునందనుగారికి యీ కింది సంభాషణ జరిగింది.

రంగన్న: బాబూ! ఇప్పటికి పదిహేను రోజులైంది. తను నాకయీ లేడు, బట్టలూ, పెక్కుబుక్కూ లేవు, ఏటిలేదు. నాకో పెక్కు, నూకాలుకోటి, రాంగోపాలు కోటి, యిత్రమన్నాడు. బాబుగారికి చూటూ అమ్మగారికి పట్టుచీర కొంటా మన్నాడు. అంతా వుత్తరేనా?

రఘు: ఉండవోయ్! మాస్తావుండూ.

రం: నూత్రానే వున్నాం. ముందుకూడా యిలాగే నూత్రం గానాల.

అంతలో రామివచ్చి, 'అమ్మా! నాకో కొత్తకోక కోని త్రమన్నాడు. ఎప్పుడిత్రాదా?' అంటే 'వుండవే. వెళ్లేటప్పుడిస్తానంది' అవిడ.

మరి వారంరోజు లైతరవారే మేమూ, మా చుట్టాలూ భోంచేసి హాయిలో కూచుని తాంబూలం చేసుకుంటూ వుంటే బోస్టు వచ్చింది. అందులో మాఅవిడి పేర వోకవరు వుంటే దాన్ని అవిడకు యిచ్చేస్తూ 'మీ రామన్నయ్య దిస్తారీలా నుంద'న్నాను. 'అలాగే. మీరు అన్నయ్య పేర రాసేరా యేమిటి?' అంది. 'మన రఘునందనుగారూ, కుటుంబం వచ్చినతరవాత రాసేను. అయినా మీ అన్నగారికి వుత్తరాలూ రాయడం అలవాటలేదు, రాయడానికి తీరుబాటూ లేదంటావే. ఇంత అర్థంబుగా నా పేర కాకుండా నీ పేర రాయడంలో యేదో విశేషం వుందీ' అన్నాను.

హక్సరీస్
వింట్లో జిన్స్
మెంతార్, వింటర్ గ్రీన్, అండ్ యూకలిప్టార్.

కీళ్ళనొప్పులు, నడుమునొప్పి, కుంటినొప్పి, వాతరొగము, వాడి వ్యాధి, నరాల నొప్పులు, రొమ్ముపడికము నుండి హక్సరీస్ వింట్లో జిన్స్ వెంటనే ఉపశమనము యిచ్చును. హక్సరీస్ వారి యితర ప్రఖ్యాత ఔషధములు. హక్సరీస్ సర్వీస్ - విగర్ (పార్శ్వేయ విటమినులతో) టెగ్గో యిచ్చు, కోర్బిసార్ క్యాప్సూల్స్, టీజర్-ఆల్. పెద్ద కేమిస్టుల వద్ద, స్టోరులలో యిప్పుడు హక్సరీస్ వారి మందులు, కొత్త నాకులు లభింపగలవు.

HUXLEY & CO., (INDIA) 25, DALAL ST., BOMBAY.

ఈ నాను రాష్ట్రమునకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: విడిల్ సాయర్ & కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్, 13-బి, సెకండ్ లైన్ బిడ్, ము. నాగు-1.

అవుతరం పట్టుకుని ఆవిడలో పలికెల్లంది. అప్పుడు మాచుట్టం, 'రామన్నయ్యం లేదువరా? అన్నాడు.

'తెళ్ళేటెంటు కర్నూల్, క. రామా రావు.'

'ఏంజేస్తున్నాడు?'

'నెలరోజుల కిందటివరకూ బెంగళూరులో వుండేవాడు. ఇప్పుడు బైబానికి ఆతని రజమంతుని బదిలీ చేసేరు.'

ఆసంగతి వినగానే ఆయన మొగం తెల్లబోయింది. వొంట్లో బాగులేదని సకుటుంబంగా మేడమీది కెళ్ళేడు. మీదనించి 'ఓయ్, సంపత్! ఓ గంటలో పైయి నుండి కదూ. మేం వెంటనే వెళ్ళవలసిన పని వచ్చింది. కారు సిద్ధం చెయ్యమనూ' అన్నాడాయన. 'కారు కమీషనరుగారు తీసుకెళ్ళేరని' చెప్పేను. వెంటనే ఆయన జట్కా లేవడాని కెళ్ళేడు.

వాళ్ళకి యెక్కణ్ణించీ యేవారారా లేదు. ఇంతింతగా ఎంచెలినాయీ ప్రయాణం అని నేనాలోచిస్తూ వుండగా ఆయన జట్కా తెచ్చి పిల్లలపైకి మేడమీదకెళ్ళాడు అప్పుడు అయీ అవుతరం చూడ్డానికి రమ్మనినమ్మలో పలికి పిలిచింది. అవుతరం చదువుతుంటే వాకు అశ్చర్యం, కోపం, సిగ్గు, అన్నీ వొక్కమాత్రం వచ్చాయి. ఈయన యిలాగే మారామందగిరకూడా (బెంగళూరు) అనారోగ్యం మిషమీదవల్ల అధార్టీ చెబాయించి, చివరికి కొన్ని వాస్తవాల పట్టుకుని వుడాయించే డబ.

నేను బయటికి వచ్చేసరికి చుట్టాలు జట్కాయెక్కుతూ 'వదుతున్నామాయ్ సంపత్' అని చెప్పేరు. రంగన్న, నూకొలూ 'మా నెక్కులు బాబూ! నీ, రామ 'నా కోకమాటెంటూ' అనీ వేళాకోళం చేస్తూ వుండగా జట్కా కదిలిపోయింది. రంగన్న 'బాబూ! తనరి బట్టలు ఆడూ, అమ్మగోరిబట్టలు అదీ యెక్కు నెలిపోతున్నావు.' అంటే 'పోనీ రా' అని మేడమీదికెళ్ళి చూడ్తున్నదా, మారెండురీతులలోని నడనైనబట్టలు చాలావరకూ మాయమై పోయేయి. పోనీ మీడవొదిలిందని సంతోషించెను.

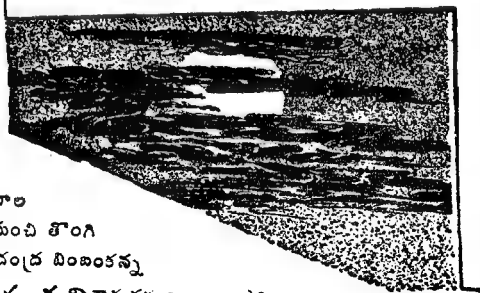
మరి వారంరోజులయ్యాక పిల్లనిమించిన చుట్టాలొచ్చారు. వాళ్ళు ముగ్గురు. ఒక బోడిమనలమ్మ, వొక నడివెనున్న విధవరాలు, ఒక పాతికెళ్ళ యువకుడూను. ఆయనలమ్మపేరు లచ్చమ్మ. ఆవిడకి, మాకూ, చాలాదూరపు చుట్టరికం 'లచ్చంపిన్నీ' అనేవాళ్ళం. రెండోఆవిడ లచ్చం పిన్నీ కూతురు, భద్రకాళి. ఆ యువకుడు ఆమె

కొడుకు గణపతి. వాళ్ళు మా పూరికి నుమారు నూరుమైళ్ళ దూరంలోవున్న సింగవరం అనే గ్రామంలో వుంటున్నారు. వాళ్ళ సాయంకాలం తెలులో దిగేరు. కొంతసేపు జట్కావాడితో కీమలాడితే వాడు సామానైనా యింట్లో పెట్టకుండా వెళ్ళేడు. ముసలమ్మ వొక పెద్దమాటా, చిన్నవిడ వొకటంకూ, అతడుచేతిలో వొక గోనెగుడ్డనంచీ, దంకని వొకపదుపు మాటా పట్టుకుని మగ్గుహాలులో కొచ్చేరు.

ఆవి కిందపెట్టి, లచ్చమ్మగారు, 'మాకా

పురా సంపత్తూ! ఆజట్కావాడి పొగరూ? అని ప్లేటు మార్చి 'యెదుగో మీభద్రక్క. నువ్వు చిన్నప్పుడు చూశావు' అని మొగానికి కొంగడ్డం పెట్టుకుని సప్తమస్వరంలో 'దాని! పెళ్ళవడం, యానినుగు పుట్టడం, దానిరాత యిలా అయిపోవడం, అన్నీ అయిపోయేయిరా' అని వెంటనే బోసు మార్చిసి, 'అయితే యేంలే! బతికున్నావ్నూ, మీబావ దీన్నేం గుగబెట్టేడు?'

(53-వ పేజీ చూడండి)

మేమం

వాటనుంచి తొంగి

చూచేదండ్ర దింబంకన్న

కేశవర్థని నామకమూంగా ఎవరిని

కుంతలాం వాటనుంచి దోబాచలాడే

ప్రీతి వదనదింబం అత్యంత మనోహర

మైనది. కేశవర్థనిని వాడి

కోరిక సాధర్యాన్ని పెంపొందించుకొంది.

కేశవర్థని ఆ. 14, సాంపూ ఆ. 14 అందరు దీంధ్రవర్ణంబినాయి. లేక సోత ఇండియా కెమికల్స్, క్రానకట్ రోడ్, కోయంబత్తూరుకు వ్రాయండి.

జమ్మివారి
లివర్ క్యూర్
పిల్లల లివర్ & స్పీస్ వ్యాధుల చికిత్సకు, నివారణకు

బ్రాంచి ఆఫీసు & వైద్యశాల
తాడంకివారి వీధి,
ఒకింగిహంపేట పోస్టు
విజయవాడ.

పై అడ్డస్సునందు మాధావరూగరిని కలుసుకొని సలహా పొందవచ్చును జమ్మి పెంకటరమణయ్య & సన్స్, H.O, మదరాసు-4, విజయనగరం బ్రాంచి-పేటగంటివారివీధి.

విజ్ఞానవర్షులు

"డాక్టర్"

159. టెలిఫోనులో ఒకేసారి పలువురి మాటలు

"ఒక ఫోన్లో పలుచోట్లనుండి ఒకే కాలములో చాలామంది చాలా ఫోనులలో మాట్లాడుతుండినా ఆ వార్తలన్నీ కలిసిపోకుండా వాటివాటి గమ్యస్థానాల్ని చక్కగా వివిధంగా చేరతాయా?" అని పాలకొల్లు నించి యమ్. సుబ్బారావుగారు అడిగారు.

మనకి మామూలుగా కనపడే టెలిఫోను తీగలలోనుంచి ఒక్కొక్క తీగలోనుంచి ఒక కాలంలో ఒక వార్త ప్రసరించగలదు. మైలాలూరునుంచి త్యాగరాయగారుతో మాట్లాడారంటే ఒక తీగ ఈ వార్త నిమిషము కేటాయింపు అయిపోయిందన్నమాటే. పదిమంది ఈ రెండు పేటలమధ్యా మాట్లాడుతుంటే పదితీగలు పనిచేస్తున్నాయి.

గర్భనిరోధిని

స్త్రీలకు యిటు మీదట గర్భం రాకుండా లోపల్లి వాడుటకు అతి సమృద్ధమైన 48 సం. ప్రఖ్యాతిగల మందు. బహిష్కారోజులలో మందు వాడవలెను. 1 పీసాట. 10/- వి. టి. 1-4-0. కొవలసినవారు. 1/4 ముందుగా పంపేది. డా. రత్నం సన్న మెడికల్ హాల్, మలక పేటవిల్లింగ్స్, హైదరాబాదు-5000.

కుప్త ★ బొల్లి

వర్తమా మేహమప్పలు, పెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాస్రంటి చికిత్స, క్లొబ్ లాను ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) "కాన్సల్టాంట్" గోపాల పురం. (తూర్పుగోవాజరి)

యన్న మాట. వాస్తవానికి ఈ రెండుపేటల మధ్యా 15 తీగలున్నట్లు టెలిఫోను ప్రంథాల మీదివి లెక్కపెట్టి చూచామనకొంది. 15 మంది మాత్రమే ఏకకాలమందు మాట్లాడడానికి ఏర్పాటు చేశారన్నమాట టెలిఫోను కంపెనీవారు. ఒకరు మాట్లాడుతూండగా ఇంకొకరు ఫోను ఎత్తితే ఈ సంభాషణకి అనుకూలంగా ఇంకొక తీగతో సంబంధము కలుస్తుంది ఈ ఫోనుకి. ఇదే రీతిగా—పది తీగలే పున్నపక్షంలో—పదిమంది మాట్లాడడానికి ఉపక్రమించినా తీగ తరవాత తీగ రంగంలోకి దిగుతుంది. పది పని చేస్తూంటే పదకొండోవారు మాట్లాడదామని ఫోను తీస్తే 'క్లియర్ క్లియర్ మ'ని అవకాశము లేదని తెలిపే శబ్దము వినబడుతుంది. వారు ఫోనుని దిమ్మమీద పెట్టేసి మళ్ళీ వెంటనే కావలసిన సంబంధింపుతారు. పనిచేస్తూన్న పది తీగలలోనూ ఏ తీగలోని సంభాషణ పూర్తి అయిపోయినా, ఆ తీగ పనిలోకి దిగుతుంది అనే విధి ఆశ.

అయితే దేశానికి మనో దేశానికి జరిగే సంభాషణలు—ట్రంకుఫోను లంటామే అవి—సాగే నిమిషము అన్ని తీగలు చెయ్యగలరూ ఎవరేనా? వీటికి ఒక అవధి అంటూ వున్నదిగా? అటువంటివన్న ఒకే తీగ ద్వారానే కొన్ని సంభాషణలు ఒకే కాలములో జరుగుతుండిదానికి ఏర్పాటు చేస్తారు. ఒకరు మాట్లాడే ధ్వని, ఇంకొకరు మాట్లాడే ధ్వని కలిగావులకు అయిపోవడము సామాన్యమే. కనక, ఒకరు మాట్లాడేటప్పుడు పుట్టే ధ్వనివల్ల కలిగే విద్యుత్తరంగాలను—వాహనము మోసుకుపోయే రీతిగా—మోసుకుపోగల తరంగాలమీద అధిష్టింపజేస్తారు. ఈ వాహన తరంగము నిరాటంకంగా గమ్యస్థానానికి చేరుకున్న తరవాత, ఈ వాహనమిత్ర అధిష్టించివున్న సంభాషణ తారతరంగాలను దింపి తద్దమూ చేస్తుంది అక్కడి యంత్రము. ఈ వార్త చెన్నపట్టణమునుంచి కలకత్తా చేరుతున్న తుణుముండే ఇంకొక వార్త కలకత్తానుంచి చెన్నపట్టణము రావాలంటే, ఆ వార్తని ఇటు మోసుకురావడానికి వేరే ఇంకొక వాహన తరంగాన్ని - మొదటిదానికన్న చాలా

కేడాగావున్న వాహనతరంగాన్ని - మోత పని చెయ్యడానికి వాడతారు. పధికుడూ, సైకిస్టూ, మోటారు చోదకుడూ, మావటీ, సుర్రపు రాతూ, ఒక దారిలో పోగలిగినట్లుగా, ఎన్ని వార్తలేనా, వాహనతరంగ భేదమువల్ల ఒకే దారిలో పోగలుగుతాయి.

వాహన తరంగము మన 'క' భాషలోని 'క' శబ్దము వంటిది. 'క'కేకపు కనీకపు కరా కపూ?' అని వినబడగానే వాహనాక్షరమైన 'క'ని తీకేసుకుని 'కేపు నీవు రావూ' అని మనము తద్దమూ చేసుకున్నట్లు వాహన తరంగాన్ని తొలిగించి భావతరంగాన్ని మట్టుకే వినిపిస్తుంది ఆ కేకపు ట్రంకుఫోను. పాడవులో సమానమైన తరంగాలయితేనే

ఒకదాని కెదురుగా ఇంకొకటి తారసిల్లి వచ్చుకు - విద్యంసము గాని వికమత్యము గాని నెలపుతాయి గాని పాడవులలో విభేదించే వాహన తరంగాలు జేసి దారిని అది వెల్లిపోవడమే గాని దీక్షిస్తు. ఈ తరంగాలమీద అచ్చు గుద్దినట్లు అధిష్టించిఉన్న సంభాషణతరంగాలు వాహనా లెక్కిన మనుష్యులలాగా చెక్కు చెదరకుండా గమ్యస్థానము చేరుకుంటాయి.

చిట్టిప్రశ్నలు జవాబులు

—దురధూరేషు ఎంతదురము వుంటుందంటారా? నుమారుగా కనుక్కోడానికి సూత్రము ఇదగు: సముద్ర మట్టమునకు 25 అడుగులు ఎత్తులో వున్నా రనుకొండి. ఈ ఎత్తుకి వర్తమూలము (Square root) కట్టండి అయిదు అడుగులు. ఈ అయిదుని ఒకటి పాతికచేత గుణించండి. 6 1/4 వస్తుంది. దూరధూరేషు మీకంటికి 6 1/4 మైళ్ళు వుంటుంది. పాపి కొండలు నుమారు 2500 అడుగులు ఎత్తు. దీనికి వర్తమూలము 50. దీనిని 1 1/2 చేత మార్చితే 75 వస్తుంది. పాపి కొండల

మీద నిలబడితే దూర భూరేఖ 62 మైళ్ళ దూరంలో ఉంటుంది.

—చంద్రగోళము సగటున 240,000 మైళ్ళ దూరము ఉంది మనకి.

—ఈ త్రర ధృవముకంటే దక్షిణధృవము కడ ఉష్ణోగ్రత తక్కువ. ఈ త్రర ధృవము చుట్టూ ఆర్కిటిక్ సముద్రము ఉంది. దక్షిణధృవము సముద్ర మట్టానికి పదివేల అడుగుల ఎత్తున ఉన్న ఓడధూమిలో ఉన్నది. దీనిమీద వర్షించిన మంచు పొరలు గట్టి, అడుగున ద్రవించి, బారి, సముద్రము లోనికి మంచుకొండలుగా దిగి, లేలి, సాగిపోతుంది. మంచుమీదనుంచి విసిరే గాలి, చల్లనే, మంచు కరిగి తయారయే నీరూ చల్లనే. కనక ఈ త్రర ధృవప్రాంతముకంటే దక్షిణ ధృవప్రాంతము చల్లన.

—అవును. సముద్రములో ప్రవాహాలుంటాయి. కాని దీని కేగము సామాన్యముగా గంటకు మైలకంటే మించదు. కాని ఓడలు మామూలుగా గంటకు పది పదిహేను మైళ్ళ వేగములో ప్రయాణిస్తాయి కనక సముద్రములోని గుడ ప్రవాహాలు తక్కువ వస్తాయి. మెక్సికో గుడ ప్రవాహము ఫ్లోరిడా ద్వీపకల్పానికి బహుమీదీవులకే నమమ గంటకు మాత్రా, అయిదూ మైళ్ళదాకా మాత్రా వుంటుంది.

—అవును జగత్తు నానాటికీ విస్తరిస్తున్నదనే వాదమున్నది. మన సూర్యుడున్న పాలపుంతలో నాలుగువేల కోట్ల నక్షత్రాలున్నాయని శాస్త్రజ్ఞుల అంచనా. ఇన్ని నక్షత్రాలుండి, అవి ఒకదానిలో ఒకటి ఢీకొనిగాని, ఒకదాని చేరువగా ఇంకొకటి దూసుకునిగాని, పోయినట్లు సాక్ష్యము కనబడదు. నక్షత్రాల సహజగమనమును పరిశీలించిన శాస్త్రజ్ఞులు, ఈ నక్షత్రాలన్నీ ఒకదాని కొకటి దూరమౌతున్నాయని, అంటే జగత్తు విస్తరిస్తోంది అని, అభిప్రాయ పడుతున్నారు.

—ధూగర్భమునుంచి అగ్నిపర్యత నిలములద్వారా వెలికివచ్చే అగ్నిద్రవమూ, వేడినీటి గుండాలూ, ధూగర్భ మింకా వేడిగానే ఉన్నదనడానికి సాక్ష్యాలు. ధూమిలోకి తిప్పుకుంటూపోతే నియ్యి అడుగులకి 16 డిగ్రీల చొప్పున ఉష్ణత పెద్దవుతుంది. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని లోలైన్ బంగారు గనిలో అట్లడుగున గని గోడల వేడి! కూలివాళ్లు ఉడికిపోకుండా రిఫ్రెజరేటర్లు పెట్టారు.

—చంద్రబింబమీద మచ్చలు నూత్న పరిశీలనకి అగ్నిపర్యత విలబులగా కనపడతాయి. ఇవి చంద్రగోళము చల్లారేటప్పుడు గోళ మధ్యభాగములో ఉండిన వాయువులు పైకి బుస్సుమని వచ్చేటప్పుడు ఏర్పడ్డ గుడిగుండాలని, ఆ స్థితిలోనే చల్లారిపోయిన

చంద్రగోళముమీద అవి అలాగే కనబడుతున్నాయని శాస్త్రజ్ఞుల నమ్మిక. అట్లు సెనముమీద కాయతొప్పప్పుడు బుడగులు పైకి వచ్చి కన్నాబులాగ నిల్చిపోవడము అందరు ఎరిగినదేకదా! ఇలాంటి కన్నాలు ధూమిమీద కానరాకపోదానీ, ఎండా, బానా, గాలి చల్ల జరిగిన అరుగుదల కారణము.

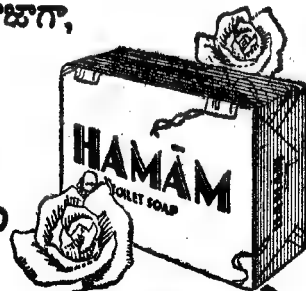
—ఎమిబానుంచి మానవుని దాకా వృద్ధికెందిన కేవలదాదా మింకా వృద్ధిచెందు

తూనే వుంది. అయితే నూత్నంగా 'జరిగిన వృద్ధి ఇదీ' అని చెప్పేటంత దీనిగా జరగదు మార్పు. ప్రాచీనకాలంలో ఒక తల్లికి ఒకేసారి నిలగురూ అయిదుగురూ బిడ్డలు కలిగినట్లు లేదు. నేను తరుమగా వింటున్నాము, ఇది మార్పుకదా! శ్రీ పురుషుడుకావడము చరిత్రలో విసమకదా! నేను వింటున్నాము. ఇదీ పరిణామంలో ఒక వింతయే.

నవ వికసిత పుష్పం వలె తాజాగా,
మనోహరంగా ఉండండి

హమాం
టాయిలెట్ సబ్బును
వాడుడు

హమాం క్రితమవసన
కలిది...మరియు ఎక్కువ
కాలం మన్నను కూడా

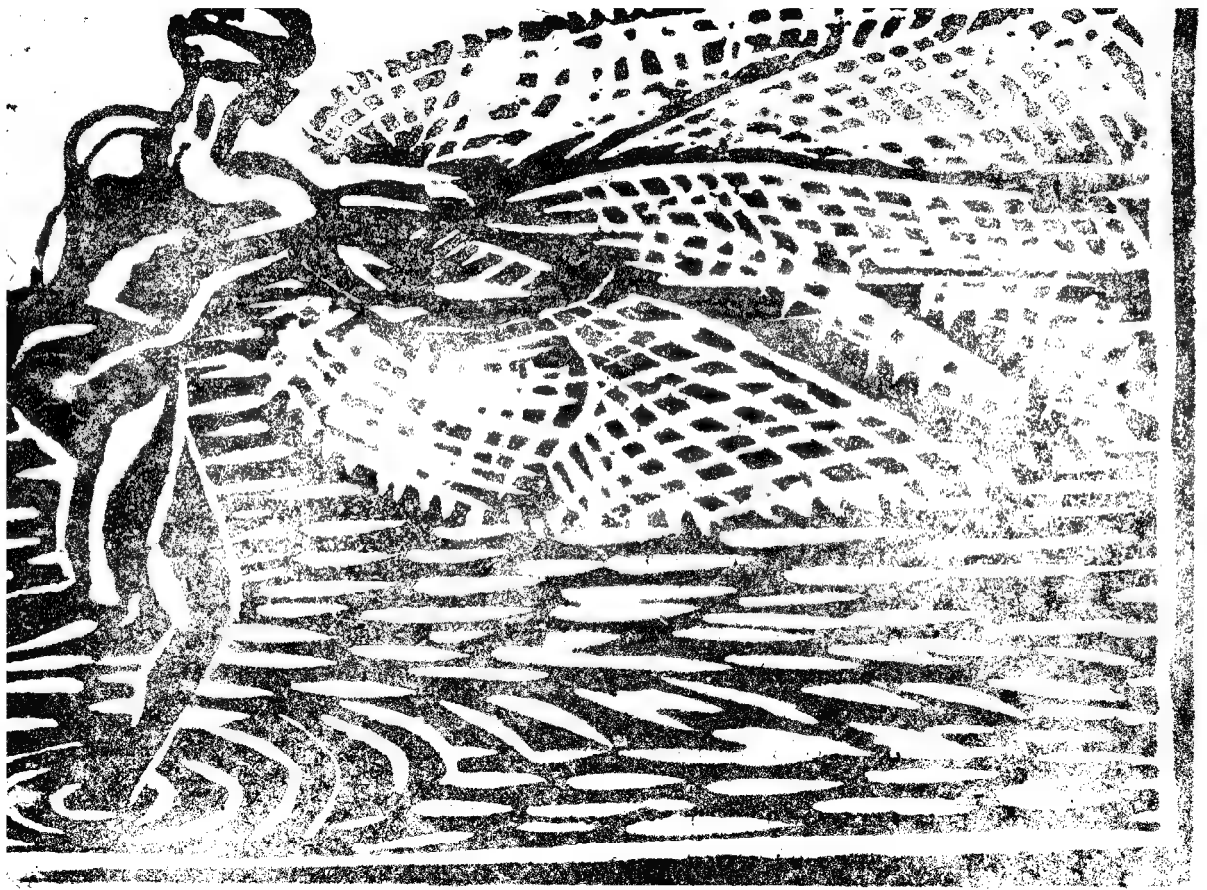
ది తాతా అయిల్ మిల్స్
కంపెనీ లిమిటెడ్

తాతా తయారు

1. భాగేశ్వర శర్మగారి లినోకట్ చిత్రాలు

పిచ్చుక గూడు

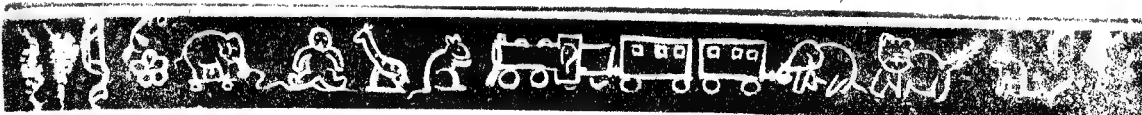
“రవి”

విజయదశమినాడు బీచివొడ్డుకును
ఊరకుండ లేక ఉలిపి నగుట
చేసినాడ నొక్క చిన్న పిచ్చుక గూడు
యిసుకలోన కాలు యిట్టెదూర్చి

గూడుచూచి మదిని కోర్కెలు మొలకెత్తి
మునురు కొనగసాగె ముమ్మరముగ
తనువు వాల్చి చేయి తలగడగా చేర్చి
భావ వీధులందు పయనమైతి

“వెదకి వెదకి చిన్న పిచ్చుక పిల్లను
కట్టితెచ్చి గూట కట్టివైచి
అనుదినమ్ము దాని కాహారమిడుచున్న
ఆడుకొనగవచ్చు హాయిగాను”

ఇంతలోన చాల మెత్తైన కెరటమ్ము
వచ్చి తాకి గూడు పాడుచేసె
గూటితోడ నాడు కోర్కె లవెల్లను
కూలిపోయె కుప్ప కూలిపోతి.

(సిరియల్)

మనిషిలో మనిషి

DR. JEKYLL AND MR. HYDE
R-L-STEVENSON

డాక్టర్ జెకిల్ నిశ్చింతగా ఉన్నాడు

3

పదిహేను దినములు గడచిన పిమ్మట, అదృష్టవశాత్తు, డాక్టరు లాన్యను తన తాబూకు అయిదారుగురు పాతెన్నేహితులకు విందు చేశాడు. విందుకు వచ్చిన వాళ్లందరూ ముసలివాళ్లే—అందరూ వ్రాతూరనం అంటే రుచితెలిసి దాని మంచిచెడ్డల విమర్శించగల్గినవాళ్లే. వీరందరూ బుద్ధిమంతులు—మర్యాదస్థులు. అట్టర్నను మాత్రము, విందు అంతా అయినతర్వాత, మిగిలిన వాళ్లందరూ వెళ్లిపోయిన తర్వాత, అక్కడే తిష్టవేసి కూర్చున్నాడు. ఈ విధంగా తానుమాత్రము దిగబడి బాతాఖానీ చేస్తూ ఉండడం యీ పర్యాయమే అతను కొత్తగా చేసిన పన్నాగము కాదు. ఈ విధంగా ఇదివరకు అనేక డజనుల పర్యాయము చేశాడు. అట్టర్నను అంటే కొందరికి యిష్టుడు. ఇష్టుడైనవారికి పరమయిష్టుడు. కంచుమ్రోగినట్లుగా ఉకదంపుగా తియ్యగా మెర మెచ్చులు మాట్లాడే స్నేహితులందమంతా గడపదాటి బయటకు నిష్క్రమించినతర్వాత, సరదాలేని అట్టర్ననుగారితో గోష్టి సాగించవలెననే దిలాసాగలవాళ్లు చాలామంది ఉన్నారు. సాధారణంగా ముఖ్యకీర్తి పేల పిండి కబుర్లతో తలదిమ్మెత్తినప్పుడు ఇటువంటి మిత భాషితో ఏకాంతప్రియునితో కాలక్షేపం చేయడంవల్ల మనస్సుకు ఎంతో స్థిమితముగా ఉండేది. అతని మానం వల్ల వారి మనస్సు నిదానంగా ఉండేది. ఈ విషయంలో డాక్టరు జెకిల్ కూడా, అట్టర్ననుగారి గోష్టికి మక్కువపడేవాడని చెప్పవలసిందే. అక్కడ హాలులో ఉన్న నెగడుకు ఎదురుగా డాక్టరు జెకిల్ కూర్చున్నాడు. యాభైఏండ్లవాడు. నున్నని ముఖం. భారీసైజు ముఖం. దృఢకాయుడు. మనిషిలో కొంత ఓరచూపు ఉంది. అతనిలో సామర్థ్యం కనిపిస్తోంది. దాక్షిణ్యం కూడా చాలా ఉంది. అట్టర్నను అంటే అతనికి నిజమైన, గాఢమైన అభిమానం అంతరంగంలో ఉంది. ఆ విషయం అతని చూపులోనే కనిపిస్తుంది.

అట్టర్నను సంభాషణ ప్రారంభించి, “నీతో మాట్లాడవలెనని నాకు చాలా ఆసక్తిగా ఉంది. నీవు వ్రాసినటువంటి ‘వీలునామా’ సంగతి నీకు తెలుసు కదూ?” అన్నాడు.

ఈ విషయం అతనికి అంతగా రుచించదని పరాయివాడు అనుకుంటాడు. కాని, డాక్టరు జెకిల్ కు ఆప్రాపన సరదాగానే ఉంది. “అట్టర్నన్! నావంటి వాడు నీకు పార్టీమై నోఖాతాదారు అవడం నిజంగా నీ దురదృష్టం. నావీలునామా విషయమై నీవు పడు తున్నంత ఆందోళన నీనింకెవ్వరిలోనూ చూడలేదు. శాస్త్ర చర్చలలో నా అప్రాచ్యపు సిద్ధాంతములకు డాక్టరు లాన్యనువంటి పాతధోరణి పండితుడు నీ మాదిరిగానే నన్ను గూర్చి కొంతఆవేదన పడుతూ ఉంటాడు. అతను చాలా మంచివాడు. నాకు తెలుసు. ఆవిషయమై నీవేమీ ముఖం చిట్టించనక్కరలేదు. డాక్టరు లాన్యను దివ్యమైన సత్పురుషుడు. అతని మంచితనం యింతా నాకు బోధపడవలసింది చాలా ఉంది. ఎన్నిచెప్పినా, అతనిదిమాత్రం తాతలనాటి పాతపాండిత్యం. పాత సిద్ధాంతాలకు సాష్టాంగప్రణామం

మూలం : రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్

అనువాదం : దాసు వామనరావు

మ నిషి లో మ నిషి

మూలుచేసే వట్టి అంధప్రాయుడు. డాక్టరు లాన్యను విషయములో నాకు ఉన్న ఆశలు భంగమైనట్లుగా యింకెవ్వరి విషయంలోనూ భగ్నం కాలేదు. అని డాక్టరు జెకీల్ ప్రస్తావించాడు.

“మీ ఏలునామాను నేనెన్నడూ హర్షించలేదు. ఆనంగతి మీకు తెలుసుగదా” అని అట్టర్నను తన వ్యవహారవిషయం తిరిగి సాగించాడు. డాక్టరు లాన్యను విషయమై ప్రారంభించిన కొత్తవిషయాన్ని అంతగా అట్టర్నను లక్ష్యం చేయలేదు.

“నామీలునామా విషయమా? అవును. నిజమే. అదంతా నాకు తెలుసు. నీవు నాతో అన్నావుకూడా.” అని డాక్టరు జెకీల్ చలాకిగా మాట అందుకున్నాడు.

“మంచిదే. ఆవిషయమే తిరిగి నీతో చెప్పకున్నాను. హైడ్ అనే యువకుని గూర్చి యిటీవల నాకు కొంత తెలియవచ్చింది.” అని లాయరు చర్చ సాగిస్తూ అన్నాడు.

ఆ మాటతో డాక్టరు జెకీల్ ముఖం తెల్లబోయింది. పెదవులు వాలిపోయినాయి. అతని చూపులో కళలేదు. “ఆవిషయమై యింకా చెప్పితే నేను వినదలచుకోలేదు. ఈ ప్రస్తావనకు స్వస్తి చెప్పనలెనని మన మిద్దరమూ యిదివరకే ఒప్పందం చేసికొన్నాం” అని డాక్టరు జెకీల్ అన్నాడు.

“నేను వినడంతా చాలా ఘోరంగా ఉంది” అన్నాడు అట్టర్నను.

“ఆ వ్యవహారంలో కలిగే కొత్త మార్పు ఏమీ ఉండదు. నా సందర్భస్థితి ఏమిటో నీవు సరిగ్గా గ్రహించడంలేదు. నాపరిస్థితి అంతా ఒక సంకటావస్థగా ఉంది అట్టర్న! నా వ్యవహారం అంతా విపరీతావస్థగా ఉంది. చాలా విపరీతావస్థగా ఉంది. కేవలం మాటలతోనూ చర్చలతోనూ చక్కబడే వ్యవహారం కాదది.” అని డాక్టరు జెకీల్ కొంత లగమ్యుగోచరంగా సంభాషించాడు.

అప్పుడు అట్టర్నను యిలా అన్నాడు. “జెకీల్! నీవు నన్ను ఎరుగుదువుగదా. నేను నమ్మదగిన మనిషి నేగదా. ఈవిషయంలో నీవు నాతో మర్యాద విడిచి ఉన్నదంతా వివరించి చెప్ప—నిన్ను నీ చిక్కులలో మంచి నేను నిస్సంశయంగా తప్పించగలను.”

ఆ మాటలకు డాక్టరు జెకీల్ యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరం ఇది. “అట్టర్న! మహాశయా! నీవు నామీలు చాలా కోరినవాడవు. నిజం. ముమ్మాటికీ నామీలు కోరినవాడవు. అందుకే నాకృతజ్ఞత వెల్లడించడానికి మాటలు చాలవు. నీవంటే నాకు పూర్తి నమ్మకం ఉంది. నిన్ను నమ్మినట్లుగా బ్రతికిఉన్న వాళ్లల్లో ఏవర మానవుణ్ణి నేను నమ్మను. ఆమాటకు వస్తే అంతగా నన్ను నేనే నమ్మను. కాని, అనలువిషయం నీవు అపోహపడుతున్నది కానేకాదు. నీవు అనుమానించినంత అధ్వాన్నంకాదు నా విషయం. నీకు ఒక్కవిషయం నోక్కి వక్కాణిస్తున్నాను. కావాలంటే ఈక్షణంలో హైడ్ తో నిమిత్తం లేకుండా నేను ఉండగలను ఆ విషయంలో నీకు నేను చేతిలో చేయివేస్తాను. నీకు నేను కృతజ్ఞుణ్ణి అని మరల మరల నివేదించుకుంటున్నాను. అట్టర్న! నీకొక్క చిన్నమాట చెప్తాను. అది నీవు సావధానంగా చిత్తగిస్తావని నాఉహ. ఇది కేవలము నా అంతరంగిక వ్యవహారవిషయం. గనుక, దానిని వైకెత్తవద్దని నామనవి—”

నెగడువంక చూస్తూ అట్టర్న కొంచెంసేపు ఏదో ఆలోచన చేశాడు.

“అవును నీవు చెప్పినదంతా చాలా సబబుగా ఉంది” అని అట్టర్నను లేవబోతూ చిట్టచివరకు అన్నాడు.

ఆమాటమీద డాక్టరు జెకీల్ తిరిగి ప్రస్తావనస్తూ, అన్నాడు. “మంచిది - సరే - ఈవ్యవహారవిషయమై మనము కొంత ప్రస్తావించాము గనుకనున్నూ యీ విషయమై యిదే ఆఖరుపర్యాయంగా “మనం ముచ్చటించడం అవుతుంది గనుకనున్నూ ఒక్కవిషయం నీవు గ్రహించాలని నా ఆభిలాష. వాపం! హైడ్ విషయంలో నాకు చాలా సన్నిహితప్రసక్తి ఉంది. అతనిని నీవు చూచావని నాకు తెలుసు. అతడు కూడా ఆనంగతి నాతో చెప్పాడు. అతడు నీతో చాలాదురుసుగా బేమర్యాదగా ప్రవర్తించిఉంటాడు. అయినప్పటికీ, ఆయువకుని విషయంలో నాకు చాలా ప్రసంబంధం ఉంది. నేను లేకుండా పోయినట్లయితే, అతనిని నీవు సహించి, అతనికి చెందవలసిన హక్కుభుక్తములు అతనికి చెందేట్లుగా నీవు చేస్తానని నాకు

వాద్దానం చేయి. అంతేచాలు అట్టర్సన్! నిజవిషయం అంతా నీకు బోధపడితే నీవు తప్పుకుండా చేస్తావనే నావిశ్వాసం. నీవు ఆవాద్దానం నాకుచేస్తే, నా మనస్సులో ఉన్న బరువు చాలా తొలగిపోతుంది.

ఆమాటలు బాయరు విని “అతడింటే నాకు యిష్టమే అని మాత్రము నేను నీతో ముఖప్రీతిగా అనలేను” అన్నాడు.

అట్టర్సన్ బుజంమీద డాక్టరు జేకో తన చెయ్యివేసి తట్టుతూ “అదికాదు నేనుకోరేది. జరుగవలసినదంతా న్యాయంగా జరిగితేచాలు. నేను యీ తనువు చాలించినతర్వాత నాయుడు గౌరవముంచి నీవు అతనికి చేయవలసిన సహాయం చేయవలెనని మాత్రమే కోరుతున్నాను” అన్నాడు.

అట్టర్సన్ అణచుకోలేని నిట్టూర్పువిడిచి “నరే! అల్లాగే నేను నీకు వాద్దానం చేస్తున్నాను” అన్నాడు.

క్యారూ హత్యాపత్రవహారం

4

ఒక సంవత్సరకాలం గడచిన పిమ్మట 18-నం॥

అక్టోబరుమాసంలో కనివిని యెరుగని ఘోరమైన హత్య ఒకటి జరిగింది. ఈ హత్యా వ్యవహారంతో లండనునగరం అంతా అట్టుడికినట్లుడికి పోయింది. హత్య చేయబడిన మనిషి చాలా ఘరానా కుటుంబం లోని వాడగుటవల్ల నగరంలో మరింత గగ్గోలు వుట్టింది. హత్యనుగూర్చి తెలియవచ్చిన వివరములు ఎక్కువగా ఏమీలేవు. కాని, తెలిసిన కొద్ద వివరములైనా చాలా దారుణంగా ఉన్నాయి. సదిబిడ్డున నమీషంలోనే ఒకయిల్లు ఉంది. ఆయిల్లో ఒక పనికత్తె (పెండ్లికానిపడుచు) నివసిస్తోంది. ఆమె రాత్రి పదికొండు గంటలనేగ నిద్రపోదామనే ఉద్దేశంతో మేడమీదకు వెళ్ళింది. తెల్లవారుజామున పొగమంచు నగరమంతా ఆవరించింది. కాని, తత్సూర్యం రాత్రి అంతా మబ్బుగిబ్బు లేకుండా ఆకాశంఅంతా నిర్మలంగా ఉంది. ఆనాడు పార్లమెంటు వెన్నెలలో వీధిఅంతా పిండి ఆరబోసినట్లుంది. ఆమేడమీది కిటికీలోనుంచి చూస్తే వీధి అంతా చక్కగా కనిస్తుంది. ఆపడుచుపిల్ల కొంచెం విలాసంగా వెన్నెలవిహారాలు చేసేరకం అంటారు. ఆనాటిరాత్రి

కిటికీపక్కనేఉన్న ఒక పెట్టెమీద ఆపిల్ల కూర్చుంటే తియ్యనికమ్మని ఊహలు ఏవో కలలవలె అలలవలె ఆ అమ్మాయి మనస్సులో తిరుగుతున్నాయి. ఆనాటి రాత్రి ఆపిల్లకు ఈప్రపంచంమీదనే మంచినరదా కలిగిందిట. మానవలోకం అంటే ఆనాటిరాత్రి కలిగినంత మక్కువ యింకెప్పుడూ ఆమె జన్మలో కలుగలేదట. ఆరాత్రి జరిగిన ఘోరవిషాదం ఆపిల్ల వివరించి చెప్పినప్పుడు కంట తడిపెట్టి పైరీతిగా అంటూ ఉండేది. ఆరీతిగా ఆపిల్ల అక్కడ కూర్చుండి కిటికీలోనుంచి చూస్తూఉంటే తెల్లని తలవెండ్రుకలు కలిగి వయస్సు ముదిరినటువంటి అందగాడైన ఒక పెద్దమనిషి ఆసందు లోనికి వస్తూ ఉన్నట్లుగా ఆమె కనిపెట్టింది. ఆపెద్ద మనిషికి ఆసందులోనే ఒక పొట్టిమనిషి ఎదురుగా నడిచి వస్తున్నాడు. ఇతనిని ఆపిల్ల మొదట్లో అంత ఎక్కువగా లక్ష్యంచేసి గమనించలేదు. మేడ కిటికీవద్ద కూర్చున్న ఆపిల్లకు ఎదురుగా సందులో వాల్లిద్దరూ కలిసికొన్నారు. ఒకరితోఒకరు మాట్లాడు కొనుటకు వీలైనంత దగ్గరలోకి వచ్చారు. పొడగరి యైన పెద్దమనిషి చాలా మర్యాదగా రెంజోమనిషిని పలుకరించాడు. పలుకరించిన పిమ్మట ప్రస్తావించిన విషయంలో విశేషమేమీలేదు. అతడు తన చేయి చాపి ఏదో చూపించుచుండుటనుబట్టి చూడగా, తనకు కావల సినత్రోవ ఏదో అడుగుతున్నాడని అర్థమౌతూ ఉంది. ఆపొడుగుపాటిమనిషి ముఖం వెన్నెలలో బాగా ప్రకాశిస్తోంది. అతని ముఖంవంక ఆపిల్ల సరదాగా చూస్తూ ఉంది. అతని ముఖంలో పాతరకపు సత్యకాలపు మానవుని మంచితనయూ, మర్యాదా బాగా కనిస్తున్నాయి. చక్కని సరిపన్నగృహస్థుగా కన్పించాడు. రెంజోమనిషివంక కూడా ఆపిల్ల దృష్టి మరల్చి చూచింది. ఇదివరలో ఒక పర్యాయము తన యజమాని సందర్శనార్థం వచ్చియుండి నటువంటి హైడ్ అనేటటువంటివాడే యితడని గుర్తుపట్టింది. ఇది వరకు అతనిని చూడగానే ఆపిల్లకు ఒక విధమైన అనవ్వాం కలిగింది. అతనిచేతిలో లావుపాటి చేతి కర్ర ఒకటి ఉంది. ఆకర్రను అతడు సరదాగా యిటూ అటూ ఆడిస్తున్నాడు. అతను అక్కడ నిల్చున్నంత సేపూ ఒక్కమాటయినా మాట్లాడలేదు. ఆ మనిషికి ఓరుఅనేది లేనట్లుగా పల్ల బిగువున చెప్పినదంతా

మనిషిలో మనిషి

వింటూ నిల్చున్నాడు. అప్పుడు అతనికేదో శివ మెత్తినట్లుగా ఆగ్రహవేళం హఠాత్తుగా వచ్చింది. తన పాదంతో నేలను ఒక్క తన్నుతన్నీ తన చేతి కర్రను స్వీకరించిన బాణాకరలాగున తిప్పి, పిచ్చి ఎత్తిన వానిలాగున హుంకరించాడు. ఆ పొడుగాటి పెద్ద మనిషి ఈ తరహాచూచి నిర్ఘాంతపోయి వెనుకకు అడుగువేశాడు. ఇక హైడ్ కు పట్టపగ్గాలు లేవు. వెంటనే ఒక్కదెబ్బతో ఆ పెద్ద మనిషిని నేలమీదకు పడగొట్టివేశాడు. మరుక్షణంలోనే అతడు క్రూర కిరాతునివలె లంఘించి క్రింద పడియున్న మనిషిమీద తన కాళ్ళపెట్టి త్రొక్కుతూ కర్రతో దెబ్బమీద దెబ్బ ఆపకుండా కొట్టడం సాగించాడు. ఆ దెబ్బలకు ఎముకలు పెళ పెళమని విరిగిపోయినాయి. కీలకం రస్తామీద ఎగిరిపడింది. ఈ ఘాతుక దృశ్యములతో ఈ భీకరధ్వనులతో ఆపిల్ల గుండె తల్లడిల్లి మూర్ఛ పోయింది.

ఆపిల్లకు తిరిగి స్వహా వచ్చేసరికి రాత్రి రెండు గంటలయింది. అప్పుడు పోలీసువారికి ఆమె కబురుచేసింది. ఖానీ చేసినవాడు పరిాయనమై అప్పటికే చాలా నేపయింది. కాని, అతడు చంపినటువంటి మానవుడు ఆనందుమధ్య తుక్కుతుక్కు అయి పడిఉన్నాడు. అతనిని ఏకర్రతో చావగొట్టినాడో ఆ క్రూర చాలా గట్టిచేవగల మంచి రకం కర్ర. అటువంటికర్ర కూడా, యా కిరాతకృత్యంలో మధ్యకు విరిగిపోయింది. విరిగిపోయిన సగం భాగం ఆవినురులో పెళ్లి రోడ్డు ప్రక్కనున్న మురుగు కాల్వలో పడింది. ఆ కర్ర తాలూకు రెండో అర్థభాగం హంతకుని చేతిలోనే ఉండడంవల్ల అతడు వెంటతీసికొని పోయిఉంటాడు. చనిపోయినవాని దుస్తులలో ఒక వస్తున్నూ, ఒక బంగారు గడియారమున్నూ కనిపించాయి. వేరే కార్డులుగాని, కాగితాలుగాని ఏమిన్నీ లేవు. చీట్లు అంటించి నీలువేసిన కవరు ఒక్కటి మాత్రం ఉంది. బహుశః దానిని పోస్టులో వేయడానికి తీసికొని పోతూ ఉండవచ్చు. కవరుమీద అట్టర్ను పేరూ, చిరునామా వ్రాయబడి ఉన్నాయి.

మరునాడుదయము, లాయరు గారైన అట్టర్ను వద్దకు ఆయన యింకా నిద్రలేవక పూర్వమే, ఆ కవ

రును తీసికొని ఒకరు వచ్చారు. సంగతి సందర్భములన్నీ అతనికి వివరించారో లేదో, ఆ కవరును అతడు చూచాడో లేదో, వెంటనే అట్టర్ను గంభీరంగా మూతవిరిచి, “శవాన్ని నేను చూచే వరకు ఇప్పుడేమీ చెప్పలేను” అన్నాడు. ఇది చాలా పెద్దగాథ కావచ్చు. నేను డ్రెస్ వేసికొని వచ్చేవరకు దయచేసి కొంచెంకూర్చోండి” అని అట్టర్ను పలికి, అదే గంభీర ముఖవైఖరితో ఆదరాబాదరా ఏవో కాఫీ సిట్టా ఫలాహారమూ ఆరగించి, పోలీసుస్టేషనుకు బండి మీద వెళ్లాడు. అక్కడికి శవాన్ని అదివరకే చేర్చారు. పోలీసుస్టేషనులో ఒక గదిలో ఉంచబడిన ఆ శవాన్ని అతడు చూచి తల పంకించాడు.

“అవును. ఈయనను నేను గుర్తుపట్టగలను. ఈయనే సర్ డాన్వెర్సు ‘క్యూరూ’ అని చెప్పవలసి వచ్చినందుకు నాకు విచారంగా ఉంది.” అని అట్టర్ను అన్నాడు.

వెంటనే పోలీసుఅధికారి ఆశ్చర్యపడి, “ఏమిటండీ! ఎంతమాట! అటువంటిది సంభవమా?” అని ప్రశ్నించాడు. కాని యిటువంటి పెద్దకేసులలో తన పోలీసువృత్తికి సహజమైన ఉత్సాహానక్తితో కళ్ళు తిప్పి, “అయితే, ఇది చాలా పెద్దగొడవ అవుతుందన్నమాట—మనిషిని వెతకిపట్టడం విషయంలో మీరుకూడా మాకు సహాయం చెయ్యవచ్చు” అన్నాడు. మేడమీద ఉండి పనికితై చూచిచెప్పిన సంగతులన్నీ సంగ్రహంగా వివరించిన పిమ్మట విరిగిన చేతికర్ర ముక్కను అట్టర్నుకు చూపించాడు.

ఈ సందర్భంలో హైడ్ పేరు ఎత్తగానే అట్టర్ను వెనక్కి జంకి కలవరపడ్డాడు. కాని, చేతి కర్రముక్కను చూపించగానే ఆయనకు సంశయ నివృత్తి అయింది. విరిగినకర్ర తునకను చూడగానే అది తానిదివరకు పెక్కిండ్లక్రిందట హెన్రీ డెకల్ కు బహుమానంగా యిచ్చిన చేతికర్ర యని సులభంగా గుర్తించాడు.

“ఈ హైడ్ అనేమనిషి చాలా పొట్టివాడేనా?” అని అట్టర్ను ప్రశ్నించాడు.

“ఏకేషంగా పొట్టివాడనిన్నీ చాలా దుర్మార్గులు చూపులు గలవాడనిన్నీ ఆపనికై చెప్పింది”

అన్నాడు పోలీసు ఆఫీసరు.

అట్టర్ను కొంచెంసేపు యోచించాడు. చివరకు తలవైకెత్తి, “నాబండిలో మీరు వస్తే అతను ఉండే యిల్లు మీకు నేను చూపిస్తాను” అన్నాడు.

అప్పటికి ఉదయము తొమ్మిది గంటలైంది. ఋతువులో అదే మొదటిరోజు మంచు ప్రారంభం. ఆకాశం అంతా గోధూళికప్పినట్లుగా మంచుతెరలు ఆవరించాయి. కాని ఈదురుగాలి దిట్టంగా వీస్తూ ఉండడంవల్ల మంచుతెరలు మధ్యమధ్య చెద పోతున్నాయి. ఆ మంచులో గుర్రపుబండి వీధి తర్వాత వీధిదాటి మెల్లిగా నడుస్తోంది. ఆ నీరెండలో వింతరంగుల కాంతులు మంచుతెరలమధ్య అట్టర్ నుకు కన్పించాయి. ఇక్కడ ఈనగరభాగంలో వెల్తురు తక్కువగా ఉంటుంది. సాయంకాలపు కనుచీకటివలె ఉంటుంది. మంటల్లోనుంచి వచ్చిన ఎర్రని వెల్తురువలె మంచులోనుంచి ఉదయదీప్తి ఎర్రగా కన్పిస్తుంది. మధ్య మధ్య రవ్యంత మంచు చెదిరిపోయినప్పుడు సూర్యకిరణం బాణాలాగున తగులుతూ ఉంటుంది. సోహో చాకు అనలే బావురు మన్నట్లుంటుంది. ఆనాటిఉదయం వింత రంగుల మంచు మునుగులలో, బురదరస్తాలతో, యురికి యెడ్డై బాటసారులతో, యిదివరకెప్పుడూ ఆర్పి ముండని దీపాలతో, లేదా ఇప్పుడు చుట్టూ ముట్టసిందిచిన మనక చీకటిని పారదోలుటకై తిరిగి వెలిగింపబడిన దీపాలతో, ఆవీధి లాయరు కళ్ళకు ఎట్లా ఉన్నదంటే, వీడకలలో కన్పించిన పాడుపట్టణములోని ఒక మారుమూల వాడవలె ఉంది. అంతేకాదు. అప్పుడాయనమనస్సులో తిరుగుచున్న ఆలోచనలు కూడా చాలా అయోమయంగా ఉన్నాయి. తన ప్రక్కనే బండిలో కూర్చుండిన పోలీసు అధికారిని చూచినప్పుడు ఆ దండనాధికారుల మూలంగా కలిగే టటువంటి మామూలు గుండెదడ కలిగింది. ఎందుచేతనంటే ఈ పోలీసుఅధికార్లు ఒక్కొక్కప్పుడు ఏమీ సంబంధం లేని వాళ్లను కూడా బంధించి నిర్బంధించి బాధిస్తారు.

చేరవలసిన చిరునామాగల యింటికి బండి నమిసిస్తోంది. నమయంలో మంచుతెర కొంచెం విడిపోతూ విడిపోతూ ఉంది. ఒక చీకటిగొందుకంటి ఎదుట కన్పిస్తూఉన్నది. సారాడుకాణమూ, ఫ్రెంచి కాఫీ

అవు—మాడ

ఫిల్మ్:—కె. సి. ఎస్. హాకర్.

[ప్రిగ్రెసివ్ పెయిన్టర్స్ ఎసోసియేషన్ (మద్రాసు) ఎగ్జిబిషన్ లోనిది.]

హోటల్లా, అణాఅణాచిల్లర నరకులు రెండణాల మురబ్బలు అమ్మే దుకాణమూ, గుమ్మముముందు గుంపుకూడిన చింపిరిగుడ్డల పిల్లలమూకలూ, ఉదయం వేళ ఒక కప్పు వేడివేడిది తాగివద్దామని బయటకు బయలుదేరిన నానాజాతుల వనితలూ, యివన్నీ కన్పించాయి. ఇంతలోనే మంచుతెర తిరిగి దిట్టంగా గోధుమరంగు బురఖాలాగున ఆవరించింది. ఆమురికి పరిసరప్రదేశం కంటికి కన్పించకుండా పోయింది. అక్కడే హెన్రీ జెకిల్గారి ఆప్తమిత్రుని యిల్లు— రెండున్నర లక్షల నవరతుల ఆస్తికి ఉత్తరాధికారి కాబోయే ప్రముఖుని యిల్లు.

తెల్లగా ముగ్గు బుట్టవలె తల నెరిసి, దంతం భరిణలాంటి ముఖంగల ముసలి దొకతె వచ్చి తలుపు తెరిచింది. తెచ్చిపెట్టుకున్న కపటమర్కాదలు చూపించిందిగాని దాని ముఖంలో దుస్స్వభావం ఉంది. పైకిమాత్రం చాలా రియ్యగా మన్ననగా మూట్లాడింది. “అవును యియిల్లు హైడ్ గారిదే కాని ఆయన యింట్లోలేదు. ఎక్కడికో వెళ్లారు. గతరాత్రి ఆయన యింటికి రావడమే చాలా ఆలస్యంగా వచ్చారు. కాని, తిరిగి మరొక గంటలోనే వెళ్లిపోయినారు.” అని ఆముసలిది చెప్పింది. అవును అందులో వింత విశేషమేమీ లేదు. ఆయన కట్టు (42-వ పేజీ చూడండి)

పోటీలో నాకథ

లోగడ ఆంధ్రప్రదేశ్ (వారపత్రిక)లో దసరా సంచికకు పిల్లలకు కథల పోటీ పెనుతున్నామని ప్రకటించబడింది. ఆ ప్రకటన చూశాను. అందులోని నిబంధనలన్నీ ఒక్క అక్షరమైనా వదలకుండా చదివాను. అన్నీ నాకు అన్వయించాయి. ఒక్కటి మాత్రం (అంటే ఒక్క నిబంధనే) సరిపడలేదు. అదే చాలా ముఖ్యమైనది. దానిమీదే ఆధారపడి ఉంది నాకథ అంతా. అది చెబితే మీరు నవ్వేస్తారేమో!—అయినా చెప్పేస్తా. విసండి! ఉం! వింటున్నారా చెప్పనా! ఏమిటంటే “కథలు వారి సొంత రచనలై ఉండాలి” అనే వాక్యం చూచేటప్పటికి కడుపులో తిప్పినంత పని జరిగింది. ఎంచేత అంటే - నేను సొంతంగా కథలు వ్రాయటం గాని, బొమ్మలు గీయటంగాని చెయ్యలేను. పోనీ పద్యాలు రాయగలనా అంటే “ఉట్టికి ఎగరలేనిది, స్వర్గానికి ఎగరబోయిందిట” అన్నట్లుగా గద్యరచనలో పూజ్యమైన నేను, పద్యరచనలో అసలు అడుగు పెట్టలేను. ఇక కర్తవ్యమేమిటి అంటే, కథావస్తువులు ఎవరిదగ్గర నుంచైతే సేకరించటం మొదలెట్టాలి. ఎట్లా చెప్పండి! నాకు తెలుసున్న అమ్మమ్మ కథల్ని తెలివి ఉపయోగించి కాగితం నలుపు చెయ్యలేను. అంత యింగితజ్ఞునమే ఉంటే, థర్డ్ ఫారమ్ మొదటి సంవత్సరమే

ప్రస్తుత అవుదును. అసలు క్రింద పోటీకే నాకథని పంపదల్చుకున్నాను. కాని కొన్ని అనివార్య కారణాలచేత అందులో పాల్గొలేక పోయాను. జరిగిన సంగతి అంతా చెప్తాను. అప్పుడు కూడా యిట్లాగే ప్రకటన చూశాను. కాని ఒక్క కథాకూడ నాబుట్టికి తోచలేదు. చివరికి అమ్మమ్మచేత చెప్పించుకొని, ఆ కథ అమ్మమ్మ నోటివెంట ఎట్లా వచ్చిందో అట్లాగ తూచితప్పకుండా కాగితం మీద రాస్తే, ఆవాక్యాలలో కర్త, కర్మ, క్రియలు గల్గింతు. మా బావ పెద్దరచయితల్లో లెక్క

డా. ఆర్. పద్మావతి

కదా, వాడిచేత దిద్దించుకొని, పంపుదామని వాడి దగ్గరికి వెళ్లాను. వెడితే!—వాడు నివ్వ తొక్కిన కోతిలాగ కన్నుమంటూ, మీదికి లేచాడు.

“థర్డ్ ఫారమ్ రెండేండ్లు ఫేలు అయ్యావ్! నీ మొఖానికి తోడు పోటీకూడానా?” అని గదిమాడు. నాకు ఒక్క ఆవకాయ ఊటలో ముంచినట్లయింది. కాని నా అవసరము కదూ. నోరు మూచుకొని ఊరుకొన్నాను. తనే కాబోలు! పెద...కథలు వ్రాసి అన్ని ప్రతికటికి పంపించటం! మొన్న నాన్న మా బావతో చెప్పుట విన్నాను. వాడు పోస్టాఫీసులో కవర్లు,

స్టాంపులూ కొనటానికే నెలకి 8-0-0 అవుతున్నాయట! తనకే కదా నాన్న తిట్టకుండా ప్రతినెలా ఎనిమిది రూపాయలు యిస్తున్నారని వెధవ గొప్ప! ఆఖరికి దొంగ చాటుగా మారాబా బావ కాలే కత్తిరమార్కు సిగరెట్లు తెచ్చి యిచ్చి, వాడిచేత నాకథ దిద్దించుకొన్నాను. “ఆ! ఈకథ నెక్కుతుందా ఏమిటి!” అని వినుకొంటూనే దిద్దిపెట్టాడు. అందులో ఎట్టసిరాకలం చేసినపనే ఎక్కువ. మొదట నేను వ్రాసిన వాక్యాలు ఏవీ? చచ్చి చెడి తెల్లకాగితం మీద ఎక్కించాను.

మా నాన్నగారి దగ్గరికి వెళ్ళి “నాన్నా...” అని నసిగాను. ఏ కథలో వున్నారో “ఏం అమ్మా” అన్నాడు. “నాకో బేడ యివ్వవూ?...కవరు కొని ఆంధ్రప్రదేశ్ పోటీకి కథ పంపిస్తాను” అన్నాను. ఒక బేడ కాసు నాముఖాన పడి శాను. తిరా ఆరచన కవర్లోపెట్టి పోస్టుచేసి యింటికి తిరిగివచ్చి నిశ్చింతగా పాత పత్రిక తిరిగేస్తుంటే గుండె ఆగిపోయినంత పనయింది. ఎంచేత అంటే—పోటీలు అందవలసిన తేసి దాటిపోయి పదిరోజులయింది. ఆవడలా ముఖం పెట్టేశాను, ఆ ప్రతిక చూస్తూ. “కుక్క దొరికితే కట్టదొరకదు. కట్టదొరికితే కుక్క దొరకదు. రెండూ దొరికితే అది రాజు కుక్కట” అట్లా అయింది అప్పుడు.....

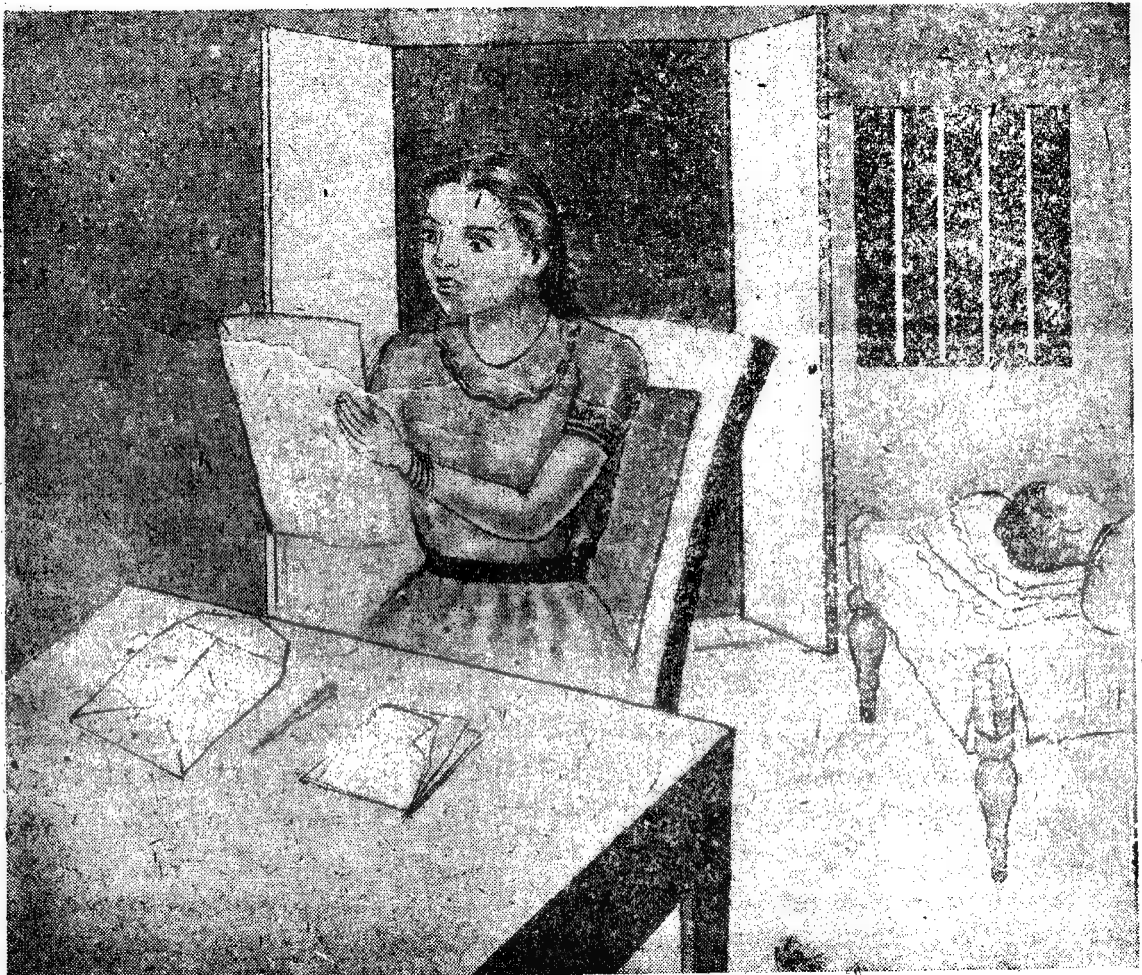
అంచేత ఈ నారైనా తొంద

రగా కథ పంపిస్తా మనుకొన్నాను. పెండ్లరాళ్ళే ఏదో కథను ఎంచి, రాసిపంపటం మంచిది. మళ్ళీ ఏకథ రాయనా అని ధర్మనం చేశాం. అసలు కథ రాయటం నాకు చేత నయితేగా. ఈ ఆలోచనలతో ఒక రోజు గడిచిపోయింది. మర్నాడు ప్రోద్బుధుని కాఫీత్రాగుతూ ఉండగా బలే ఆలోచన తట్టింది.

ఆ ఆలోచన ఆచరణలో పెట్టడానికి మధ్యాహ్నం తగిన సమయం అనుకొన్నాను. మధ్యాహ్నం భోజనాలు తర్వాత అందరూ నడుం వాల్చారు. మా బావకూడా తనగదిలో గుర్రుపెట్టి

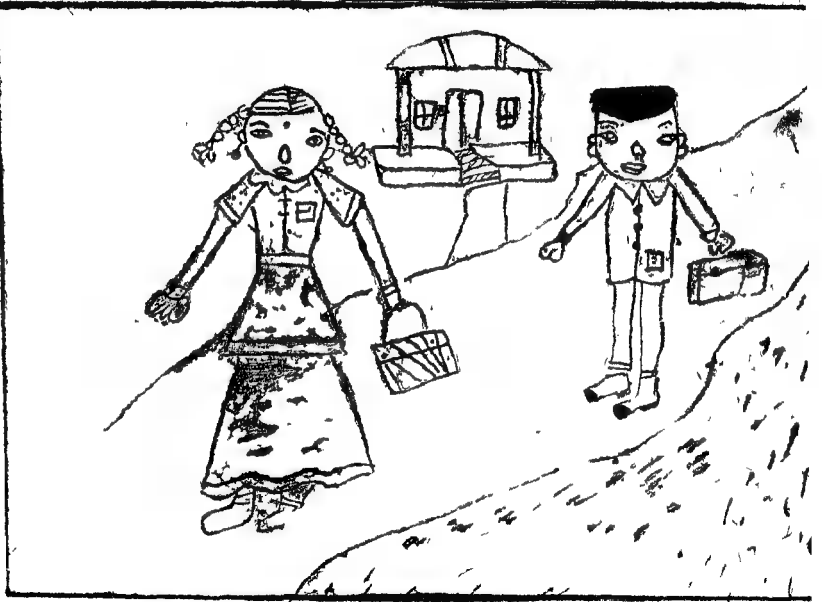
నిద్దరపోతున్నాడు. అటు, యిటు చూసి గదిలో ప్రవేశించాను. బావ డ్రాయరు తెరిచాను. కాదు రానే కథలన్నీ దాచేశవరు వైకి లాగాను. అందులోంచి కాగితాలు బయటికి లాగబోయాను. ఇంతలో మాబావ "యిస్తు" మంటూ కదలి అదృష్టవశాత్తూ అటు తిరిగి పడుకొన్నాడు. ఇక భయం లేదనుకొని, నాకు నచ్చిన కథ ఒకటి తీర్చామనుకొన్నాను. అనుకోడం ఏమిటి? తీసేశాను. పూర్తిగా చదవడానికి ప్రైము ఎక్కడ వచ్చింది. అంతేత హెడ్డింగ్ బాగున్న కథ తీయడానికి నిశ్చ

యించుకొన్నాను. 'అభాగ్యజీవి' అనేకథ బాగా ఉన్నట్టు తోచింది. విషాదాంత కథలకి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత అని, అది బాగుంటుందని దాన్నే ఏరి, మిగిలిన కథలు ఆ కవరులో పెట్టేశాను. డ్రాయరు మూసివేసి మానాన్న గదిలోకి వెళ్లా. ఆయన పెన్నుతీసి, మాజానకి పుస్తకాల్లో తెల్లకాగితాలు చింపి, డ్రాయరు దగ్గరకు వచ్చి, ఆ కథని కాపీచెయ్యటం మొదలెట్టాను. మొదట రెండు పేరాలు బాగానే నడిచాయి. దాని తర్వాత కథలో ప్రేమ వ్యవహారాలు ఎక్కువైపోయాయి. ఏవేవో

వోటీలో నా కథ

కలువపూలుట, చక్కోరపప్పులుట...
 పెన్నెల వినకట్టులు... ఏమేమో
 బ్రాకాడు మా బావ. నాకు ప్రేమ
 కథలంటే ఒట్టుమంట! ఇంతసేపూ
 కష్టపడితే చివరకకథా...నాచేతికి
 వస్త్ర అని, జ్ఞాయరు తెరచి, అది
 పడేసి యింకొక కథ తీశాను. దాని
 పేరు "పరీక్షచదువులు". ఇందులో
 ప్రేమ ఉండదు. "హాస్యకథానిక"
 అని సైనరాసి ఉంది కనక. అంచేత
 యిదే బాగుంటుంది అనుకొన్నా.
 పెనకరాసిన కాగితాలు చింపి,
 మంచి కాగితాలు తీసికొని రాయ
 బోయాను. దానియిల్లు బంగారం

బుడికి

చిత్రకారిణి:—మట్టెనంటే కస్తూరిబాయిగాంధీ (8); రాజమండ్రి.

సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమార్కు
నల్లపండ్లపాడి

ప్రతిరోజు
 దోరకును.

నోగిటండ్ కో

హైదరాబాద్ నగరంలోని మద్రాసు-1

తెలుగు ప్రాంతాలు: తెలంగాణ ప్రాంతం
 కర్నూలు, పాపిరాయి, నం. 5
 గాంధీనగరం.

నారేసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. ఈ
 ముద్దాకా, నివృత్త, కష్ట
 వస్తువును తొలగించి బలమును,
 కాంక్షిని, విరక్తవృద్ధిని కలి
 గించు వరప్రసాదము—

30 టెబి. డబ్బి. 8-4-0 ప్యాకెట్ 15 టె.
 టి. సి. వి. స్త్రీలకు చెంది. "అయోర్వేదసమాజం"
 పెరిచేసి. తెలుగు జిల్లా.

కాను! పెన్నెలో యింకా అయి
 పోయింది. జ్ఞాయరు అంతా కలి!
 అన్నయ్యపెన్నె దొరికితే అది
 తీశాను. దాంతో మొదలెట్టాను.
 నరే! అందులో "కా" ఉంటే
 "కా", "క్లి" ఉంటే "క్లి" ఎక్కిం
 చేశాను. సరిగ్గా సగంలోకి వచ్చే
 టప్పటికి కథ అక్కడనుంచి లేదు.
 ఆరే! కథ పూర్తవలేదే! వాడు
 పూర్తిగా జ్ఞాయలేదన్న మాట;
 సగంవ్రాసి మానేశాడు నేను ఆ
 కథ పూర్తిగా ఉండనుకొని దాన్నే
 పరి, కానీ చెయ్యటాని! లంకించు
 కొన్నాను. తీరా చేసేటప్పటికి
 యిట్లా అయింది. "అంతవనీ దండు
 గరా బాబూ! రెండుసార్లుకూడా
 యిలా అయిందేమిట!" అని అను
 కొంటుంటే "ఏమిటి చేస్తున్నావ్!
 వాడి పెన్నెకూడా తీసి తీగలేస్తు
 న్నావా? ఏమి బద్దలయిపోతుంది"

అంటూ బావ (ఎవ్వడు లేవాడో)
 విపులీకరించుచు
 "దెబ్బ దేవేంద్రలోకిం చూపిం
 చింది... ఆపెన్నె కాగితాలు
 అక్కడ పడేసి అమ్మ కాఫీ
 కాస్తుంటే ఆవిడదగ్గరకు వెళ్లి గొల్లు
 మన్నాను. ఆవిడ ఏదాదుస్తోంది.
 నాన్న అన్నాడు" అమ్మా ఏకార్య
 మైనా చెయ్యవచ్చుగాని పాపాత్య
 చౌర్యం చెయ్యకూడదు. అయినా
 కాని శ్రీమా! ఆదేమిటి! అల్లా
 కొట్టావు నెమ్మదిగా చెప్పకూడదు"
 అని. మా బావ ఒక చిరునవ్వు
 మాత్రం విసిరాడు. మా అమ్మ ఆ
 రోజు నాకాఫీకోలా పెచ్చింది
 ఆ రాత్రి నా కథకి మొదటి
 బకాసులి వచ్చినట్లు కల వచ్చింది.
 ఆనందంలో లేస్తే నేను ముచ్చట
 పక్కనపడుకునివున్నాను గడియారం
 "డంగ్ డంగ్" మనిరి కొట్టింది *

ఆరోజుని

ఆరోజుని గెలపు. స్నానపానాలు ముగించి, ఇంట్లోనే కూర్చున్నా. ఎక్కడికైనా పోదామంటే ఇంట్లో కదలేయరు. అయినా, ఈ పెద్దవాళ్ళ కేమిటో! గెలపుల్లో కూడా చదువుకోమనే గోల! మామూలు రోజులలో చదివించి చాలదా? ఆరోజులు చదివాక, విశ్రాంతిగా ఒక్కరోజు కూర్చుంటే ఆరోజునికూడా చదువేనా? మేష్టర్లకూడా 'పెద్దవారే' కాబట్టి తమ జాతివారు వేపుకు తిన్నట్టే తామూ, హోమ్‌వర్క్ ఇత్యాదులచేత మనని బాధిస్తారు! మాలక్కల మేష్టరు మంచివారు కాబట్టి సరిపోయింది, లేకపోతే మేము చచ్చేవాళ్ళమే!

ఒక గర్జన వినిపించింది. ఆలోచనాప్రపంచాన్ని దాటి భూలోకంలో పడ్డాడు. మా నాన్నారంటున్నారు: "పం చేస్తున్నావరా, దొంగతెధవా? ఇలా సంగసాచిలా కూర్చుంటే నీకు చదువేం వస్తుందిరా? ఆ ప్రక్రియింటి భీమేశ్వరావుని చూడు, ఎంతెలా చదువుకుంటున్నాడో, ఆతన్ని చూచి స్పృహకొకో." గొంతు నెప్పిట్టిందేమో, ఇంక మా నేనీ తన 'వర్క్'లో ఉండిపోయాడు. నాకు ఏడుపు వచ్చినంత చనయింది. లేకపోతే ఎవడో పుల్లయ్య చదువుతున్నాడని నేనూ చదవడమేమిటి?

పులినిచూచి నక్కవాతెట్టుకుందిట. వాడేదో రాక చదువుకోంటోంటు, వచ్చిన నన్నుకూడా చదవమనడం చేసికీ? ఒకసారి మామేష్టరు భీమేశ్వరావుని తిట్టారుకూడా, 'చవట తెధవా' అని. మరి నన్నెప్పుడూ తిట్టలేదు.

ఇలా గనుకుంటూ, చేతికందిన పైనుపుస్తకం దగ్గరేసుకు కూర్చున్నాను. పోనీ, అలాగా చదువుకోనిస్తారా? అబ్బే! "పైకి చదవవోయ్, తెధవాయ్! ముత్యాలు రాలిపోవు" అని మళ్ళీ కేక. నాకాయన్ని నమలి మ్రొంగేద్దామన్నంత

అద్దంకి మాధవశాస్త్రి

కోపం వచ్చింది. నా మానాన్ని నన్ను చదువుకోనియక మళ్ళీ ఈ గొడవేమిటి? కాని తప్పదుగా! అందుచేత మొదలుపెట్టా!

"మనము బ్రతుకుటకు ఆహారము అవసరము. దీనిని 4 విధములుగ విభజించిరి....."

పోనీ, అలాగైనా చదవనిచ్చామా?" అంత గట్టిగా నేమిట్రా, కొంచెంనెమ్మది" అని మళ్ళీ అభ్యంతరం. నాకీమాటు నిజంగా ఏడుపు వచ్చేసింది. ఏడుపు గొంతుకతోనే చదువుతున్నా, మెల్లిగా.

ఇంతలో మా అమ్మవచ్చి మా నాన్నార్ని భోజనానికి పిలిచింది. నా 'ఏడుపుచదువు' విని, ఆవిడ,

"తెధవకి చదువువేరు" చపితేనే ఏడుపు, ముక్కుమీదనే ఉంటుంది నీటికుండ" అని తన మానాన్ని తను పోయింది.

హూ! నీటికుండ ముక్కుమీద నుంటుందట! వాళ్ళకో? కోపం ముక్కుచివరనే ఉంటుంది! అందుకనే నన్ను మాటిమాటికీ తిడుతూంటారు, అనుకొన్నా నోకసారి. మా నాన్నారు భోజనానికి వెళ్లారు.

ఇంతలో మా చిన్నితమ్ముడు వచ్చాడు. ప్రతిరోజూ వాడి ఏడుపుచూసి విసుక్కునే నాకు ఆరోజుని అది ఘంటసాల సాంగ్ లాగ వినిపించింది. పెంటనే నేను వాడిని తీర్దామని లేవబోయాను. ఇంతలో మా అమ్మ కేకేసింది: 'వాడిని తీయరా' అని. నలే అడబోయిన పీర్థ మెదులైనట్లుందని, పిల్లి వాడిని ఊర్కోబెట్టేవంకలో ఎత్తుకొని అవతలకు తీసుకుపోయా.

వగులగొట్టుచున్న తలనొప్పియా?

సారిడన్ ను
పుచ్చుకోడే

కిచిట్ యాపిరివగాని, పత్తి మందులుగాని లేవు-పుచ్చుకోవ్వలదివారియ్యహ-వరదే రవీంద్రము కవిగవు. పారివ వాపుని పోగొట్టును!

★ ఆ రో జు ని ★

వాడు ఏడు మానినప్పటికీ, ఇంటి కెళ్లే చదవవలసి వస్తుందని అక్కడ వాడిని తిప్పతూ ఒక పాపుగంటి ఇల్లు చేరా. ఈలోపున మానాన్న గారు భోజనం చేసి ఇవతలకొచ్చారు. ఇంకొక అయిదునిమిషాలలో ఆఫీసుకు పోతారు. తరవాత మన్ని చదవమని అడిగే వార్లు ఉన్నారు.

అందుచేత, ఆ కాస్తసేపూ, బుద్ధి మంతుడల్లే కూర్చుని, పైకి దీక్షగా మృదువధురస్థాయిలో చదువు మొదలెట్టాను. నా “శక్తి” తెలుసు నేమో, ఆయనకి, పదిలెక్కలు “హోమ్ వర్క్” ఇచ్చి మరీ పోయారు. నాకు చచ్చినంత వన యింది.

మా అమ్మ భోజనానికి పిలిచింది. వెళ్లి కానిచ్చి వచ్చా. ఓ! ఇంక మనకి స్వేచ్ఛ! అవిడ నాన్న గారితో “రిపోర్టు” ఇవ్వకుండా పుస్తకం ముందరే నుకుని కూర్చుంటే చాలు. కాని నాన్న గారు ఇచ్చిన లెక్కలు చేయద్దా! మెల్లిగా లెక్కలు ముందరేను కుని కూర్చున్నా. అన్ని లెక్కలూ వచ్చేకాయి కాని రెండు రాలేదు. వాటికి మెల్లిగా అన్నర్లు కట్టించి

సజీవ క్లోరోఫిల్ గల అద్భుత క్రొత్త టూత్ పేస్ట్ కోలినాస్ కో

రోజంతా శ్వాస దుర్గంధమును పోగొట్టుడు...దంత క్షయమును, సామాన్య చిగుళ్ల బాధలను ఆపుడు

మీరు యింకా క్లోరోఫిల్ ను వాడవారంటే లేదా:

భారత దేశంలోకి వచ్చిన కొద్ది వారములోనే ఎక్కువ ఎక్కువమంది మనుషుల సజీవ (యాక్టివ్) క్లోరోఫిల్ గల “కోలినాస్” టూత్ పేస్ట్ ను కొంటున్నారు. ఈ ప్రకృతిదీర్ఘమైన అద్భుత అనువర్తన పదార్థము శ్వాస దుర్గంధములను అపును, చిగుళ్ల జబ్బులను నయము చేయును, దంత క్షయమును ఆపుటలో సహకరించును.

ఈ అద్భుత క్లోరోఫిల్ మీ నోటిలో పనిచేయుటకుగానూ దానిని వాడి, సామాన్య చిగుళ్ల బాధలను నయంచేయుటలోనూ దుర్గంధములను పోగొట్టుటలోనూ దీనినిగల సజీవ శక్తి వలన ప్రయోజనమును పొందండి. అదిలాది అమెరికను కుటుంబములో వారుక వల్ల ఈ పరిశ్రమలు దుజా వైనవి. సజీవ క్లోరోఫిల్ గల “కోలినాస్” ను వేడే వాడవారంటుంది!

‘కోలినాస్’ బరునప్పులూ ఆరోగ్యం అగుపడుతుంది!

భారత దేశములో తయారచేయువాడు: డాక్టర్ మ్యాగనర్వీకం. రి. మ్యాగ్నీడ్ పాస్, బెంగల్ రోడ్డు, కొండాలు! క్రైమ్ మార్డు, పొంతబాద్డు; వైట్ హార్ట్ పార్కుకాట్ కంపెనీ, న్యూయార్క్, ఎన్. టై. యు. ఎన్. ఏ

2000 అమెరికన్ దంతరోగులు క్లోరోఫిల్ యొక్క సత్పరిశ్రమలను నిరూపించుచున్నారు. నాలుగు సంవత్సరముల పరిశోధన, 2000 అమెరికన్ దంత రోగులపై యింత కుముందెన్నడు జరుగవలసిన అత్యంత పెద్ద పరిశీలనవల్ల దుజావైసదేమంటే, క్లోరోఫిల్ గల డెంటర్మిక్స్:

చిగుళ్ల సామాన్య జబ్బులన్నిటిని అరికట్టును, నోటి దుర్గంధములను బాక రోజంతా లేకుండా చేయును. దంత క్షయ క్రిములను అమోఘంగా నాశనంచేయును.

మీ దంతవైద్యుడు యీ పరిశ్రమలను నిర్ధారణచేయును.

* సజీవ క్లోరోఫిల్ అంటే ఏమిటి?

క్లోరోఫిల్ అనేది మొక్కలను నవనవనగా ఆకు పెచ్చగా ఉండే పదార్థము. అది మీ శరీరమునకు ఉపయోగపడుటకు ముందు ఒక కాప్సియన్ పదార్థంతో అది పీగ్లలో కరుగ గల్గునట్లు చేయుటాది. అట్లు క్రమ వరుసవలన తరువాత యిది సజీవ క్లోరోఫిల్ అని పిలువబడుతుంది... క్రొత్త కోలినాస్ టూత్ పేస్టు అంత అద్భుతంగా పని చేయుటకు యీ పదార్థమే కారణం.

హిట్ ఫ్రంట్ మీద అరంగుళమే దాటు

OS 7429

నేనేశాను. ఇంక హాయి! నన్నె వరూ అడగరు.

ఎక్కడికైనా పోదామనుకున్నాను. కాని అమ్మ పంపించదు. అంతేత ఏదో ముసా కొట్టాలి. రామూగాడి ఇంటికిపోతే ఏదైనా చేసుకోవచ్చు. వాడింట్లో ఎంత అల్లరిచేసినా తిట్టరుకూడా. "లెక్కలు చేసుకోవాలి" అనే పంకతో బయలుదేరి వాడింటికి వెళ్లాడు.

నన్ను చూడగానే వాడు వచ్చి లోపలకు తీసికొని వెళ్లాడు. వాడి కొక ప్రత్యేకమైన గది ఉంది. అందులో కూర్చున్నాం. వాడింట్లో సినిమా వేయడానికి అన్నీ ఉన్నాయని వాడే చెప్పాడు ఒకసారి. అందుచేత ఆవిషయం నేనే కదిపాను. నరే నన్నాడు. ఒక అద్దం తెచ్చి ఎండలో సూర్యుడికి ఎదురుగా పెట్టి, ఆవెలుగుని గోడమీద పడేటట్లు చేశాడు. భూతద్దం పెనకాల ఫిలిం ముక్కలు పెట్టి గోడమీద బొమ్మలువేశాడు. బలే సరదాగా ఉంది. ఇలాగ మా ఇంట్లో చేసుకోనిస్తేనా, అనుకున్నాను. ఆలస్యం అయితే అమ్మ తిడుతుందని పోతానని చెప్పి వచ్చేశాను.

ఇంట్లో అడుగు పెట్టేటప్పటికి 'ఘుమఘుమ' వాసనలు కొడుతున్నాయ్. తీరాచూస్తే ఎప్పుడూ టిఫిన్ చేయని అమ్మ ఆరోజుని మైసూర్ పాక్ చేస్తోంది. అబ్బ! అదంటేనాకు బలే ఇష్టం. ఆవిడ నన్నుపిలిచి "శుభ్ర బాగా చదువుకుంటే నీకు ఎక్కువ పెడతా" నంది. చంకలు గుద్దుకుంటూపోయి, మైసూరుపాకుమీది భక్తి కొద్ది చదువు మొదలుపెట్టాను. అప్పుడు

'వినాయకుడి మీద భక్తా, ఉండ్రల్లమీద భక్త' అనే సామెత జ్ఞాపకం వచ్చింది. నవ్వుకున్నా. మా అమ్మ వచ్చి ఇన్ని మైసూరు పాకులు ప్లేట్లోతెచ్చి నాదగ్గర పడేసింది. శుభ్రంగా అవన్నీ తినేసి మళ్లా 'మొక్కుతిడి చదువు' మొదలు పెట్టాను.

సాయంత్రం అయినా ఇంకా చదువుతుండడంచూసి మా అమ్మ, "పాపం! ఇంకేం చదువుతావురా, లేనాయనా! పోయి ముఖం అడికడుక్కుని మంచి బట్టలేసుకుని కూర్చో, ఎక్కువచదవడం మంచిది కాదు" అంది. అప్పుడు నాకా విడని ఎలా పూజించాలో తెలియలేదు. పెంటనే ఆవిడ ఆజ్ఞానుసారం ముఖప్రక్షాళనం చేసి, మంచి బట్టలేసుకుని కూర్చున్నా.

అయిదు అయ్యేసరికి మా నాన్నారు వచ్చేశారు. నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది. ప్రతీరోజూ ఏడు దాటితేనే కాని రాని ఆయన, ఈ రోజున ఐదింటికే వచ్చారు మరి! రాగానే "లెక్కలన్నీ చేశావా?" అన్నారు. "అ!" అని పుస్తకం ఆయన కిచ్చాను. పోయి మంచి నీళ్లు తెమ్మన్నారు. దానికోసం లోపలికి వెళ్లగానే అక్కడ మా అమ్మ అప్పడే వంటం తా సిద్ధంచేసి బట్టలుకట్టుకుని తయారై కూర్చుంది. మా తమ్ముడికి కూడా 'మేకప్' చేసింది. నాకు అదంతా అయోమయం లాగుంది. వెళ్లి మంచినీళ్లు నాన్నారికి ఇచ్చేసరికి ఆయన శుభ్రంగా ముఖం కడుక్కుని బట్టలేసుకుంటున్నారు. గ్లాసుఖాళీచేసి, ఆయన, "ఒకరిక్లా పిలు" అన్నారు. నేను పిల్చా. అమ్మను, నన్ను

అందులో ఎక్కడుని, రిక్లావాడితో ఏదోచెప్పి, తాను హైకలెక్కి వెళ్లి పోయారు. ఆరిక్లావాలా మమ్మల్ని సినిమా హాలువద్ద వదిలాడు. మా నాన్న గారప్పడే టిక్కెట్లుకొని రెడీగా ఉన్నారు. రిక్లావాడిని డబ్బులిచ్చి పంపించేశారు. అందరం సినిమా చూశాము.

రాత్రి ఇంటికివచ్చాం. భోజనం చేసి పడకెక్కాను. మా అమ్మ, నాన్నార్ల కబుర్లు వినిపించాయ్. అమ్మంటోంది నేను బాగా చదివాననీ, తాను మైసూరుపాకు చేసి పెట్టాననీ. మానాన్నగారు నేను లెక్కలు బాగా చేశాననీ, మా మేష్టారు తనతో నేను మంచివాడినన్నారనీ చెప్పారు. నాపుట్టినరోజుకి మంచిబట్టలు కొన్నానని అమ్మకి చూపిస్తున్నారు. పక్కమీదినించే నేనూ చూశా. చాలా బాగున్నాయి. మా అమ్మ, నాన్నగారూ చాలా మంచివారనుకున్నాను. అలాగే మైసూరుపాకు, సినిమా లని తల్చుకుంటూ నిద్రపోయాను, రోజుని. ★

బ్యాటరీలు

మ ని షి లో మ ని షి

(35-వ పేజీ ప్రథమాంకం) తరచు యింట్లో ఉండడు. ఎందుచేతనంటే ఆ మున
బాసిన కమమైన అభావాలు కలవాడు కాదు. లిడి చెప్పినమాటలనుబట్టి ఆయనను ముసలిది

ప్రపంచమంతటా సౌందర్యవతులు అనుసరించిన
ఈ వద్దతిని నేడే అనుసరించి
మీ సౌందర్యమును రక్షించుకొనుడు

వదగర్భులు మరియు తీక్షణమగు ఎండ మీదర్భ
మునకు అపాయకరము. మీ ముఖమును
వదవగా, శేషోపకంగా, మనోహరంగా
ఉంచుటకు తాని పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్
క్రీముతో రక్షించండి.

తేలికగా మంచునలెనుండు యీ క్రీమును చర్మముపై రాయగానే
అది అదృశ్యమైపోతుంది... కాని రోజంతయు మీ సౌందర్య
మును రక్షించుకునే యుంటుంది. దీనిని రానినతరువాత
పొదరును రాస్తే అది చక్కగా అంటియుంటుంది కూడా.
పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమును నేడే వాడుడు... మరియు ప్రతిరోజూ

పౌండ్స్

వ్యానిషింగ్ క్రీము

ప్రతి రాత్రి పౌండ్స్ కోర్ట్ క్రీముతో మీ చర్మమును క్షుద్రవరచి పోషించుడు...
మీ ముఖము మృదువుగా, సున్నగా, రమ్యంగా ఉంటుంది. అసలు పౌండ్స్
క్రీములనే గమనించి కొనుడు.

P. 8746

కే స రి ర త్ని త్ర య ము లోద్ధ

గర్భాశయ రోగ నివారణి
శ్రీలక్ష్మి గణగు యుక్తుకాలం. ఆ పాద
కాకుండుట, అకాల విహృష్ట, మైల తాద్ర
గాను తక్కువగాను పోవుట. కుసుకు
రోగము సంభాన హీనత. రక్తహీనత,
మల విదర్భము, హరికావాతము, కిక్కి
నొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట
మొదలగు శ్రీమద్యవ్యాధులను కుదుర్చును.
శ్రీద్ర శ్రీలవారిటి వర్షప్రసాదము, కల్ప
వృక్షము, కామదేవుడు, కొంగు బంగ
రము, రత్నబదిత యాదరణము, సర్వా
శీష్ట ప్రదాయినియని వాదినవారు వలు విధ
ములుగ స్తోత్రము చేయుచున్నారు.

అ మృ త

ర క్త శుద్ధి ద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలవిదర్భము, అజీ
ర్ణము, కిక్కి నొప్పులు, సోమరితనము,
మేహప్రణాళి, సుఖసంతోషములు, నిస్స
త్తువ, కడుపులోమంటి మొదలగు వ్యాధు
లను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖ
మునకు తేజస్సును యిచ్చును. ఈ మేలైన
యోషధమువలన యెందరో యా రోగి
గుతులైనారు.

అ ర్చ

న ర్వ జ్వర ని వారణి

అహార, విహారయ్యుతులేద రోషంబుల
వలన అశ్వాశయమునందు క్రిమికూటము
చేరి పలువిధములైన జ్వరములు సంభ
వించుచున్నవి. వాతజ్వరము, పిత్తజ్వరము
వజ్వరము, సన్నిపాతజ్వరము మురి
యితర విషమజ్వరములను, కడుపులోపీచా
మును జ్వరగర్భము కుదుర్చును. ఈ రోషధ
మును వసవిద్ధిలకుగూడ యవ్వనచ్చును.

కే స రి కు తీ రం లిమిటెడ్

రాయపేట, మద్రాసు-14.

తెనుగుజిల్లాలకు, నైజాముకు ఏజంట్లు:
శ్రీ సీతారాం జనరల్ స్టోర్సు
బెజవాడ, ఏకింద్రాబాదు.

న్న నే చూచింది కాని అంతకుముందు రెండు నెలల యీ మధ్యకాలంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు.

“నరే - మంచిదే - ఒకసారి ఆయన ఉండే గదులు మేము చూడాలి” అని లాయరు అన్నాడు. అటువంటిపని సాధ్యపడదని ఆముసలిది అనబోమాడండే నమయంలో లాయరు అందుకొని, “నావెంట వచ్చిన యాయన ఎవరో తెలుసుకో - నేర పరిశోధనలు చేసే పోలీసుకాఖలోని ఇన్స్పెక్టరు అయిన న్యూకామెన్ గారు యాయన” అన్నాడు.

ఆమాటకు ఆశ్రీముఖంలో సంతోషం కన్పించింది. కాని ఆ సంతోషంలో విశ్వేషంకూడా ఉంది. “చిత్తం-అట్లాగా! మాయజమానచిక్కులలోపడ్డాడన్న మాట! అయితే, ఆయన ఏంచేశాడు? అన్నది ఆమె.

అట్టర్సనున్న, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరున్నా ఒకరి ముఖం ఒకరు చూచుకొన్నారు. “ఇతని నా గతి చూస్తే ఎవ్వరికీ నచ్చినవాడల్లే లేడు.” అని పోలీసు అధికారి అట్టర్సనుతో అన్నాడు. ఆమె వంక తిరిగి “ఇటు చూడు ముసలమ్మా! ఈ ప్రదేశం నలువైపులనూ నేనూ నామిత్రుడూ చూడాలి కనుక మమ్మల్లోపలికి వెళ్ళినియ్యాలి” అన్నాడు.

ఆ యింటిలో ఆ ముసలమ్మతప్ప ఇంకెవ్వరూ లేరు. ఆమెకూడా లేకపోతే, యిల్లంతా ఖాళీయిల్లు అన్నమాట—ఆయిల్లు అంతటిలో హైడ్ ఉపయోగించేది రెండు గదులుమాత్రమే. ఈ రెండు గదులలో చాలాసాగసైన విలువగలబట్టలూ కుర్చీలూ వగైరా మేజాసామాన్లు దర్జాగా అమర్చబడి ఉన్నాయి. ఒక చిన్నగదినిండా ద్రాక్షారసం దండిగా ఉంది. బల్లమీద వెండిపల్లెములూ, చక్కగా పరచిన సాగసైన గుడ్డలూ ఉన్నాయి. గోడకు తగిలింపబడిన చక్కనిపటం ఒకటి ఉంది. బహుశా; అది డక్టరు జెకల్ గారు బహుమానంగా యిచ్చినదై ఉంటుందని అట్టర్సను ఊహించాడు. ఎందుకంటే జెకల్ కు కళాభిరుచి కొంత ఉంది. గదులలో క్రింద పరచబడిన తివానులరంగులు కన్నుల పండువుగా ఉన్నాయి. ప్రస్తుతము గదులను పరిశీలించి చూడగా, యిటీవలనే యింతకుముందే, చాలా హడావుడిగా సోడా చేసినట్లు వస్తువులు కొన్ని చిందరవందరగా ఉన్నాయి. దుస్తులు నేలమీద పడి ఉన్నాయి. చొక్కాలజేబులు ఉబ్బాసీదాగా లోపలి

వైపు పైకి తిప్పబడ్డాయి. బల్ల సార్లుగుల తాళాలు తీయబడి తెరువబడినాయి. అక్కడ ఉన్న నెగడువద్ద కాగితాలుకాల్చిన బూడిద ఉంది. ఆ బూడిదలో బ్యాంకు చెక్కుపుస్తకం తాలూకు పూర్వార్థభాగాల పొత్తి ఒకటి తగలబడకుండా పడిఉంటే చూచి, దానిని పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు పైకితీశాడు. విరిగిన చేతికర్ర తాలూకు రెండు అర్థభాగం తలుపునందున ఉంది. ఈ కర్రముక్క దొరకడం మూలంగా ఆ పోలీసుఅధికారి అనుమానాలు పూర్తిగా బలపడ్డాయి. అందువల్ల నే అది దొరికినందుకు చాలా సంతోషభరితుడైనాడు. ఖాసీచేసినవాని బ్యాంకుఖాతాలో అనేక వేల నవరనుల మొత్తం నిల్వ ఉన్నట్లుగా కన్పిస్తోంది. కనుక బ్యాంకుకుకూడా వెళ్ళి విచారించవచ్చుననే ఆశతో పోలీసుఆఫీసరుకు పూర్తిగా సంతృప్తి కలిగింది.

■ కారణంచేత. అట్టర్సనుగారితో పోలీసు ఆఫీసరు యిలా అన్నాడు. “బాబూ! ఇక నాదీ హామీ. ఈ మనిషి నాచేతులలో చిక్కాడు. అతనికి బహుశా; బుర్రపోయింది. అలా కాకపోయినట్లయితే, యీ కర్రముక్క నత డిక్కడ విడిచిపెట్టి ఉండడు. అంతకంటే ఎక్కువైన దేమిటంటే, యీ బ్యాంకు చెక్కుపుస్తకమును తగులబెట్టేవాడు కాదు. ఏమనిషి కైనా పైకంతోనే బ్రతుకు—ఇక మనం చేయవలసింది ఏమీలేదు. బ్యాంకువద్దకు వెళ్ళి, అతని కోసం కనిపెట్టుకుని ఉండి, అతడు తీసికొనివచ్చే బ్యాంకుచెక్కులను పట్టుకోవాలి.

ఈ చివరిపని అంత సులభసాధ్యమైనదికాదు. ఎందుచేతనంటే, హైడ్ తో బాగా ముఖపరిచయం గల్గిన వాళ్ళు చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఉన్నారు. వైశిష్ట్య మునలిపనికత్రయొక్క పెనిమిటికూడా అతనిని రెండునాళ్లే చూచియున్నాడు. హైడ్ సొంత కుటుంబం వా రెవ్వరూ ఎక్కడా కన్పించడంలేదు. అతని ఫోటో ఎన్నడూ తీయబడినట్లుగా లేదు. అతనిని వర్ణించి చెప్పగల కొద్దిమందికూడా లోకనవాజంగా పరిపరివిధాలుగా వర్ణిస్తున్నారు. కాని ఒక్కవిషయంలో వీరందరూ ఏకీభవిస్తున్నారు. అది ఏమిటంటే, స్పష్టంగా వివరించడానికి వీలులేని ఒక విధమగు అనిర్వచనీయ వికృతత్వం అతన్ని చూచిన వారి కందరికీ అతనిలో కన్పించింది.

(ఇంకా వుంది)

అల్వరాజ్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "అన్నదాత" లో కళ్యాణిగా నటిస్తున్న అమ్మజీ.

ఉద్వేగము ఫిలింకంపెరివారి "పక్కంటి అమ్మాయి"లో అంజలి చేవి.

ది లివేకావారి "వెల్లిపెళ్లు" (21 నంటలలో జరిగిన రజన)లో కృష్ణనేటి, జానకి, గానగనం.

తాపీ ధర్మారావు గారికి మదరాసులో సన్మానం

ఈ సెల 18 వ తేదీన చెన్నై పురి ఆంధ్ర విద్యార్థి విజ్ఞాన సమితివారు తాపీ ధర్మారావు నాయకుగారిని సన్మానిస్తూ, సెంట్రల్ మేరీస్ హాలు లో సభ ఏర్పాటుచేశారు. సభకు దేవులపల్లి కృష్ణ శాస్త్రి గారధ్యక్షత వహించారు. సమితి అధ్యక్షులు బి. లక్ష్మణరావుగారు మాట్లాడుతూ నాయకుగారు ఆంధ్ర భాషకు చేసిన విహుముఖ సేవను ఉగ్గడించి అభినందించడం సమర్పించారు.

సభాధ్యక్షులు కృష్ణ శాస్త్రి గారు మాట్లాడుతూ, ధర్మారావు నాయకుగారిని గౌరవిస్తున్నందుకు విద్యార్థులను అభినందించారు. ఆయన యాభై యేళ్ళుగా ఆంధ్ర సారస్వతానికి అమాఘమైన సేవ చేశారనీ, ఆయన స్వయంగా కవిత్వం రచించడమే గాక విమర్శనం, పరిశోధనం, పత్రికా సంపాదకత్వం, పత్రికా రచనం మున్నగు రంగాల్లోనూ ఎంతో కృషిచేశారనీ, సినిమారచయితగా కూడా అనేక సంవత్సరాల నుండి పరిశ్రమిస్తూన్నారనీ శాస్త్రి గారు

తరవాత వివిధ కళాకారుల విద్యార్థుల నాయకుగారికి పుష్పమాలలు వేశారు. కాలవ, తాంబూలం మున్నగునవి సమర్పించబడినవి. శ్రీశ్రీగారు మాట్లాడుతూ, మొదట్లో నాయకుగారు గ్రాంథిక భాషావాదిగా వున్నా తరవాత వాడుక భాషావాదినికీ మారి సారస్వతానికి (మహాత్మాపుష్పమైన) సేవ చేశారన్నారు. అయితే, అని తెలియక ముట్లాడుతూ నాయకుగారి అభ్యుదయ దృక్పథాన్ని ఉగ్గడించారు. విద్యాన విశ్వం గారు నాయకుగారి ఆత్మకథ పూర్తయేలాగ చేయవలసిన భారం విద్యార్థులు వహించాలన్నారు.

నాయకుగారు సన్మానానికి సమాధాన మిస్తూ తెలుగువారిలో భాషాభిమానం, సారస్వతాభిరుచి పెంపొందించ జేయడమే తమ జీవితలక్ష్యమని తెలిపారు.

తరవాత డి. రాధాకృష్ణం చెప్పింది. తరవాత ఏకాంక నాటకాలు ప్రదర్శించ బడినవి. సభ జయప్రదం గా ముగిసింది. ★

ఎస్. ఎస్. వాసన్ గారికి సన్మానం కలర్ లాబోరేటరీల స్థాపించాలని సూచన

“అవ్వయ్యార్” నిర్మాత ఎస్. ఎస్. వాసన్ గారికి ఈ సెల 16 తేదీన మద్రాసులో, అన్నామలై మందిరంలో తమిళ ప్రముఖులు, కొందరు ఆంధ్ర ప్రముఖులు కలిసి సన్మానం చేశారు. ఈ సభకు సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ అధ్యక్షత వహించారు. మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి రాజగోపాలాచారిగారు కూడా వచ్చి సేదీకపై గుఖాసీను లయ్యారు. నగరంలోని ప్రముఖుల సేవలు సభకు హాజరయ్యారు. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు మద్రాసు మేయరు చెంగలవరాయన్ “అవ్వయ్యార్” చిత్రం తమిళంలో గర్వింపదగిన చిత్రమనీ, కళాదృష్టి, టెక్నికల్ గా ఫోటో గ్రఫీ దృష్టి, నైతికంగా, సంగీత, సాహిత్య పరంగా యీ చిత్రం సాటిలేనిదన్నారు.

మద్రాసు గవర్నరు శ్రీ ప్రకాశ్, మంత్రులు సి. సుబ్రహ్మణ్యం, కె. వెంకట

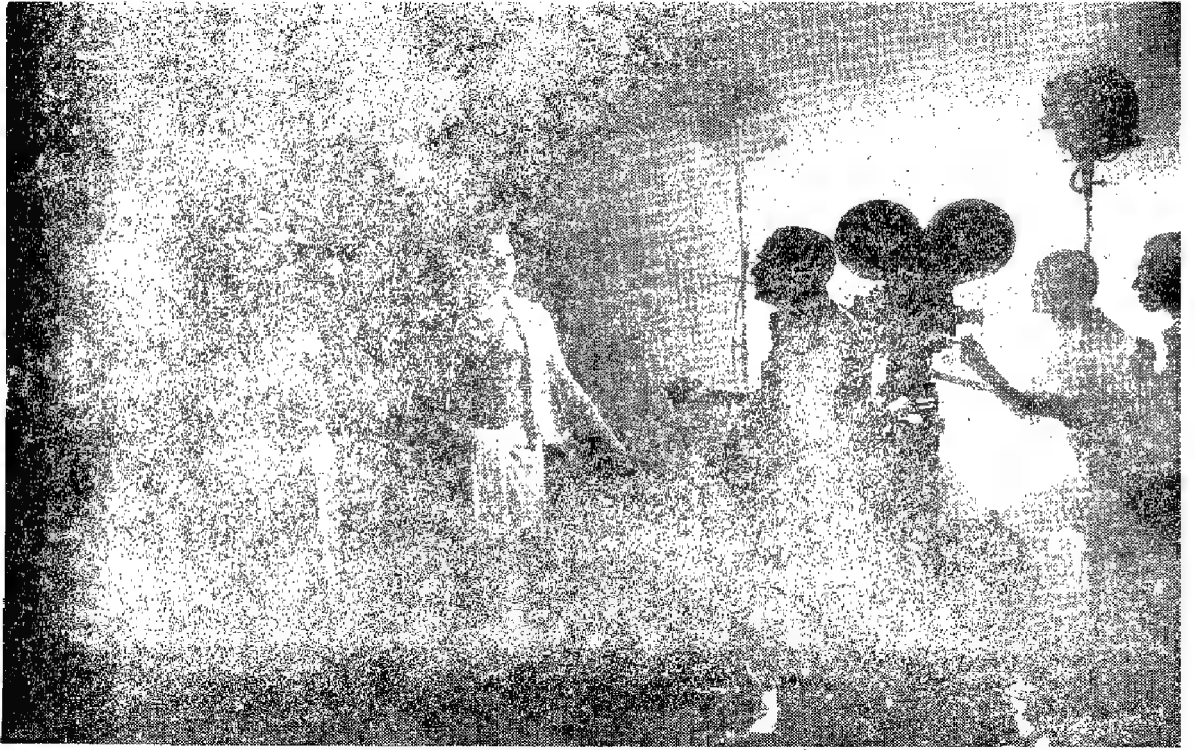
స్వామి నాయకు, ఇంకా అనేకమంది వాసన్ గారికి పంపిన సందీపాలు చదువబడిన తరవాత రాజాసర్ ఎమ్. ఎ. మత్తయ్య చెట్టియార్ మాట్లాడారు పన్నెండేళ్ళ కిందట తాను కెమిస్ట్రీ డిప్లొమాకు ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ తమిళ సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే చిత్రాలు తీయవలసినదిని వాసన్ గార్ని కోరాననీ, కీ కోరికను వాసన్ గారు ఇన్నాళ్ళకు గౌరవేర్పారనీ అన్నారు. మద్రాసు పారిశ్రామిక శాఖా మంత్రి డా॥ యు. కృష్ణరావు, సి. ఎమ్. కె. వజ్రానగ్రామణి, “కల్క్” పత్రికా సంపాదకుడు ఆర్. కృష్ణమూర్తి, నల్లదురటి. కె. వజ్రానగం వరసగా “అవ్వయ్యార్”ను ప్రశంసిస్తూ ఉపన్యసించారు. సభాధ్యక్షుడు సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ మాట్లాడుతూ సెక్స్ ప్టీలు, తదితర చరణుల ఆకర్షణ అనుమాత్రమూ లేని యీ చిత్రాన్ని ప్రజలు విశేషంగా ఆదరించడం చూస్తే

దేశంలో మతం, దైవభక్తి పునరుజ్జీవం పొందుతున్నాయని తనకు సమ్మతం కలగాననీ దానిని తమిళ నాడు లోని సాంస్కృతిక నవ చైతన్యానికి ఈ చిత్రం నిదర్శన మున్నారు. హాల్ పుడే చిత్రాలు మనకు బాగా అలవాటయ్యాయనీ, చిత్రాల్లో ఎక్కువగా సెక్స్ ప్టీలు తప్ప మరేమీ ఉండడం లేదనీ, మొదటి అయిదు నిమిషాల్లో యువతీ యువకులు ప్రేమించుకోవడం తరవాత అయిదు నిమిషాల్లో విడిపోవడం, ఇదే చిత్రాల్లో ఇతివృత్తమనీ, ఇది సంఘంపై దుష్ప్రభావం ప్రసరించే ధోరణి అనీ ఆయన నిరసించారు.

రాజాజీని మాట్లాడవలసినదని కోరాననీ, ఆయన నిరాకరించడంచేత, వాసన్ గారు లేచి తమకు జరిగిన సన్మానానికి కృతజ్ఞత తెలిపారు. తనకు యితరుల కీ మాటలు, రాజకీయ, సారస్వత, కళా వేత్తల సన్మానం చెయ్యడం ఎంతో గర్వకారణమని చెప్పారు. తాను కేవలం సినిమా వ్యాపారస్తుడిననీ, సన్మానాలు పొందాలనే ఉద్దేశ్యంతో తాను “అవ్వయ్యార్” తీయలేదనీ అన్నారు. “ఇదివరకు నేను ఎన్నో చిత్రాలు తీశాను. వాటిలో కొన్ని యీ చిత్రంకంటే ఎంతో ఆర్థిక విజయం పొందాయి. అయినా వాటినిబట్టి నాకు సన్మానం చెయ్యాలనే అభిప్రాయం మీ కెవ్వరికీ కలగలేదు. ఈ చిత్రం నేనాచిర కుండానే అందరి మన్ననలూ పొందింది. రాజాజీ వైతం నా చిత్రాన్ని రెండుసార్లు కుతూహలంతో చూశారు. ఆయన చిత్రమంతా చూచి కారెక్కి నన్ను పిలిచి “Enormous production” (బ్రహ్మాండమైన చిత్రం) అని మాత్రం అన్నారు. ఈ ముక్క రాజాజీగారి ఆశీర్వాదంగా పరిగణిస్తున్నాను. ఆయన యిలా వచ్చి సేదీకపై కూర్చోడం కూడా నాకు ఆనందదాయకంగా వుంది,” అని వాసన్ అన్నారు.

“ప్రభుత్వాలకు మేము ఏటేలా 12 కోట్ల రూపాయలు పన్నుల రూపేణా చెల్లిస్తున్నాం. అందుచేత నేనొక సూచన చెయ్యదలుచుకున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా నగరాల్లో కలర్ లాబోరేటరీలు స్థాపించాలి. దీనికి ఒకటి రెండు కోట్ల రూపాయలకంటే ఎక్కువ పట్టదు. ఈ పట్టు ప్రభుత్వానికి తిరిగి అసతికాలంలో వచ్చేస్తుంది. సమర్థులైన నిర్మాతలు వర్చిట్రాలు నిర్మించగలరు. ప్రకృతి సౌందర్యానికి పేరుపొందిన భారతదేశ కోదను వర్చిట్రాల్లో చూపిస్తే ఎంత బావుంటుందో కేంద్రప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. చిత్రాలు విశేషాల్లో ప్రదర్శింపకు కూడా అర్హంగా వుంటాయని నా పుణ్యేత్యం,” అని వాసన్ అన్నారు.

ప్రకాష్ విక్రమ్‌వారి “చైతన్య మహాప్రభు” చిత్రంలో ఆఖరు సన్నివేశ సందర్భంలో తిరిగి
 స్క్రీన్‌పై : కెమేరాను ఆనుకుని కూర్చున్నది డైరెక్టర్ విజయభట్; వెనుక కెమేరామాన్
 వి. యస్. రెడ్డి, అసిస్టెంట్ బిసిన్; ముందర నుంచున్నది భారతభూషణ్, తదితరులూ..

ఇటీవల పడుదలైన “వెంపుడు కొడుకు”లో గజేశన్, శ్రీరామమూర్తి, సావిత్రి.

ఆరోజుల్లో ఎన్ను సంగతిమీద ఈ రోజుల్లో ఓ కల

(రె-వ పేజీ తరువాయి)

భుట్టే!" అని జవాబుచెప్పా పాటిమీద తన శిశువుకోసం నెమరులాడేనట!

అయితే శిశువు ఎవరిచేతనో రక్షింపబడింది అని యీవజులలోనే విన్నాం!—కాని తల్లియైతే! చివరకొచ్చిందా? తనే ఏలా వచ్చింది? అనే రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఈ కథనుండా రాదా? అదీ నా దుగ్గ! ఇదీ వినికడిమీదనే సాధించాలి! పాతకులలా ఆలకించండి!

శిశువు నోచేత్తో రక్షిస్తూ, రెండవ చేతిను అతిదే ఒక పామును శిక్షించాడు. వరదలో ఎటుదూచినా పాము లే! పాములంటే జ్ఞాపకం వచ్చేసి, పట్టువాసపు శత్రులో ఒక రావిచెట్టు, పేదచెట్టు, పై కొమ్మలు మాత్రంగా మిగిలివుంది. మిగిలివున్న కొమ్మలు తెక్కినైతే ఒక వంద ఏళ్ళై యున్నాయి. మునిగిన కొమ్మలకూడా కలిపితే ఎన్ని వుండేనో! పై కొమ్మల్లోకంటూ ఒక పాము ఎక్కింది, తన ప్రాణం తాను దక్కించుకుందామని. ప్రజలు ఆలా దాన్ని ప్రాణంతో పొనిస్తారా? పదిమంది పది కొమ్మలకూ ఎక్కి, "పాము పాము" అని, అది కొమ్మలకూ ఈ కొమ్మలకూ పాకులాడుతూ వుంటే, కర్రతో నీళ్ళమీద పడేటటు చేసి, నీళ్ళమీద వోచెట్టు, దాని పడగ మీద వోచెట్టు అన్నట్లు దబడితూ మొత్తేళారు. ఏముంది? పాము చచ్చింది! పట్టువాసంలో శత్రు కాబట్టి సుఖపుగా చావగొట్టారు. అదే పల్లెటిప్రాంతం అయితే, పది పాములు కలిసి బరితెగిపట్టు, చెరలాడి, ఒక్కపాము నేయ మెలికలు తిరిగి, మీది ప్రాణం క్రిందకు వచ్చేటట్లు చేస్తుంది ఏ మానవుణ్ణయినాడరే! అయితే నేనన్న ప్రత్యేక వ్యక్తి వున్నాడా, ఆతగాడు, సునాయాసంగా, అతిసునాయాసంగా, ఒకచేత్తో నానబామును చంపుతూ రెండో చేత్తో పామును రక్షించాడు గదా అన్నట్లు! రక్షింపబడ్డ శిశువు కేసున అటచి, శత్రువన గంధి ఒక పెట్టెలో పడ్డాడు. పెట్టెలో పడ్డాడూ అంటే దాని మూత తేటచి

వుండాలి! పెట్టె తేల్చావుండాలి! సర్వ సాధారణంగా పెట్టె నెవడైనా చేతపట్టుకు ప్రవాహంలో తేలి వస్తూవుంటే, "బాధం లేండ్ సెట్టి ఏటబడను" అంటారు. కాని ఇక్కడ ఉత్రిపేటి, మూతతేటమకు, తేలి పోతూవుంటే, శిశువు కాబట్టి లాభం చూడకుండా ప్రాధమిక చూసుకు అందులోకి పడ్డాడు. ఈ శిశువు పడ్డాడో లేదో పెట్టె మూత పడిపోయింది. శిశువుకూట పెట్టె మూతపడ్డం చూట మటచి కొత్తిమనిషి, పెట్టెలో బంగారు వస్తువు లుండివుండాల అనే అంచనాను మునిగితే ఈదేను. పైకో గొలుసు ఒక కట్టడ కాసులపేరు గజ్జల వాడ్రాణం గమ్మన ఎత్తేను. అవి పైకెత్తి వాటిని మెయింంచేలో ఈ పెట్టె శిశువు అల్లంత దూరంపోయి అదృశ్యమయినాయి! "బ్రాక్" "రిటర్" "కట్" అయిపోయినట్లు, కొంతసేపు అగమ్యగోచరంగాను, అంధకార బంధురంగాను వుండిపోయింది నాకల! నాకల నాకే నల్లగా కనబడ సాగింది మళ్ళీ కల అతుక్కోవడంలో ఒక "లేడీ డాక్టరు" కనబడింది. ఆమెకూడా జలజంతువులా నడుస్తూవుంది నీటిలో. ఆ నీరే అనుకోవాలి ఈ నీరూను. ఎంచేతా అంటే లేడీ డాక్టరు ఎగ్జటు దిగుచూయనుపై పెట్టె తొక్కినట్లయింది. అట్టే చేతిలోని నైతెస్కోపు బుజమీడినకు విసురుకొని,—ఆ పెట్టె నాపి మూత తీసి చూసింది. మరో నిమిషమూలా వుండివుంటే ఆలోచన కోజున్నర బిడ్డ ఉక్కిరి బిక్కిరై చచ్చేది! అని ముద్దులాడి, సుదులాడి బుజాన్నేసుకుంది బిడ్డ! బిడ్డ నుండేకాయ యొక్క చెప్పల్ని నైతెస్కోపు దానంతటచే తెక్కిస్తూ వుంది. బిడ్డకు మరి ఘరవా లేదని జగల్గు ప్రాపించినట్లుగా జయశంఖారావం చేసింది.

విన్ను సంగతైనా నమ్మదగినదిగా వుండాలి! వెంటనే అడిగాను ఒక ప్రశ్న! "నీ బక్క డెలా గున్నావమ్మా!" అని లేడీ డాక్టర్లు. ఆమె నన్ను చూస్తూ సిగ్గు వెంటనే ఆభినయించింది. "లేదు సార్! నా వృత్తి సార్! అది! పురుషు పోయడం నా వృత్తి సార్" అంది. "వరదకు పురుషు పోయడం ఏమిటమ్మా?" అని పక్కన నవ్వాను. "నుగవాడవు నీకేం తెలుస్తుంది ఆడవాళ్ళు పడేవాట్లు?" అని ఆ లేడీ డాక్టరు చిరునవ్వు నవ్వింది. "అయితే పిల్లనేం చేస్తారు? అని అడిగాను. "తల్లి తేలియన వస్తుడు తండ్రి తేలియనవ్వడు "ఆర్యనే జ"కి చేరుస్తాం" అంది లేడీ డాక్టరు. "అది

గొప్ప సంఘసేవ" అన్నాను నేను. ఇలా మేముద్దజం వరదలో మోకాల్లోతు నోకరం మొట్టోతు నోకరం, ఎవరివి "పైపేట్ల మాస్కో" తేలియకుండా నిలబడి మాట్లాడుకుంటూ వున్నాం, ప్రె. ఒక వాయు విమానం గిరున తిరిగినట్లయింది. ఆ వరదలో నాలో మహా తిరిగాయి లేండి ఆలాంటి యంత్రాలు. "ఆ వాయువిమానం నేలకు దిగి ఈ బిడ్డకి తీసికొని 'ఆర్యనే జ'కి చేర్చకూడదా?" అంది లేడీ డాక్టరు. "వాయువిమానంమీద నాళ్ళ భూతద్వాలూ చూడడానికి వుట్టారు. కాని బరువు మోయడానికి వుటలేదు" అన్నాను. "ఇలా లేండి బిడ్డకి" అంది తల్లి ఎక్కింబుంచో! నా కళ్ళలో ఒక మెఱపు మెఱసింది. "నీవు ఈ పిల్లకి ఈ వరద నీట కన్నావు అంటే నాకు నమ్మకశ్యంగాకుండావుంది" అంది లేడీ డాక్టరు! "బా ప్పాసి చెట్టు సాక్షిగా!" అంది ఆ పురటాలు. "ఇన్ని చెబుండాగా బాప్పాసి చెట్టునే సాక్ష్యం వేసుకుంటావే?" అని అడిగింది లేడీ డాక్టరు. "అటువంటి భూజం మఱి నోకటి కానవోను!" అంది ఆ యిల్లులు. "లేడీ డాక్టరు భుజంకూడా ఆలాంటిదే" అన్నాను నేను. "నా భుజం! నా భుజం! అదో ఎటర్నల్ ఆర్యనే జ! తల్లితండ్రులు లేని బిడ్డలకు శాశ్వత పుట్టిల్లు!" అంది. "అది ఎట్లా" అన్నాను ఎటకారంగా ఆమెకేసి చూస్తూ! ఆమె అతివాస్తవికంగా తనకళ్ళలోకి కాంతి నింపుకొని, "ఏ బిడ్డకు తల్లివున్నా ఏ బిడ్డకు తండ్రివున్నా, ఈ బిడ్డకు మాత్రం ఎన్నడూ తండ్రిలేదు! చేవునికోడుకు ఈతడు. ఈతడు జీవన!" అని ఒక చిహ్నాన్ని తన బుజం మీద చూపించింది "ఇతి శ్లోకమదా ఈ బుజంమీద నేను మోసేను - వరదవస్తుకు వాసవస్తుకు, వయసవస్తుకు, వార్ధక్య వస్తుకు!" అంది. "చేవుని యెడల నమ్మకం అంటే ఆలా వుండాలి!" అన్నాను వెంటనే ఎదో భావ నాగరిమను ఆ లేడీ డాక్టరు కళ్ళలోని నును కాంతి నొక్కింత మాటగొంటూ. కాని లోకం 'కన్నాను' అని అనదుగా! "విన్నాను" అనే అంటుంది. "చేవునా లేకు దియ్యకూ లేదు. బా ప్పాసి చెట్టు అప్పా! నే విన్నాను అప్పా! నీళ్ళడింది బాప్పాసి చెట్టు అప్పా!" అని లోకం అన్నట్లయింది, వరదలో కొట్టుకుపోతూ. మేము చూస్తుండగా! మాపాదాలక్రింద మఱి ప్రవాహంలేదు. మాంచి! మిలమిలా! మెఱసిపోయే గంధిసుక జరజరామంది. నే పరున్న చోటు చోటూ జరిగినట్లయింది! మెలకువగొన్నాను! కలను కలకాలం నిలపాలని ఈ కథ ఇలా వ్రాశాను. ★

శ్రీమదాంధ్ర

మహాభారతము

ఉద్యోగపర్వము

వెల రూ 1-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల-మద్రాసు-1.

ప్రశ్నోత్తర సమాధానము

విజయలక్ష్మి—అవనిగడ్డ.

21-11-53 తేదీన నలువదిస ఆంధ్ర వారపత్రిక సినిమా సెక్షనులో బెంగాలీ చిత్రాలు “సెంటిమెంట్ లిజిప్”తోను, బొంబాయి, విరాళతో కూడుకొని వున్నాయని, ఇది హాని కలిగిస్తాయని శ్రీ శ్రీనివాసరావు చెప్పారని వ్రాశారు. బెంగాలీ చిత్రాలు మాటికి మారుపాళ్ళు “వాస్తవికత” చూపిస్తుంటే అవి సమాజానికి ఎందుకు హాని కలిగిస్తాయి?

—నూజంపూని యథార్థ పరిస్థితులను

ప్రజలు తెలుసుకోవడం కూడా తమకు హాని కరమని భావించే ప్రభుత్వం ఉన్నాయి. యథార్థ పరిస్థితులు అధ్యాత్మికంగా వున్నాయని భావిస్తే ప్రజలు అసంతృప్తి అవుతారు. అసంతృప్తివల్ల ఆందోళన, అకాంతి కలగ వచ్చు.

* * *
చేబోలు మార్కెటరావు—కాకినాడ.

సినిమాలలో “ప్రాసెసింగ్” అంటే ఏమిటి?

—ఎస్.పూని అయిద ఫిలిములు డైరెక్షన్

చెయ్యడం, సాంగు ట్రాక్ ను ఫిలిమ్ లో జోడించడం, ప్రింటు తీయడం మొదలైన పనులన్నీటికీ కలిపి ప్రాసెసింగ్ అని పేరు.

అంధ్రం లో మొట్టమొదటి “ట్యాక్స్” చిత్రము పేరేమిటి?

—హెచ్. ఎమ్. రెడ్డిగారు డైరెక్టు చేసిన “భక్త ప్రహ్లాద” మొదటి తెలుగు ట్యాక్స్. * * *

పి. ముఖ్యప్రాణరావు—కవులరం.

భక్తులూరి గుర్తాపితములు తెలిగించిన

(నె2-వ పేజీ చూడండి)

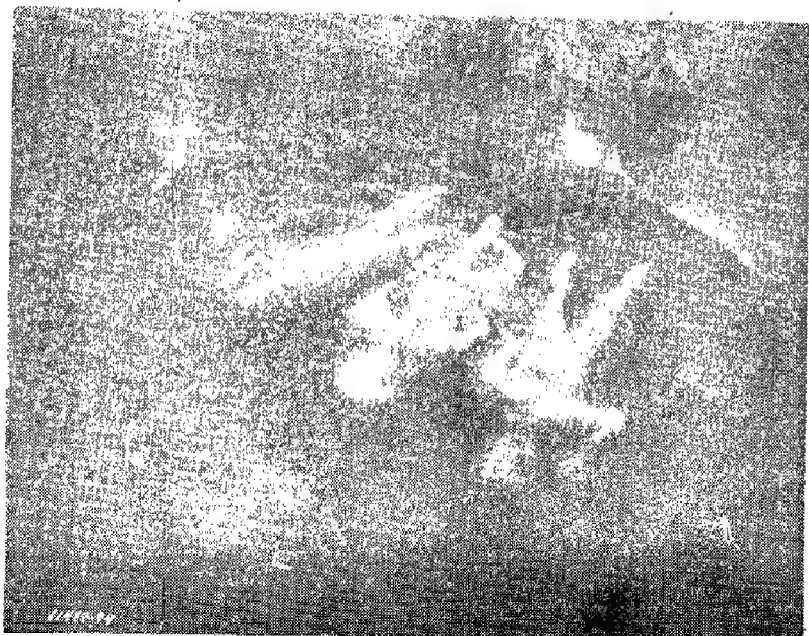
నారాధ్వారి “అంతా మనవాళ్ళే”లో జగన్నాథం మామ చిదంబరంగా సి. ఎస్. ఆర్., కూతురు గిరిజగా జమున, భార్య వరలక్ష్మిగా సూర్యకాంతం, జగన్నాథంగా రంగారావు.

అంగారక గ్రహవాసులు భూలో
కిందే దిగి...ంబ్ల విప్పిడికి
య్యి
వారమౌంటి ఎరు హెన్
జి వెల్పు నవల ఆధారంగా
నిర్మించిన "వార్ ఆఫ్ ది
వరల్డ్స్"లో ఒక దృశ్యం

అంగారక గ్రహవాసుల నైపు
యంత్ర ప్రభావంను దిగువ
పొయి...కు మనస్సులు
"వార్ ఆఫ్ ది వరల్డ్స్"లో
ఒక ధిమూనక దృశ్యం

సినిమా వార్తలు

నేషనల్ ఆర్ థియేటర్ వారు తమ రెండవ సినిమాగా "నోడు దొంగలు" అనే చిత్రం తీస్తున్నారని నిర్మాత ఎన్. తిమ్మకమరావు; డైరెక్టరు యోగానందం; కామెరా రహమాన్; ఆర్ట్ థియేటర్ వెంకటేశ్వరరావు; పాటలు, నాటలు సముద్రాల జానియర్; సంగీతం టి. వి. రాజు; నటులు ఎన్. టి. రామారావు, శుక్కుడి వెంకటేశ్వరరావు, చలం, హేమలత మున్నగువారు. వచ్చే నెల మొదటివారం నెట్వర్క్ వెదితారని అనుకుంటున్నారు.

కలకత్తాలో సి. పుల్లయ్యగారు డైరెక్టు చేసిన ఛాన్సింగ్ దేవుని ఫిలిమ్స్ వారి "పక్షింటి అమ్మాయి" తెలుగు చిత్రం ప్రారంభించిన, డిసెంబరు 11 వ తేదీకి విడుదల కాగలదని తెలుస్తోంది. అంజలి నేని, కలంగి ప్రధాన పాత్రధారులుగా గల యీ చిత్రం హాస్య రస భరితమై వుంటుంది.

కెమినీవారు "బహుత్ దిన్ హుయే" అనే హిందీ చిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. తెలుగులో యిదివరకు విడుదల అయిన తెనినీ వారి "చాలనాగమ్మ" కథ దీనికి ఆధార ముట. దీనిలో పుష్పవతి, ఎస్. కె. రాజు, లలితాపావర్, కన్నయ్యగారు, రతన్ కుమార్, జగ్గా మున్నగువారు నటిస్తున్నారు. డైరెక్టు వాన్ గారే.

స్వామి వివేకానంద జీవిత చిత్రం తెంగాల్లో చిత్రంగా నిర్మించిన అమర్ ముల్క్ అనే కథావస్తువును హిందీలో "స్వామి" అనే పేరుతోనే ప్రసరిస్తుంది అనుకుంటుంది. తెంగాల్లో స్వామిగా నటించిన అజయ్ భట్టాచార్య. తిరిగి హిందీ చిత్రంలో నటిస్తాడు. ఇతనికి స్వామి వివేకానంద పాత్రలు బాగా వున్నాయట.

ది వివేకావారి "ఇల్లిపవతి" చిత్రం రిలీజ్ కాకా తరువాతనే ఈ చిత్రానికి డిరెక్టుడు సి. వి. రామకృష్ణ; పాటలు, నాటలు రావు; కామెరా వి. ఎల్. రాయ్; సంగీతం మల్లేశ్వరరావు; ఆర్ట్ థియేటర్ రావు; కథ, నాడియోలో షూటింగ్ విడుదల అయింది. జానకి, చామూర్తి, రాజులక్ష్మి, కృష్ణవేణి, చంద్ర శేఖరం, వాగధూమణి, దొర స్వామి

స్వంత రికార్డు సాధించిన నాగేశ్వరరావు ఆని ఆలోచిస్తున్న వారాయుడు.
నాగేశ్వరరావు "నిరుపేదలు"లో రిలీజ్ వాలా నాగేశ్వరరావు.

మున్నగువారు నటిస్తున్నారు.

నాగేశ్వరరావు "నిరుపేదలు" చిత్రంలో ఎ. నాగేశ్వరరావు, జమున, సురభి, భాలసరస్వతి, కుటుంబరావు, రమణారెడ్డి మున్నగువారు నటిస్తున్నారు. డైరెక్టరు తాతినేని; కథ ప్రకాష్ గార్లు; పాటలు, నాటలు అనికెట్టి గుప్తారావు;

సంగీతం టి. వి. రాజు; కామెరా వి. ఎస్. రంగా; స్టూడియో శేవతి.

ఈ నెల 8 వ తేదీన ఫిల్మ్ జరిగిన హిందీ సినిమాతారల క్రికెట్ ఆటలో రాజకపూర్ జట్టు వోడిపోయి, మెట్రోలో జట్టు గెలిచింది మెట్రోలో జట్టు 200 పరుగులు తీయగా, రాజకపూర్ జట్టు 174 పరుగులు తీసింది.

ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

కాలక్షేపం

(49-వ పేజీ తరువాయి)

మీనుగ లక్ష్మణకవి, ఎలకూచి బాలసరస్వతి, పుష్పగిరి తిమ్మన అను ఈ మువ్వురు కవులలో ఎలకూచి బాలసరస్వతి ప్రతి అని నేనూ, పురుషుడని నా మిత్రుడును చాదించుకొనుచున్నాను. మా సంకయము తీర్చండి.

—ఎలకూచి బాలసరస్వతి పురుషుడే. ఆ పేరు విరుదనామమై వుండవచ్చు.

* * *

పి. సాంబశివరావు—రాజమండ్రి.

సెంటిమెంటాలిజమ్ అంటే ఏమిటండి?

—ప్రతి చిన్న అనుభూతికి, ఉత్తేకానికి ముఖంగా లాంటివాడే మృదయ దౌర్బల్యంగల మనుషులను 'సెంటిమెంటల్' మనుషులంటారు. మృదయ దౌర్బల్యాన్ని గొప్పచేసి ప్రదర్శించడం 'సెంటిమెంటాలిజమ్' అవుతుంది.

డ్రైవ్ ఇన్ థియేటరుకు, ఓపెన్ ఎయిర్ థియేటరుకు తేడా ఏమిటండి?

—మొదటిరకం వాటిలో ఆరుబయట ఎవరి కార్లలో వాళ్లు కూర్చుని దూరంగా తెరపై చిత్రం చూడవచ్చు. రెండోరకం వాటిలో ఆరుబయటనే కూర్చునేందుకు పీట్లు వుంటాయి. ఇతే తేడా.

* * *

కె. వి. శేషారావు—కటక్.

తే 11-11-58 ■ పత్రికలో "పతిత" గురించి సమాధానమిస్తూ "చూచిన ప్రజలంతా బాగుండన్నారనడానికి ఆధారం లేదు" అన్నారు. పోనీ బాగులేదు అన్నారని ఏ ఆధారంమీద తాము అనుకోగలిగారో తెలియజేయగలరా? లేక ఆసనం అభిప్రాయం ఎలా ఉందో తాము తెలుసుకోదలచుకున్నారా?

—చూచిన ప్రజలంతా బాగుందని పొగిడినట్లుంటే, వారి అభిప్రాయం తీసుకుని మరీకొంతమంది, వారి అభిప్రాయం పాటించి ఇంకా కొంతమంది ఆసంఖ్యాకంగా ప్రతిక్షేపించి చివరం చూచేవారు. అంటే అది 'బాక్సప్లస్ హిట్' అయ్యేదన్నమాట. "పతిత" చిత్రం అలా విజయం పొందలేదు. కనీసం మద్రాసులో మాడువారాలకు మించి పోలేదు. మీకు ప్రజాభిప్రాయం కంటే విమర్శకాభిప్రాయమే విలువైనదైతే దేశంలోని వివిధ పత్రికలు ఏమి వ్రాశాయో పరిశీలించండి. ఇంతకీ మీకు అభిప్రాయ వ్యాప్తింశ్రయం లేదని మేము నలేదు.

(4-వ పేజీ తరువాయి)

ఆయువును అరికట్టవలెననే దృఢసంకల్పుల ఆత్మబలం మాత్రం చంచలం కాదు. చిన్న వాళ్ళ విషయంలో "మార్క్స జేయు లంత ఆయుష్షు బ్రహ్మాంత ఆయుష్షు" ఉండాలనే ఆకీర్వాదం పెద్దవాళ్ళు నివాదం. పిల్లలు కుమ్మిలే చాలు పెద్దవాళ్లు 'చిరంజీ' అంటారు. ఈ పాపిష్టిలోకం నుంచి వెళ్ళి పోయినవాడే అదృష్టవంతుడు అనే మాట పిల్లల విషయంలో పెద్దవాళ్లు అనడం అసంభవం. "సుకృతి గతాయా!" అనేది అర్థం లేని వ్యర్థవాక్యంగా పరిగణించాలి.

"బ్రతికియున్నాడే జీవచ్ఛవంబనగుచు" అని విరక్తిపాండవం పండితలక్షణం కాదు. అది పెద్దనవంటి పెద్దలు అనవలసిన మాట కాదు.

"కలియుగంబున నీకనుండ-గర్వమనుచు దివిజ కవిమరు గుండెయల్-దిగురనగ యరుగుచున్నాడు శ్రీనాథు-డమరపురికి" అనేమాట వివాదకరమే. "దివిజకవి

మరు గుండెయల్ దిగురనగ" (స్వర్గంలోని కవి శ్వేతుని గుండెలలో దిగులు పుట్టేటట్లుగా స్వర్గానికి పోవడం కూడా అంత మంచి పని కాదు. అటువంటివాడు స్వర్గంలో మౌత్యము శాంతంగా సుఖంగా అక్కడి కవులతో కలిసి మెలసి కాలక్షేపం చేస్తాడనే గ్యారంటీ ఏముంది?

ఇంట గెల్చినవాడు రచ్చ గలుస్తాడు. ఇహంమీద అసహ్యంలేకుండా, ఇహంలో ఉన్నవాళ్లు అహం లేకుండా, ఇహంలో తాను చేసేది అంతా పరలోకమే అని గ్రహించి, "కృష్ణార్పణం!" అని నితేదించి, వేది వేడికప్పు కాఫీ త్రాగినవాడే గీతాసారం, ఉపనిషత్సారం త్రాగినవాడవుతాడు. ఎంతచేతనంలే, తన జీవితధర్మములను భగవంతుడు అనగా సృష్టికర్త నిర్ణయించిన ప్రకారంగా తనకు భగవంతుడిచ్చిన బుద్ధి బలముకొలది నిర్వర్తించడమే జీవితపరమార్థం అని గుర్తించడం కావాలి. "కృష్ణార్పణం మెల్లజీవనము" కాదా? కృష్ణవేణుమృగో? అని కృష్ణానదిలో దూకండి అని శ్రీకృష్ణుడు బోధించలేదు. మన జీవితపుకృష్టి అంతా మనలోనం కాదు. "ధర్మ సంస్థాపనార్థం" అన్నారు. గృహస్థాశ్రమంలో ఉన్నవాడు సంసార భారమును మోయడమే గృహస్థధర్మమును నిర్వర్తించడం. గృహస్థధర్మం కూడా ధర్మమే. ఆ ధర్మ నిర్వహణకూడా ధర్మ

సంస్థాపనమే.

నిద్ర పట్టకపోతే శరీరానికి ఆరోగ్యం చెడుతుంది. ఆరోగ్యధర్మములను గ్రహించి నిద్ర పట్టేటట్లుగా మందు కూడా పుచ్చుకోవాలి. అంతే గాని,

"ఆయువు నూరు వత్సరము;

లందు పగలు నశించే నిద్రచే?"

అనే మనోవిచారంతో 'ఎట్లాగ్నూ!

చేపుడా! ఆయువు రోజురోజు కూ గతించిపోతోంది!" అనే దిగులుతో మనో వ్యాకులంతో మనశ్శాంతి లేకుండా నిద్ర పోకుండా ఉండడంవల్ల మనకూ సంసార నాకకూ, ఉపద్రవం చాలా ఉంది. మన సంసార ధర్మంగాని వ్యవహారధర్మంగాని మనం నిర్వర్తించకపోతే, ప్రపంచం తెలక్రిందపోతుందా? అని ప్రశ్నించేవాళ్లు ఆత్మజ్ఞానం లేనివాళ్లు. నూర్చునిరుట్టా భూమి అనే గోళం తిరుగుతోంది. తన చుట్టూ తాను 24 గంటల కొకసారి తిరుగుతోంది. 365 రోజుల కొకసారి నూర్చునిరుట్టా ప్రదక్షిణం చేస్తోంది. భూమి తన ప్రదక్షిణాలు తాను చేయకపోతే, నూర్చు పరు లోటుపడుందా? గ్రహాలు గతులు తప్పకుండా ప్రదక్షిణాలు చేస్తూనే ఉన్నాయి. మనం నూర్చునకు నమస్కారం చేయవలసిందే. ఆ విధంగా మనిషికూడా జీవితంమీద విసువు లేకుండా విరామం లేకుండా అహం అనేది లేకుండా తాను కూడా యీ జగత్తులో ఒక పరమాణువై పరిభ్రమిస్తూ ఉండవలసిందే. ఎందుకో యీ పరిభ్రమణం? ఎవడికి తెలుసు?

ఆయువు ఎన్నాళ్ళకే మీ మాంస ఎందుకు? చేయవలసిన ధర్మసాధన చేస్తూఉంటే, యీ జన్మలో పాక పోతే, యింకో జన్మలో తిరిస్తాను. "తోలి నే తేసిన పూజాఫలము తెలిసెను" అని గ్రహించగల ఆవకాశం త్యాగరాజాచారికి లభించింది. ఈజీవితకాలం పరిమితం అయితే నేమి? మార్చి పరీక్షలో ప్యాస్ కాకపోతే స్కాలర్షిప్ ప్యాస్ కావచ్చునన్నారు. ఎన్ని చాన్సులైనా ఉన్నాయి విశ్వేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో.

నూరు సంవత్సరములలో సగము (50 సంవత్సరములు) సుఖంగా ఆరోగ్యంతోనం నిద్రపోవడం కూడా మన ముక్తికొరకైన ధర్మసాధనమే గాని అధర్మం కాదు. యోగ నిద్రలో ఉండడమే ఉత్తమ మనిషి సంసారికి సుఖనిద్ర తృప్తిద్రుమినిస్తూ భావించడం మాత్రం భాగ్యం కాదు.

★ చుట్టాలు ★

(25-వ పేజీ తరువాయి)

యెప్పుడూ కొనసాగిస్తూ, తిట్లకదా. మీ మేనల్లుడు గణపతిఅలాంటివాడు కాదులే అంది.

నేను 'పిన్నిగారూ!' అనబోతూవుంటే 'గారేమిటా, పిన్ని అనా. అప్పుడే కొత్తయిబోయేదా?' అంది.

'సరే! పిన్ని అనుకో నా భార్య అదనా' అని మా ఆవిణ్ణి గూపిస్తే 'విశ్వకో గది యేర్పాటుచేయ్యమని చెప్పేను. ఆవిడ అరూని కాగిరిందుకుని 'నాతల్ల! మహాలక్ష్మీలాగున్నావే. చొర గణపతి! మీ అత్తగారి కౌశ్లిక దండం పెట్టా.' అనేసరికి అతడు సాస్తాంగపడ బోతూవుంటే నేనే వారించి వాళ్ళని లోపలికి పంపేను.

ఆ గణపతిని మాస్తే నాకు నవ్వొచ్చింది. బాగా బలిసివున్నాడు. నల్లని నల్లపు మీద పెదవి మధ్యకి చీలి, ఆ చీలికలోంచి చొక అరంగుళం బొడవు పన్ను బయటికొచ్చింది. మీసం బలిసివుంది. బండిగూడు క్రాపింగు. జుట్టు గంటపిడిలాగ ముడిపెసేడు. రెండు చేతులకి మురుగులా, నాలుగు వేళ్ళకి వుంగరాలూ, మెల్లో గొలుసు వున్నాయి. ఒక గ్లాసు మల్లకంటిమెడ లాల్చి, పెయిద పెద్దంచుల జల్లారు పట్టుచాడే, చొక జల్లారు పంచా ఆతిని డ్రెస్సు.

సామానులు లోపల పెట్టుకుని, చోలలోకొచ్చి ముగురూ సోఫాల మీద మండిలుపేసి కూచున్నారు. నేనూ, ఆరూ, రెండుకుర్చీలమీద కూచున్నాం. లచ్చమ్మగారు సత్ప్రవాహంలాగ మాటలారంభించింది. 'వరే సంవత్సరం! యిన్నాళ్ళకి నాకళ్ళు చలబడాయరా. ఎన్నాళ్ళయ్యాగిన్నా, నీపెల్లాన్నీ, పిల్లనీ, చూడ్డానికి బయల్దేరాలనుకుంటే యెప్పటికప్పుడు ఆటంకాలే. వినా ఇక్కడికి రావాలంటే: బండీ, బన్నూ, రెయిలూ ఇన్నింటిమీదా ప్రయాణమే. ఆఖరికి తెరిపిచేసుకుని మాచిట్టి గాడికి-గణపతిని చిట్టి అంటారే- శలవలు కూడా కలిసాచ్చేయనీ, కొన్నాళ్ళు నీదగ్గరం దొచ్చునీ వొచ్చాం. ఇంతకీ నువ్వు, కోడలు యేమనుకుంటారో అని అదో భయం! అంటూ విధివ్యారం వేపు చూస్తూ 'నీ కోసం యెవరో వొచ్చా రా బాబూ' అంది.

నేను వెనక్కి చూస్తే విజయం,

కారదా, యిద్దరూ వొచ్చిసోఫాలమీద జైతాయించిన వాళ్ళని ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. నేను, లచ్చమ్మ గారితో 'వాళ్ళెవళ్ళు కారు. అది నా కూతురు కారద, వాడు నా మేనల్లుడు విజయం. వాళ్ళు ముగురూ సోఫా తెరుచుకుని ఆశ్చర్యంగా, కళ్ళు రెప్పచెయ్యకుండా కొంచెంసేపు చూశారు. అప్పుడు లచ్చమ్మ గారు, 'మిరా సంవత్సర! నాతోనా నేనా కోశం. నీకు అక్కాలేదు, చెల్లిలేదు కదా మేనల్లు డెలా వచ్చేదురా?' 'వాడు మాకాంతికొడుకు.'

'కాంతెవరూ?' 'మా విశ్వంబాబుకూతురు'

'నీకు విశ్వం మనకదా? అంటే చిన్నా విడ 'ఆయ వెనకే?' అని అడిగింది.

'నీకు తెలిదులే. లక్ష్మీపురం. పేదవాణ్ణా, మనింటికి వాస్తూవుండేవాడు. అతణ్ణిదాసి జాలి పేసిమీ నాన్నా, ఆయనకి తెలికుండా నేనూ తృణమూ పణమోయిస్తూవుండి వాణ్ణం.' అన్నది.

దాంట్ల నిజానిజాలు నాకు బాగా తెలియవు. యిలాగా కాంత అక్కడికొచ్చి 'ఏం పిన్నిగారూ! బాసున్నారా?' అంది. 'బాసున్నాం. నువ్వన్నాళ్ళయింది యిక్కడికొచ్చి?' 'నెల్లాస్తోంది. శలవలికి నా విజయం వస్తాడు. నన్నూ, మా సత్తాన్నీ రమ్మని అన్నయ్య రాస్తే వొచ్చావ్.'

'మరి నీ మొనడికెలాగ?' 'మా నుబ్బత్త వుంది.'

'అవును పాపం. పేదసంసారం, పూట బత్తం, పుల్లనలుగూను. కొన్నాళ్ళయినా మీరిక్కడంటే కర్చు తగ్గుతుంది.'

'ఆ భద్రకాళి అందుకుని 'అవునూ. అందరికీ మనలాగే కొట్టునిండా గాన్యం, దినుసులూ, యింట్లో పాడి వంటాయా యేమిటి! యెవల్లా చేసుకున్న కర్మనిబట్టి వాళ్ళరాత.' అంటూ యీ సడింపు మాటలతో మా విజయాన్ని చొక డబ్బుకొట్టిపట్టు వాడివేపు తీక్షణంగా వో చూపు విసిరింది. మా విజయానికి కోపం వొచ్చింది కాని నావేపు చూస్తూ వున్నాడు. కారద వాడి చెయ్యిపట్టుకుని వాళ్ళవేపు చూస్తూవుంది. ఆ గణపతి యంత సేపూ తెరిచినవోరూ, విప్పినకట్టూ, ముయ్యకుండా కారదవేపు అదే చూస్తాడు. దానికి మొగం యెర్రబడదే, పెదవలు

కదులుతున్నాయి.

ఇంక పూర్వంలే దానికోశం అగ్నిసర్వతంలాగ పైకి వుటుకుతుందని భయపడి, నేను, 'మీ యిద్దరూ లోపలికెళ్ళి డ్రెస్సు మాట్టుకొండోయ్ పిన్ని! మీరు ప్రయాణం భూతిబోయేటట్లు వేడ్చీవున్నానంచేసి కొంచెంసేపు బడలిక తీర్చుకొండి. ఒక విజయం! నేను క్లబ్బు కెళ్ళి కారు పంపించేస్తాను. నువ్వు, కారదా, మీ అత్త, అమ్మ, సత్తం, ఆరు గంట వాకి న్యూఢియేటరులో 'కోవాడిస్' రన్నువుకూండి: వెళ్ళండి. ఇదిగో-బాస్సు టికెట్లు తెప్పించేను. రాంగోపాలు కోరూపాయి టిక్కెట్లు కోనిచ్చి. నేను చేర్చాను కారులో యింటికొచ్చేస్తాను.' అన్నాను.

'అయితే కూమయ్య! మాకోసం చూడకుండా నువ్వు, చుట్టాలూ ఘోం చెయ్యండి.' అన్నాడు విజయం.

'అరూ, కాంత! మీరు తయారవండి. అప్పుడే అయిదయింది. వో పావు గంటలో కారు తిరిగి పంపిస్తాను.' అన్నాను. వాళ్ళు వెళ్ళారు.

లచ్చమ్మ, 'వరే చిట్టి! బాక్సుంటే యేమిటా?'

'అంటే పెట్టె.'

'పెట్టె టిక్కెట్లెమిటా?'

'ఆ టిక్కెట్లు వాళ్ళని యెక్కుగా పెట్టలమీద కూచోపెట్టారు.'

'నువ్వప్పుడేనా ఆలా కూచున్నావురా?'

'తేను. భీవుడి పట్లం నిసీమాలో మా తాస్టీకొస్తే యొక్కడా మర్చిలలేవు. అప్పుడు వో పెద్దపెట్టిమీద దిండు వేసి ఆయన్ని కూచోపెట్టారు. గొప్పవాళ్ళకి అలాంటి మర్యాదా చేస్తారు.' భద్రమ్మ గారు, 'మనం మాత్రం చేయించుకోలేమా యేమిటి? గొప్పలెందుకని పూరుకుంటున్నాం గాని.' అంటూ మాతితివ్వకుంది. ఇదంతా వింటే నాకు నవ్వొచ్చింది. నేను క్లబ్బు కెళ్ళేను.

తిరిగి యేడున్నరకి యింటికొచ్చేను. చుట్టాలని భోజనానికి తయారవమని చెప్పి స్నానంచేసి భోజనాలిద్దరకొచ్చేను. లచ్చమ్మగారు తప్ప మిగతా యిద్దరూ పండ్లని కూచున్నారు. ఆనిక రాత్రి అన్నంతినరు. ఆంచేత దగ్గరండి వంటవిడచేత నలుగురికి సరియేయేటంత మినహొట్టే చేయించుకుంది. అది మా కెదురుగా పెట్టించుకుని, అవకాయా ఫోక పట్టాడు, గంగూర పచ్చడితో సహా, పిచ్చా సారీ మాట్లాడుతూ, అంతా కావేసింది. నా సంక్లియ్యరూ కూడా గట్టి పట్టె.

చుట్టలు

పలేరు. నేను హాల్లో కూచుని వేపరు చదువు తున్నాను, సినీమా కెల్లిన పార్టీ కోసం చూస్తూను. చుట్టలు ముగ్గురూ సోఫాలమీద మామూలుగా కూచున్నారు. కొంతసేపైతరవాత రంగన్న, మాకాలూ, రామీ, వాళ్ళు దగ్గరకొచ్చి మాటలారంభించారు. వాళ్ళు మా పెద్దల్లోనే వుంటారు.

రం: అయితే లచ్చమ్మగోరూ! తమనీటి బావుగోరికే టుట్టెం?

ల: వాడా! మా వూళ్లో యిమ్మూలు పెద్దమాడగు.

రం: పెద్దమాడే! యెంతమంది మేష్టాల్లన్నారమ్మా!

ల: మరేగోన్నాడు, మా వాడిచేతికింద.

మా: అబ్బో! మన బాబుగోరేటి సదివినారమ్మా?

ల: మెట్టికొనుపరీక్షిచ్చేకు (SSLC)

రం: అదేటి పెద సదుబాయెటి?

ల: మావూళ్లో లేక పోనే, విజనారం పంపించి నెలకి యాకేరూపాయిలు కర్చుపెట్టి పన్నెండ్లకుంటే నేగాని అయింది కాదు.

ఎం సామాన్యమనుకున్నావా?

భ: అంత చదువుకున్న వాళ్ళు మా వూళ్లో లేనేలేరు. ఆమాటకొస్తే పెద్దపట్నాల్లోగాని వుండరు.

ల: పెద్ద వుద్యోగాలిస్తామంటే కాకరీ చెయ్యడం పరువు తక్కువని మా వాడొప్పుకోలేదు.

మా: ఏటమ్మా ఆ వుద్యోగాలు?

ల: అదేమిటా ఆ వుద్యోగం చిటి?

నేం జెయ్యనంటే తానీట్లగుతారు బలవంతం చేసి యిచ్చేరు?

చి: అదా. ఏన్నూ మరేటరు. నాకొడ్డోయి బాబూ అంటే నీలాటి చదువుకున్న వాడూ, ఘరానా అసామీ, యీ వూరుకొగుగదా, యీ చుట్టుపట్ల పదివూళ్ళలో యొక్కదా లేదు, నువ్వొద్దంటే యెలాగని? బలిమూలు కంటే సరేనని రెడ్డెల్లు చేసేను.

మా: జీతమెంత బావూ?

చి: జీతం నాక్కళ్లదని దర్జాగా వొడిలేసేను. వుంటే నెలకి మూడురూపాయిలుండావు.

రం: ఇప్పుడు తమకంత జీతమిచ్చారు?

చి: (మీసం నలుపుతూ) నాకు జీతమేమిటా? నేనే వోమేస్తరుకి నెలకి యాభై రూపాయిలు జీతమిస్తావుంటే ను. నే నెవరో తెల్సనీకు? ది మేనేజరు అండు నాదొడ్లరు ఆఫీ ది సింగవరం ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు.

రం: అయితే తమరు పిల్లలగ్గర నించి

జీతాలు వొనూలు చేసారా?

భ: అబ్బే! ఆలాచేస్తే మా వాడి గొప్పమిటి?

మా: తండు వూరికేనే సదుబు పెవారాయెటి?

చి: మరేమిటనుకున్నావూ? అయినా గవర్నమెంటువారు, యంత మంచి పని చేస్తున్నానని నాకు యేడాదికి పదిహేను వొందలిస్తారు.

రం: అలాగా!

రామి: అమ్మా! మన యజయంబావూ, కారడమ్మగోరూ-ఏటా సదుబూ? డాటి సదుబుకున్నారు గదా-ఆ సదుబు గొప్పదాయెటి?

భ: చాలే! మలచదువు. పుళ్లు కడగడమే కదూ. మెలాలేదు. మడిలేదు. నెవాల్నీ, పురిటాల్లనీ ముట్టుకుని ఆ గుడ్డల్లోనే యింట్లో కొచ్చి కలిపేడం. లక్షరూపాయి లిచ్చినా అలాంటి చదువు మా చిట్టిగాడికొద్దుబాబూ. అది చదవలేక యీ మేస్తరుపని చెయ్యలేదు. దీనికైనా రంజేళ్లు భీవుడిపట్లంటే నీనింకలేనేగాని వీలేదు తెలుసా?

రా: అయితే మన సంపద బావుగోరందుకట్టే?

భ: అదేమో నాకేం తెలుసమ్మా?

ల: నన్నడికేడుకాదు. ఏదూరాబాబూ, మనయింటా వంటా లేదని చెప్పేందును. అయినా మన చిట్టిగాడికేం కర్కం-మరాజులాగ వున్నవూళ్లో వుద్యోగమూ, యిల్లా, వాకలీ, భూమి వుండగా. విజయంగాడికంటే యే మలచదువో చదివితేనేగాని పాట్ల గడవదు.

మా: లచ్చమ్మగోరూ! తమకంత బూముంది?

ల: మాకా? రంజకరాలంది. అందులో అరయకరం కొబ్బరిచెట్లూ, మామిడిచెట్లూ వేయించేం. మావూరికి తానీట్లొస్తే మా చెట్లనించే నీళ్ల కొబ్బరికాయలు పంపిస్తాం. యినప్పట్లా మాయంటోనే బస. వున్నాన్నాళ్ళు కోరిన పిండివంటల్లో భోజనం పెడతాం, అతిడిక్లా తలసిన ఆభరణకాయలూ, బంగినపిల్లిపట్నా మేమే యిస్తాం.

మా: అబ్బో! పెద్దబామే. పెద్ద యెగ సాయమే.

రామి: ఏకైకంగాని యజయం బావుగోరు దిరేమిట్లుంటే అచ్చంగా జోరగోరి నాగుంటారు.

ల: చాలే! కిరస్తానీవాడిలాగ బోడిగుండావాడూను. మా చిట్టిగాడుమాడూ

గోమ్మదమంత జాట్లూ, యెంత డాబుగా వుంటాడు.

ఆసమయంలో సినీమా కెల్లిన పార్టీ అంతా వచ్చేరు. లచ్చమ్మగారి సభ ముగిసింది. నాకర్లు పెర్లో వాళ్ళబసకి వెళ్లేరు. అరూ, వాళ్లందరూ ఫోజువాలకెళ్లేరు. నేను మేడ వరందాలో కూచున్నాను. భోజనాలయ్యక మా కారడవొచ్చి, 'నామ్మిగారూ! వాళ్లంత రూడ్ గా వున్నారేమిటి. మిమ్మల్ని వరే అంటారు. కిరస్తానీ, అతని అంత తొలినాడుకున్నాడు.' అంటే, 'అమ్మా! వాళ్ల, వాళ్లవూరుదాటి బయటికి రాలేదు. ఆవూళ్లో వాళ్లే సివిలైజయినవాళ్లు. వాళ్లు చూసిన మహాపట్నం విజయనగరం.' అన్నాను.

'అయినా వాళ్లనిమాస్తే అసహ్యంగా వుంది. ఆరుక్కలాగా గణపలేమిటి. మినాలూ వాడూ, వాడి డ్రెస్సును.' 'అమ్మా! ఏదోవాళ్లని కొంచెం వోరి మిలో చూడాలి. గణపతని కొంచెం ఆడించితే మీకూ వూసుపోతుంది.'

కారడ యేమి టూలోచించిందో 'సరే నాన్నా మేమేంజేసినా మీరేమీ అనుకోకండి' అన్నది.

కొన్నాళ్లయితరవాత వోకనాడు నేను హాల్లో కూచునివున్నాను. లచ్చంపిన్నీ, భద్రక్క నా దగ్గరకొచ్చి కూచున్నతరవాత, లచ్చంపిన్నీ 'వర సంబత్తా! నీతో వోసంగతి మాట్లాడాలిరా. ఇన్నాళ్ళయి వచ్చేం. నెప్పుడు చెప్పాలన్నా ఏదో అడ్డోనూంది' అంది.

'ఏమిటాసంగతి?'

'మరేం లేదు. మాకూ మీకూ వున్న సమ్మంధం తెంపేకు. నువ్వు మంచి బుద్ధిమంతుడివి. మా చిట్టిగాడున్నాడకదూ: మీ కారడ వుంది! అదీ సంగతి! అనీరికి నాకు ఆకర్షణం, నవ్వు వొచ్చి నోటంట మాట రాలేదు.

అప్పుడు భద్రక్క అందుకుని, 'అన్నయ్యకిమాత్రం తెలిదాయేమిటి? చిట్టిగాకి, కారడకి యాదూజోదూ సరిగా కుదిరేయి. ఇంతకి, మనకేంలాంటింది. నితేపంలాంటి సమ్మంధం, 'కో'అంటే కోటిమంది పెద్దకట్నాలతోకూడా పిల్లల్ని వ్వదానికీ సిద్ధంగా వున్నాడు. అదిగాక మనవాడికి చదువులేదా? వుద్యోగంలేదా? తమ తిని మరి పదిమందికి పెట్టి ఆస్తిలేదా? అయినా అన్నయ్యమాత్రం వెనకొముందూ చూడకుండా ఆదిమక్కుమల్నూ విజయంగాడిలాంటివాళ్లకిచ్చి దానిగొంతు కొక్కిస్తాడాయేమిటి?' అంటోంది.

వీళ్లగంతుకులు చిన్నవికావు, మేడ మీద వున్న విజయనగరికి. కారడకి యీ

మాటలన్నీ వినిపించేవుంటాయి.

‘అలాగే దాండా అని నేను మేడమిడి కట్టాను. అక్కడ కారద, బావా! వూరూ ఆటలుటలో నీకుండుకు. ఆయిడి యిట, గణపతిగాణి, వాళ్లనీ వో ఆట ఆడిస్తాను. నువ్వేమీ అనుకోకుండా చూస్తూవుండు, రేపట్నంచీని.’ అంటున్నది.

కుంటింట్లోంచి ఆటగా, కారదా కూడా లచ్చమ్మగారి పెళ్లిమాటలన్నీ విన్నారు. పులివరండాలోంచి, నాకర్లు కూడా విన్నారు. రాత్రి నేను మేడవరండాలో మంచమీద పడుకున్నాను. నాకర్లు ముగ్గురు నా దగ్గరకొచ్చి, ‘బాబూ! కారదమ్మగారి నాయలగొడ్డుకొచ్చి కొంప తీర్చారామంటని’గోల చెయ్యబోతూవుంటే, ‘హంబ్రా. ఆధయమేమీ లేదులెండ’ని చెప్పి తే వాళ్ళ సంతోషానికి అంతులేదు. అందులో రామి ‘యజయం బావుండగా కారదమ్మగారికి మహాశ్లెందుకూ’ అని చెలి పోయింది.

ఇంతలో శాంతి వచ్చి ‘అన్నయ్యా! నేనూ విజయం రేపు బయల్దేరి లక్షీంపురం వెళ్తాను.’ అన్నది.

‘ఏమంత ఆర్థంబూ? బావని నెల రోజులు కలపుపెట్టి యిక్కడికి రమ్మని రానేను. అత్తకూడావోస్తుంది.’

‘ఏమీ లేదు. యిండాకా లచ్చంపిన్నీ నువ్వూ కారద పెళ్లిమాటలూ...’ అని కంట నీళ్లు పెట్టుకుంది.

‘ఓరిపెరదానా! యిదా నీభయం? నాకు మతిలేదనుకున్నావా యేమిటి? ఏంపరవా లేదులే.’ అనీసరికి దానిమొహం వికసించింది.

‘అన్నిటికీ నీన్నే నమ్ముకున్నా వన్నయ్యా! అంటూ వెళ్లింది. ఆమర్నాడు లచ్చమ్మగారు నన్ను చూసి, ‘ఏరా సంప్రసా! యీ శాంతికీ కాపరం, నుట్టు బండలూ యేమీ లేదా యేమిటి? నీదగ్గరే శత్రుత్వాదుతోంది; అదీ పిల్లలూను. మునిసి ముండా అత్తగార్ని ఆ మొగుట్టే కొడిచిసి యీ వేమలేమిటి? అదిగాక దిక్కుమల్లు దిగిదుర్ని ములంటివాళ్లు చేరదీ నీ మనకేమోపం. పగుకూ జప్పరాకాశేస్తాడు.’ అంటే ‘అదంతా నేను చూసుకుంటాను లే’ అని ‘అసంభాషణ కట్టేసేను.

మర్రెండురోజులు పోయాక సాయం కాలం కారుమీద కారదా, గణపతి, లచ్చమ్మ, భద్రక్కా, ఓకారువెళ్ళారు. తిరిగి యింటికొచ్చే కొక వాళ్ళ అనందానికి అంతులేదు. కారద గణపతిని ‘బావా’ అని పిలవడం, హాస్యాలు చెయ్యడం ఆరం

భించింది. గణపతి మహేంద్రవదలి వచ్చినట్టూ, యింటికి కాబోయే అల్లుడైనట్టూ బొంగిపోతున్నాడు. ఆ ఆడ వాళ్ళిద్దరూ మంచి హుమారుగా వున్నారు.

మరోనాడు గణపతి వాళ్ళమ్మమ్మతో ‘అమ్మమ్మ! కారదా, విజయంగాదూ చెట్టాపట్టాలు కట్టుకుని తిరుగుతారే. అది చూస్తే నాకళ్ళకి కారం రాసిపట్టుంటుంది! అంటున్నాడు. ‘వుండరానాణ్ణి, వాళ్ళమ్మనీ యాయితోట్లంచి గంటించేయేర్పాటుచేస్తాను. ఏమే భద్ర, నేం శిష్టినట్టూ చెయ్యడం చేపట్టించి ఆరంభించు. పొరుగింటి రత్నమ్మ గారితో బుజం కలిపేవా, లేదా?’

‘అః! కలపడమేమిటి! చూస్తూ వుండూ.’ అన్నది.

యేదో జరుగుతున్నది. ముందే నాకు తెలిసిందికాబట్టి యేమొచ్చినా వీళ్లే దీనికి కారకులని నేను చల్లగా అన్నీ కనిపెట్టడానికి నిశ్చయించేను. మరోనాడు వుడయం పదిగంటలైంది. గణపతి నన్నుగా చలిమిడిముడలాగ తలూ, మీసం, గడ్డం, గీయించుకుని యింట్లోకి హుమారుగా వచ్చేడు. నేనూ కారదా వాణ్ణి చూసి నవ్వడం విని వాళ్ళమ్మూ, అమ్మమ్మూ హాల్లోకొచ్చి వాణ్ణి చూసేరు. కొంతసేపు నిశ్చేష్టులైతరవాత, లచ్చమ్మ, ‘ఓరి నీ మొహమ్మంట బెట్ట! అజేమిట్రా ఆ చలిమిడిగుండూ నువ్వూనూ? నీ కేం బాధ్యకాలం వచ్చిందిరా? యిలాంటి వోగాయిత పుని చేసేవు? అంటూ కారాలూ, మిరియాలూ మారుతూవుంటే, నాడు యేమీ లోణగ్గుండా ‘నీకు తెలియదులే! తరవాత చెప్తాను రుకో’ అన్నాడు.

‘ఏం జెప్తావు నీపిండం, నా మొఖ మూన? అయేడుపేదో యివ్వజేయేడవ కూడదూ’ అని వాళ్ళమ్మమ్మది.

‘అదికాదే! ఆ విజయం క్యాఫీంగులాగ చేయించుకోడం యేలాగా అని మన రంగన్న నడిగితే నాడు నాజాట్లు మూడు మెట్టలూ వుండనీ, మొదట నున్నగా గోరి గించీస్తే అవ్వడు సహసంగా పెరుగుతుందనీ, బాగా పెరిగితరవాత ఆలాటి క్యాఫీంగు చేయించుకోవొచ్చనీ, మీసం కూడా తీయించీస్తే మంచి బాగా తయారు చేస్తారనీ చెప్పేడు. అంచేత యిలా చేసేను.’

‘ఓరి చవట చెధనా! ఆ చెధన సలహా యివ్వడం, నువ్వాలగ చెయ్యడం యేడిసి పట్టేవుంది.’ అని భద్రక్కాన్నాడి.

లచ్చమ్మగారు, ‘యింతకీ ఆ విజయంగా డెక్కడ దాపరించేదరా, నీ ప్రాణాల

మీదకీ? అని యింకా యేమో అనబోతూ వుంటే, కారద గణపతి భుజమీద చెయ్యి వేసి, ‘బావా! నీకు పెళ్లికలవ్వజే వెచ్చి కాయి. రా! నేను నీకు స్వయంగా తలంటి నీళ్ళు పోస్తా’నని అక్కట్లించి తీసుకెళ్ళి పడి, రామి కలిసి వాడికి స్నానంచేయించి ముగాన్ని గోవింద బాటుపెట్టి తెచ్చేసరికి వాడి సంతోషానికింతులేదు. అప్పట్నుంచి గణపతిని నాకర్లు ‘అల్లుడుగాదూ’ అని పిలవడం ఆరంభించేరు. వాడి బోడితల కప్పడానికి వోపెజ్ బోపీ కొన్నాది కారద. సలటి వేంటూ, ఎరటి కొటూ, ఆకుపచ్చ పచ్చూ, కుట్టించి, తెల్లటి రేన్నీను బోడు కొన్నాది. మొత్తానికి నో బహుసలాగ డ్రెస్సు చేయించి అందరూ ఆనందిస్తూ వుండేవాళ్ళు. విజయం మాత్రం అందులో కలియలేదు, గడుసు వాడు. కారద ప్రతిరోజూ లచ్చమ్మగార్ని భద్రక్కనీ, గణపతినీ, సాయంకాలం వోవారు కారుమీద రిప్పడం, బాళ్ళు పొంగిపోవడం జరుగుతోంది. ఇదంతా విజయవేగాని, వాళ్ళని గమ్మత్తు చేస్తున్నారని వాళ్ళను కోలేడు.

ఇంక నాలుక మారంభమైంది. కారద రిప్పవాచీ బంగారం గొలుసుతోసహా కనిపించలేదు. ఇల్లంతా వెలికేం ఎవరూ అడెక్కముందే చుట్టాలు, వాళ్ళ పేళ్ళే మాటలూ విప్పి చూపించేరు. మర్నాడు ఆ రిప్పవాచీ, మా శాంతా, విజయం వుంటున్న గదిలో, వాడి పుస్తకాల వెనకాలించి తీసేసి భద్రక్కాగారు నా చేతికిచ్చి ‘అన్నయ్యా! తెలిసిందా దిక్కుమల్లు వాళ్ళనింట్లో చేరనిచ్చినందుకు ఫలితం? యిహానైనా వేగం వోదుల్లుకో’ అన్నాది.

‘చూస్తానులే’ అన్నాను.

శాంతి యేడుపుతో అంతులేదు. విజయం తలవాల్సీనుకుని అన్నం తినడం కూడా మానేశాడు. నేను మేడమీద వొక్కట్టేవుంటిగా అరువొచ్చి, ‘ఎవ్వడూలేంది యిదేం బుద్ధం డీ వొడినకీ. అడక్కుండానే విజయానికి వాచీకొన్నాం గామా. దాని గొలుసుకూడా మొన్న నే ఆర్జరిచ్చాం’ అంది.

‘నీకు తెలిదురూకో’ అని చెప్పేను.

శాంతి వచ్చి యేడుస్తూ, ‘యేజేమిటన్నయ్యా! నా నైబం నీకు తెలిదూ? యీ అపవాదమిటి? నేను పిల్లలూ వెళ్ళిపోతాం. విజయం అద్ద ప్పం యేలాగుంటే అలాగుంటుంది.’ అన్నాది. ‘తెలివితక్కువగా నుట్టాడను: వెళ్ళు. నేనుగాని, మీ వొడినగారి నిన్నేమేనా అంటేనా? కుక్క లెన్నరుమకుంటే నీకేం

★ ముట్టలు ★

నానాటికి ఆని దాన్ని పంపించేను.

అకస్మాత్తుగా రత్నమ్మగారు మాయంతో రావడం మానేసేను. ఏమిటో రాతేదని మా ఆవిడ కబురు పెడితే, తీరికలేదని చెప్పేది. ఇంక చిన్న చిన్న వొస్తువులు మాయమై పోతున్నాయేని. కొన్ని మా శాంత కొడుకు సత్యం నిక్కరు జోబులోనుంచో, పట్ట జోబులోనుంచో, లచ్చమ్మగారో, భద్రకర్ణ గారో తీసేవారు. శారద దింట్లో పేట పెడేను వొకటి, రవల వుంగరం వొకటి, నాది పార్కరు కలం వొకటి, యింకా చిన్న బుడిగిన్నెలూ, అరూ గాజుల జత వొకటి కనబడకుండా పోయేయి. లచ్చమ్మ గారి దగ్గర నో చిన్న కర్రపెటె వుండేది. దాన్ని ఆవిడెప్పుడూ వదిలేదేకాదు. ఆవిడె తిప్పితే భద్రకర్ణ దగ్గరుండేది. 'అదే మిటమ్మా' అని మాకాలకిగితే, 'అది మా నేవుడి పెట్టెరా. పెన్నాపాన్లం మే మిద్దరం తిప్ప దాన్ని మగ వస్తువు ముట్టుకున్నా, మేం కాక, రామేశ్వరయ్య తిర్గు చేస్తేగాని ఆ సాపం ముట్టల్ని, ముట్టుకున్న వాళ్లనీ పెడిసి కొడుకుంటే ఆనది. నేను మా శాంతిని పంపించలేదు సరికదా మా బావకూడా గెండుస్సెం శింపు పెట్టి వోచ్చాడు. అది చూసి లచ్చమ్మగారు మాకురూ తెల్లవోయేరు. గజపతి గొడవేసేకుండా బాగా భాగించేసి, వాకర్లతో బాతాకాసి కొట్టా వుండేవాడు.

రత్నమ్మగారు, మా ఆవిడ చిన్ననాటి స్నేహితులు. ఆమె భర్త మా వూర్లో పెద్ద మిలులో భాగస్వామి, మేనేజరును. మా శారద నోనాడు రత్నమ్మగారింటికి వెళ్లి పట్టు బట్టి అడిగితే, భద్రకర్ణ వాల్లింటికి గోజూపెట్టి రత్నమ్మగారి గురించి మాశాంత అతినీదంగా మాట్లాడుతుండేనీ, యింకా యెన్నో చెప్పి, చివరికి మేమెల్లా యీ వూళ్ళో లేకపోతే రత్నమ్మగారికి, ఆమె భర్తకూ, ఆధారమే లేదని శాంత అన్నట్లు ఆమెతో చెప్పిందనీ, ఆంధ్రులెంత దూరంగావుంటే మంచినీ రాతేదని రత్నమ్మగారు చెప్పేరుట. శారద యింటి కొచ్చి ఆలికోపంగా 'యేం భద్రకర్ణ! ఏమిటి రత్నమ్మగారిలో యేమేమోకూ... మా శాంతి క్రిందా చాడిలు చెప్పేవుట' అనడంతో కాలికా మూర్తిగా లేచిపోయి 'దానికేం సిగ్గులేదీ! ఆనవలసిన మాటలన్నీ మీ ఆమ్మనీ, అత్తనీ అనీని మీరు మిక్కిలి నేనన్నానని నామొద చెప్తుందా? అని యింకెవో ఆనరాని మాటలన్నీ దుడిపి,

లచ్చమ్మగారిదగ్గరకెళ్ళి ఆమెతో యేనో గుసగుసలు చాలాపేపుచేసింది.

నేనకూడా, శ్రుతిమించిపోతున్నాదని, వీళ్ళు నోగై నా సాగనంపాలని, ఉపాయం ఆలోచిస్తూ హాలో కూచున్నాను. లచ్చమ్మగారు, భద్రకర్ణ వచ్చి నాదగ్గరకూ చున్నాడు: లచ్చమ్మగారు, 'వకేం సంపత్తీ! యిన్నాళ్ళయింది. నాకేం జెప్పేవుకావు. ఆకాస్త ముక్కానీ నోటంటువుననిపించి చెబాల్సింది' అన్నది.

'ఏమిటి? ఏంముక్కా?'

'అజేముక్కా! ఆలాగంటావు. మా చిటిగాడికి, శారదకి వెళ్ళి చూట. ఆపు ననుకుంటే నిశ్చయ తాంబూలాలు వుప్పుకుని వెళదామని వుంది.'

భద్రకర్ణ, 'అన్నయ్య మాత్రం మగోలా గంటాడా యేమిటి? అడిగక వాల్లిద్దరూ చిలకా గోరింకల్లగ యెలా వున్నారో అన్నయ్యమాత్రం మాడలేదు? అన్నయ్యా! చిటిగాడికి శారద ప్రాణమెపోయిందనుకో. వో నిమిషం అది కన్నబడకపోతే వాడికి వొంటిమీద వెలిపే వుండదు. ఏమైనా సరే! రపు మంచినీజా. ప్రధానం చేసుకుందాం. మీదంపతులకి జరిచీరా, చాలా, పిల్లకి అయిదుగులు గట్టికంటే బాగు బుటాలు పట్టచీరా, పట్టరచికా మాతో నే తెచ్చాం.'

నాకు కోపం రాతేనుకాని వాళ్ళ తెలివి తక్కువతనానికి బాలివేసి, 'శారదకి, ఎం. బి. ఆయిందాకా వెళ్ళి చెయ్యను! అప్పుడు మానుకోవద్దు' నన్నాను. దాంతో వాల్లిద్దరూ 'దాగా

(11-వ పేజీ తరువాయి)

ఆగోజనుంచి డెయ్యం తమ కాలకు పట్టుకుని గుంజుతోందని ఎవరూ ధీర్యము చెయ్యలేదు. కాని కొందరు కృత్రిమ మాత్రం డెయ్యం పూర్తిగా అంతర్భావం కాలేదనీ, సగరింలా దూరదూర ప్రాంతాల్లో కనిపిస్తోనే వుందనీ చెప్పేవారు.

నిజానికి, కొలామెన్ ప్రాంతంలో ఒక పహరా వాడు ఒక యింటివెనకనుంచి డెయ్యం సడిచిరావడం స్వయంగా స్వీయ శేత్రాలలో చూశాడు. కాని అతడు అంత బలిష్ఠుడు కాకపోవడం మూలాన డెయ్యన్ని ఆరెడ్డు చేయడానికి

ఆగోచించు. యంతకంటే పెద్దదీ, కలి సాచ్చి నదీ, మరో సమ్మంగం రాదని అన్నారు. 'సరే' అని అంతటితో ఆట సేసు.

మర్నాడు వాళ్ళ ప్రయాణం సిద్ధం చేసుకున్నారు. గజపతి శారదని పిలిచి, 'కాదు' తెప్పించమని ఆనలేక అసలేక అన్నాడు. 'బావా కాదు పాండేది. తాపీగా ప్రమాదంలేకుండా వొక వొంకెడ్డుబండి మీదపెట్టే బాగుంటుంద' అని శారద చెప్పేది.

రంగన్న లచ్చమ్మగారిలో 'అమ్మా! మా నేమిటిపెట్టి వోమాటు తెరిచి నేవుట్టి చూపిస్తే' దండం పెట్టుకొని తరించుతో మమ్మా' అంటే 'మడీ, మైలా, వేళా, పాళా వొడ్డుటా? అని తిప్పించుకునీది. మర్నాడు గజపతి ఆ బాగామనూటు వేసుకుని వొంకెడ్డుబండి తెచ్చేడు. సామాను లన్నీ పెట్టించి, శారదని మాసి 'శారదా వెళ్ళాను. దియమాత్రం పండు' అన్నాడు.

భద్రకర్ణ 'చాళేరా లేచిరితప్పు వద్దమ్మా! యింకా శారదా గీరదాను' అని అనిదా వాళ్ళమ్మా బండి యెక్కుకూ నన్నూ, మాయం నాళ్ళనీ, సాగు రు న వున్న రత్నమ్మగార్ని నానానాలులా అంటూ వుంటే, లచ్చమ్మగారి చెమటోవున్న చిన్న పెట్టెని రంగన్న అకస్మాత్తుగా తీసి కింద వేసి కొట్టివదిలి అసి బస్త్రై అంగులోంచి పోయిన వొస్తువులన్నీ బయటికొచ్చేయి. 'యీనా మీ నేమిట్టమ్మా! తిమరు చాలా గొప్పవారే! అని రంగన్న లావుంటే వాళ్ళు తిట్లవ్వడం కురిపిస్తూ బండినొక్కి అడ్డం టుగా తోలించుకుని నడ్లకు. గాలివానా వెలిసివట్టయింది.

ధీయపడ్డాడు. చివరకే కొంతదూరం డెయ్యన్ని ఆనుకొందాడు. కాసేపయిన తిరవాతి డెయ్యం జనక్కి తిరిగి, ప్రతికి వున్న మని పెదకితే వుండనంత పెద్ద పిడికిలి గూపించి "ఎండుకు నావెంట వస్తావు?" అని అడిగింది. పహరావాడు "వూరికేనే" అని మాత్రం అని తేటగం వెనక్కి పతి గట్టాడు. ఆయితే యీ డెయ్యం చాలా పొడుగ్గా వుండటం; పెద్దపెద్ద మీసాలున్నాయట; ఓబుకోవ్ వంటెనైపుగా నడిచి పోయి చీకటిరాత్రిలో కలిసిపోయి తిరో పాతమైందట.

(సమాప్తం)